

30 MAYIS 1996, SAYI 57

50.000 TL (KDV dahil)

KERVAN

DÜNĐEN GÜNE

GÜNDEN YARINA

TÜRKİYE İSYAN ATEŞİYLE AYDINLANDI

İNADINA HEPİMİZ METİNİZ • ALEVİ PARTİSİ TABAN TUTMADI
PİR BALIM SULTAN VE KIZILBAŞ SİYASETİ

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

ABİDİN AYDIN

EN TATLI BESİN

Yalanım yok diyorum inan
Yeşil buzdan yapılmış giysileri
Halktan ödünç alınmış adam

Kavşakları kesmiş yolları tutmuş
Umutlarımız ihbar edilmişti

Acıdan parça parça yarılmıştım
Her parçamla ayrı ayrı
İstasyonlara limanlara koştum
Çığlık çığlığa geçti katarlar
Gözyaşı denizinde demiralın
Kocaman gemiler ağılıyordu

Ve patronlar patronu dedi ki
"Yaşasın darbe yaşasın cunta
Bizim anamız çok ağladı
İşçilerin anası ağlayacak şimdi"

Yalan söz çarpınca tarihin yüzüne
Kapılar pencereler kırıldı
Toz duman ağıdı evlerimize
Tarih kekelemeye başladı
Korku salındı yüreklerle

Boru sesine gidip gelirken işe
Dilimize gene kilit vuruldu
Vardielerde çalışırken geberesiye
Avuçlarımıza kan oturdu

Yılların bağrına basa basa
Ucuz akşamlara gül kuruttuk
Taş baskılı gecenin burçlarında

Yoksulluğun nöbetini yine biz
tuttuk

Yalanım yok diyorum inan
Kör aldanişlarda yaşantılar
Umutun afyonlusu yutturuldu
Yığınlar duymadı açlığını
Üşüdüğünü anlamadı çıplaklar

Acıdan parça parçaydım fakat
Hiçbir umuda bel bağlamadım
Uçarı yaşadım kara yazığına inat
Ve bir maden işçisi sabıyla
Özgürlüğe inancımı yeniden
yaratım

Güneş doğmadı sanki bir daha
Erimeyi yeşil buzdan giysiler
İliklerime kadar ürperdikçe
Kovanlardan sızan ballarla
Şekeri pekmezi de acılaştı ülkemin
Acıkıp susadıkça devrim andıdır
İçtiğim en tatlı besinin

FIRAT BARAN

BİR GÜN

Bir Gün
Bir çocuk çıktı karşıma
Yırtık pantolonu
Ayakabısının ucundan çıkan
Kanlı parmakları
Elinde bayatlamış
Bir somun ekmeği
Kanadı kırılmış
Bir serçe yavrusu gibi

Acılar içinde kıvranıyordu
Dayanamadım
Usluca yanına sokulup
Sordum
Neden bu haldesin
Senin kimin kimsen yok mu
Olmaz mı
Ben doğduğumda
Anam, babam, evim
Sıcacık bir yuvam vardı
Şimdi neredeler
Onlar bu onursuz dünyada
Onurluca yaşadılar
Hayatlarını halkı için veren
İki yiğit komünistti
Peki şimdi neredeler
Babam halkı için yaşayan
Yiğit bir militandı
Bir gece
Kudurmuş köpekler
Ağızlarında adeta
Salyalar akıtarak
Babamın üstüne çullanıp
Yaka Paça götürdüler
Günlerce haber almadık
Sanki ufacak yüreğim
Babamı gördüm evet gördüm
Evden götürülmüş halini değil
Ligme ligme edilmiş cesedini
Evet babam, can pazarında can

Kuduz köpeklerin eline düşmüştü
Annemse
Babamın kaldığı yerden
Kızıl bayrağı teslim aldı
Bir kadının halkı için verdiği
Amansız bir mücadeleyi gösterdi
Ve O da

Dillerinden Allah kelimesini
düşürmeyen

Beş vakit namazını kılan
Müslümanım diye geçinen
Müslüman bozuntusu bir

şariatçının
Kurşunlarıyla yere yıkılmıştı
Evet yıkılmıştı
Ama onurluca yaşamıştı
Hayatı boyunca insanlığa hizmet
etmişti
Ölürken bile yüzünde tatlı bir
hüzün vardı

Bıraktığım
Uğruna canımı verdiğim
Kızıl bayrağı taşıyın diyordu
Zafer sonunda bizim
Evet yiğit militan Anne doğru

söylüyordu
Zafer sonunda bizim Kızıl bayrağı
taşıyan
Yürekli ve inançlı komünistlerin
olacaktır

İşkenceler ve kurşunlar bizi
yıldıramaz

ABUZER ÇİFTEHAN

İŞÇİ MEMUR ELELE

İşçiler yola dökülmüş
Haklı hakkını aramış
Memurlar perişan imiş
Dost işçi memur elele

Sağa oyunu vermiyor
Allahı alet ediyor
Saltanatını arıyor
Dost işçi memur elele

Sol hakkımızı verecek
Oyumuz sola gidecek
İşçi memur da gidecek
Dost işçi memur elele

Kul Abuzer doğru budur
Alnının teri hakkındır
Doğru tercih sağ duyundur
Dost işçi memur elele

Ozan ŞAH TURNA'yla ve diğer
anti-demokratik baskılara ve zulümlere
maruz kalan tutsaklarla dayanışma

Güzel bir ülkeye

Özgürlük, İnsan Hakları türkülerini haykırdığım için Türkiye'de çeşitli işkenceler, ağır baskılar yaşadım. 70'li yıllarda birçok illerde mahpuslar, 80'lerde sürgünler, 90'larda devam eden yargılamalar...12 Eylül 80 askeri cuntasınca yurttaşlıktan çıkarıldım! Müzik kasetlerim, plaklarım ve şiir yayınlarım Türkiye'de yıllarca yasaklandı.

Gözlerimden özürle bir bayan sanatçı olarak, herşeye rağmen gerçek körlere ve karanlık düzenlere karşı mücadelem ve sanatım sürüyor, sürecek.

Şimdi hakkımda tekrar tutuklama kararı çıkarmışlardır: Çeşitli demokratik kurumların Türkiye'de organize ettikleri programlarında yargısız infazlara, haksız gözaltılarına, çeşitli işkencelere vb.lerine değindiğim ve protesto ettiğim ve demokrasi-özgürlük simgelerini andığım, halkı anti-demokratik uygulamalara karşı mücadeleye, eylem birliğine çağırdığım için... Başbakan Tansu Çiller ve şürekası istediği kadar Türkiye'de demokrasinin olduğunu haykırınsın, benim fikirlerimin ve eserlerimin yasaklandığı gibi daha binlerce fikir suçlusu! Türkiye'de bulunmaktadır. Bu nasıl demokrasi!!!

İnançların, ideallerin ve onurların pazarlığa çıkarıldığı, kutsal kavramların çıkar, koltuk aracı yapıldığı, kurtların kuzu postuna büründüğü; dahası at izi ile-it izinin birbirine karıştığı bu dönemde, BARIŞ-ÖZGÜRLÜK ve DOSTLUK savaşçıları ile dayanışma her zamankinden daha çok önemlidir.

Her şey, yaşanması daha güzel bir ülke ve dünya için! Silahların değil, gülün gül ile tartıldığı bir yaşam için!...

Halk sanatçıları ve Ozanlar Birliği Başkanı,
Halk Sanatçısı-Ozan Şah TURNA

Dergimiz sayfaları baskıya hazırlanırken, Türkiye halkını az kalsın bir savaşa sürükleyecek olan Yunan-Türk kapışması yaşandı. Şimdilik durdurulmuş olan bu konuda bir tutum gösterdiği için, son dakika elimize ulaşan bu metni olduğu gibi yayınlıyoruz.

Türk-Yunan savaşına hayır

İşçiler, Emekçiler,

Türkiye-Yunanistan az kalsın kızgın bir savaşa gidiyordu. Ege'de Kardak Kayalıkları diye bilinen, üzerinde canlı bile yaşamayan bir kaya parçası, iki ülkeyi savaşa karşı karşıya getirdi. Kırkbeş yıldır hasır altı edilen bir konu, bir yük gemisinin bir süre önce kayalıklara çarpması ile gündeme geldi. Gemiye kim kurtaracak tartışmalarının ardından, bölgedeki yayılmacı eğilimler su yüzüne çıktı.

Kayalıklara önce Yunan, sonra Türk bayrağı çekildi. Ordular alama geçirildi, karışıklı nota üstüne nota verildi. Bu gelişmeler, her iki ülke halkında milliyetçi duyguları kabartmak, böylece de burjuvazinin toplum üzerinde yitirmekte olduğu etkisini, yeniden pekiştirmek için kullanılıyor.

Türkiye burjuvazisi ciddi bir krizin içinde. Parlamenter yoldan ülkeyi yönetemiyor. Seçimler yapıldı ancak hükümet bir türlü kurulamıyor. Ülke, hızla devrimci duruma doğru yükseliyor.

Komşu Yunanistan'da da durum farklı değil. Orada da burjuvazi yönetemiyor. Başbakan'ın aylar süren hastalığının ardından kurulan hükümetin güven oyu alma krizi sürüyor. Son aylarda ülkeyi sarsan yaygın gevrek ekonomik krizin yükünün işçilere yüklenmesinin kolay olmayacağını gösteriyor.

Her iki ülkenin burjuvazisi de, onların maşası olan politikacılar da ülkedeki iç krizi

dışarıya yöneltmek için uyuyan bir sorunu, küçücük bir olayı bahane ederek büyüttü ve halklarımızı savaşa karşı karşıya getirdi.

Türkiyeli işçi, emekçi, senin asıl düşmanın Türkiye burjuvazisidir! Yunanlı işçi, emekçi, senin asıl düşmanın Yunanistan burjuvazisidir!

Her iki ülke burjuvazisinin kendi iç krizlerini aşma ve bölgede yayılma için çıkartmaya çalıştığı bir Türk-Yunan savaşı, halklarımız yararına bir savaş değildir. Haklı bir savaş değildir. Türkiyeli işçi, senin gerçek çıkarın milliyetçilik bayrağına sarılmış işçilerin birbirini boğazlamasında değil, ülkemizde demokrasi ve özgürlük için savaştadır, devrimdedir. Yunanistanlı işçi, senin de gerçek çıkarın, örnekleri eski Yugoslavya'da yaşanan bir paylaşım savaşında değil, savaş çığırtkanlarına karşı savaşımdadır, Yunanistan devrimindedir.

Türkiyeli-Yunanistanlı işçi ve emekçi! Çıkarılmak istenen yeniden paylaşım savaşını desteklemeyi, bu savaşta yer almayı reddet. Senin yerin devrim cephesidir, bütün ülkelerin işçilerinin uluslararası burjuvaziye karşı birlik cephesidir. Savaş çığırtkanlarına karşı dikilelim, Türkiye'de ve Yunanistan'da burjuva düzeni birlikte alaşağı edelim.

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!
Kahrolsun Savaş Çığırtkanlarının Düzeni!
Yaşasın Devrim!

Türkiye Komünist Partisi

KERVAN

Dergimizin, Ümraniye Cezaevi katliamına karşı yapılan eylemler sürecinde çıkardığı 1 no'lu basın açıklaması

Cezaevlerine düşen her devrimci halkıyla etle-tırnak gibidir

4 Ocak günü tarihe kara bir gün olarak geçecek. Ümraniye Cezaevini dünyanın en güzel insanlarından, devrimcilerin 3'üne mezar yaptılar. 40'a yakın canımız yaralı olarak hastanelerde. Öfkemiz büyüktür. Katilleri uyarıyoruz. Rüzgar ekiyorsunuz, fırtına biçeceksiniz.

Seçimler burjuvazinin siyasal bunalımını çözemedi. Daha da derinleştirdi. Tarihin en çok sandık başına gidilmeyen seçimi olarak verilerini aldığımız 24 Aralık seçiminden hiçbir burjuva partisi kârlı çıkamamıştır. Sistem halkımızdan oy kaybetmiştir.

Şimdi de zâmlarla saldırıyorlar... Gazi Mahallemizde bir genci annesinin babasının gözü önünde kurşunluyorlar ve nihayet

Ümraniye'de katil sürüsü saldırıyor: 3 devrimcimizi öldürüyor, 40'a yakın yaralımız var.

Bunlar azgınlaştı.

Gazi'deki şanlı ayaklanmayı ve Ankara Kızılay'a barikatları aşarak inen işçileri hatırlatıyoruz. Rüzgar ekiyorsunuz, fırtına biçeceksiniz. Bu cezaevlerinde yanan ateşe 12 Eylül Genaralleri bile dayanamadı. Şunu iyi bilmelisiniz ki cezaevlerine düşen her devrimci halkıyla etle-tırnak gibidir. Onların kökleri işçi semtlerinde. Fabrikalarda yanan sınıf ateşindedir. Onlara sıkılan her kurşun halka sıkılmıştır.

Ümraniye katliamının hesabını mutlak ama mutlak soracağız.

2 no'lu basın açıklaması

Sultanahmet isyan ateşiyle aydınlandı

B ilindiği üzere katiller Ümraniye cezaevine saldırmışlardır. 3 Devrimci, öldürülmüş, 40'a yakın yaralımız vardır. Bunun üzerine, Ankara merkez cezaevinde ve bir cehennemi andıran İzmir Buca cezaevinde devrimci tutsaklar onurlu bir direniş başlatmışlardır, bu direnişleri selamlıyoruz.

Ümraniye cezaevi katliamı burjuvazinin çaresizlik sınırlarını taşımasının ifadesidir. Siyasal çözümsüzlük içinde kıvranan burjuvazi, halka saldırarak, zâmlarla, güpegündüz insan taramalarla, cezaevlerinde eli-kolu bağlı tutsaklara vahşice saldırımlarla fatura çıkarmaya çalışmaktadır.

Bu devletin katliamıdır, vahşettir.

Bunu protesto etmek, mahkum aileleri ve avukatlarının yapacağı suç duyurusuna destek vermek üzere Sultanahmet meydanına, Adliye'nin önüne gittik.

Polis kordonunun önünde sloganlar atıldı. "Katiller bulunsun hesap sorulsun", "anaların öfkesi katilleri yıkacak", "Yaşasın Ümraniye direnişimiz" gibi sloganlar atıldı. Bu arada adliyeye doğru ailelerle kolkola yürümeye başladık. Oğlu öldürülen yaşlı bir anne bayıldı. Yerlere düşmesin diye anneyi tuttuğumuzda polisler halka saldırdı. Onlarca

insan gözaltına alındı. Yaralılar var. Bir kez daha görüyoruz ki bunların halkımızın en basit demokratik kıpırdanışına tahammülleri yoktur.

Sistem lanetlidir, kokuşmuştur.

Kervan Dergisi'nin on'a yakın görevlisi polislerle boğuşarak, tartaklanarak gözaltına alındı. Arkadaşlarımızın yaşamlarından ve sağlığından endişe duyuyoruz. İGD genel başkanı Hayriye Yurtsever polisler tarafından feci şekilde dövüldü.

Kervan Dergisi çalışanı komünistler olarak ilan ediyoruz ki, hiçbir saldırı bizleri ve halkımızı haklı davamızdan caydıramaz. Bizim tutumumuz Ümraniye ateşinin içinde kavrulmaktadır. Halkın ateşinin içinde olmaktır. Halkımızın acısı ve çilesi, komünistlerin acısıdır.

Ümraniye katliamına karşı Sultanahmet eylemine "varan bir" diyoruz. Ölenler bizim kardeşlerimiz, bizim çocuklarımızdır. Tüm halkımızı bu vahşice saldırılara karşı dayanışmaya ve birlik olmaya çağırıyoruz.

Gözaltına alınanlar derhal serbest bırakılmalıdır. Rüzgar ekenlere fırtına biçtiyeceğiz. Gözaltındakiler serbest bırakılsın. Katiller bulunsun, hesap sorulsun. Devrimci tutsaklar onurumuzdur.

3 no'lu basın açıklaması

Bu, halkın adalet kavgasıdır

Ü mraniye cezaevinde yaşanan vahşetten sonra, tutsak aileleri ve konuya duyarlı insanların 5 Ocak 1996 tarihinde Sultanahmet adliyesinde yaptıkları basın açıklamasına ve suç duyurusuna polis vahşice saldırdı.

Yapılan katliamlar meşru görülüyor. Bu katliamı gerçekleştirenler "yargı" önüne çıkarılmaları gerekirken, bu katliamı kınayanlara saldırıyorlar. Elbette ki katliamı yapan tarafında olanlar, lanetlenmek de istemiyorlar. Sultanahmet meydanında 126 kişi gözaltına alındı. Halen terörle mücadele şubesindeler. Üstelik polis savcılıktan bir hafta izin alıyor.

Savcılık katliamı yapanları, soruşturmayı bırakmış, katliamı kınayanların peşine

düşmüş. Hiç kimse bu ülkede hakkın, hukukun, adaletin olduğunu söyleyemez.

Savcılar kendi görevlerini yapıp katliamı soruştursunlar. Katiller, insanlık onurunu savunan insanlardan ellerini çeksin, yaptıkları katliamın hesabını versinler.

5 Ocak 1996 tarihinde Sultanahmet meydanında gözaltına alınan onurlu insanlar derhal kayıtsız şartsız koşulsuz serbest bırakılmalı, asıl katiller ve terör estirenler yargılanmalı.

Gözaltına alınan 7 arkadaşımızın yaşamı ve sağlığından endişe duyuyoruz.

Herkesi saat 12'de Galatasaray Lisesi'nin bahçesine çağırıyoruz.

Bu, halkın adalet kavgasıdır. Bir olalım.

■ Aylık dergi. ■ Sahibi: Genel Ajans Ltd. Şti. adına İsmail Yıldırım ■ Sorumlu yazı işleri müdürü: Cemal Küçükşahin ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti Cad. No:17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel:0212-516 84 64 ■ Temsilcilikler: Gaziosmanpaşa: Ayhan Yöle, Zübeyde Hanım Mah. Sultan İşhanı, No:4/2, Dört Yol Tel:0212-536 96 01 ■ Halkalı: Eyüp Barışık, Kuruçeşme Cad. Çiçek Sok. No:19/A Hasanoğlunderesi-Altınşehir ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İşmerkezi, No:4/4 Tel:0216-353 57 25 ■ Okmeydanı: Neşe Çolakoglu, Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No:148 Kat:2 Tel:0212-250 9338 ■ Tuzla: Ahmet Karataş, Yayla Mah. Hatboyu Cad. Yıldız Sok. No:6 ■ Adana: Ali Güneşer, PTT Evleri, 1233/6 Sok. No:26, Yüreğir Tel:0322-329 61 02 ■ Adıyaman-Gölbahı: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik. No:84/6, Gölbahı ■ Antalya: Alaeddin Baklacı, Meydan Mah. Anneplik Cad. B.Leyla Pasajı No:26/2 Tel:0326-213 65 82 ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, No:39/3 Tel:0224-223 76 56 ■ İzmir: Emin İra, 440. Sok. No:7/5 Konak ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Salim Efendi Sok. Alemdar İş Merkezi No:4 Tel:0262-324 03 74 ■ Manisa: Rıza Hoşgökşen, Akgedik Köyü Tel:0236-246 92 43 ■ Salihi: Tacettin Demir, Seyrantepe Mah. İnönü Cad. No:93 ■ Turgutlu: Akın Karayigit, Altay Mah. Akgün Sok. No:6 ■ Zile: Sadık Çıkrıkçioğlu, Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 Tel:0356-327 34 71 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 Tel:0372-323 33 37 ■ Avrupa Genel Temsilciligi: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Berliner Str. 5, 6236 Escham ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Avustralya: Eyüb Aydoğmuş, P.O.Box 5072, University of Canberra ■ Hollanda: Hüseyin Keleş, Bart Venhallenplein 72, 3122 TD Schiedam ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İlcak ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez. ■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 500 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 120 DM, Fransa: 300 FF, Hollanda: 90 HFL, İsviçre 100 SFr, Amerika 80 \$, Avustralya: 80 \$. ■ Havaletler: Fikriye Kaya, Posta Çeki Hesap No:650143 veya Yapı Kredi Bankası, Çemberlitaş Şubesi, Hesap No:0100280-7

KERVAN'IN İÇİNDEN

6 GAZİ-ÜMRANIYE ŞEHİTLİĞİ AÇILDI
Halkız, onurluyuz zalime teslim olmayacağız.

9 MUSTAFA SUPHİ VE 14 YOLDAŞI ANMA TOPLANTISI YAPILDI
Son sözümüz söylenmedi.

11 KERVAN SÖYLEŞİSİ
Musa Eroğlu: "Alevi Partisi taban bulamadı."

15 ALEVİ BEKTAŞİLERE SALDIRANLAR MASUM OLAMAZ
Senden iyi Yezit mi var? *Tahir Aslantaş Dede*

16 ALEVİLİK TARİHİNDEN
Pir Balım Sultan ve Kızılbaş Siyaseti. *İsmail Kaygusuz*

19 ŞERİAT
Ruhban sınıfı yaratan 'Diyanet İşleri Başkanlığı' kaldırılmalıdır. *Seyit Rıza Güven*

20 YAŞAM BİZİ DOĞRULADI
Yemek kavgasına girdiler. *Sabri Yücel*

Baskılar bizleri yıldırılmaz

Evladını yitirmiş bir ana yüreği yanarak bağırıyordu: “Çocuklarımızın kaybedilmelerine karşı çıktığımız için, şimdi de biz terörist ilan edildik. Biz terörist değiliz. Evlatları devlet tarafından katledilmiş analarız ve evlatlarımızın hakkını arıyoruz”.

4 Ocak 1996 perşembe günü Ümraniye cezaevinden siyasi tutuklulara karşı başlatılan saldırılara tepkiler giderek sürüyor.

Kayıp aileleri 5.1.1996 Ümraniye'deki katliamla ilgili cumhuriyet savcısına suç duyurusunda bulunmak ve bir basın açıklaması yapmak üzere saat 13.00'de Sultanahmet meydanında toplandılar. Toplanan yaklaşık 400-500 kişi sloganlar atmaya başladı. “Baskılar bizleri yıldırılmaz”, “Faşizme karşı omuz omuza”, “çocuklarımız onurumuzdur” vb. şekilde sloganlar atılarak meydana toplandı. Belli bir süre sonra, adliyeye doğru, gidip suç duyurusunda bulunmak üzere harekete geçildi. Bunun üzerine polis şeflerinden biri orada bulunan polisleri “çocuklar bir perde kurun” dedi. Bu perdenin amacı, suç duyurusunda bulunmak için orada bulunan ailelerin adliyeye gidip suç duyurusunda bulunmalarını engellemektir. Bu sırada ben elimde fotoğraf makinesiyle polisin burada kurmuş olduğu barikatı ve diğer basın mensuplarıyla geçip, olayları barikatın diğer tarafından izleyip yer yer resimler çekiyor ve eylem hakkında bilgi edinmek için çevreyi gözlüyordum.

Bu arada polisle yapılan gergin tartışmalar sonucu bazı avukatlar suç

duyurusunda bulunmak üzere adliyeye gittiler. Gerginlik giderek artıyordu. Polislerin kurmuş oldukları barikat giderek daha güçlendiriliyordu!

Polis halka yüklenmeye başlamıştı. Kayıp aileleri ve bu eylemi destekleyen birçok insan kahramanca polise adeta hodri meydan dedi, yaka-paça kıyasıya bir kavgaya girdi. Böylesine bir cesaretle kavgaya girilmesi, artık gelişen olaylar karşısında susacak zamanın çoktan geçtiğini gösteriyordu. Eylemde, birçok insan coplanarak, tartaklanarak polis arabalarına atılarak, gözaltına alındı.

Evladını yitirmiş bir ana yüreği yanarak şöyle diyordu: “Çocuklarımızın kaybedilmelerine karşı çıktığımız için, şimdi de biz terörist ilan edildik. Biz terörist değiliz. Evlatları devlet tarafından katledilmiş analarız ve evlatlarımızın hakkını arıyoruz” ve oğlunun nerede olduğunun kendisine açıklanmasında ısrarlı olduğunu belirtiyordu.

Düşünün öyle bir ülke ki, insanın en demokratik haklarından olan savcılığa suç duyurusunda bulunma talebi bile copla karşılık buluyor!

Artık burjuvazi kendi yasaları karşısında da suçlu duruma düşecek kadar pervazsızlaşmıştır. Kendi çıkarmış ol-

dukları yarım yamalak yasalara bile uymamaktadırlar. Halka karşı söyleyecek tek kelimeleri bile yoktur. Halk artık bu palavralara ve entrikalara inanmamaktadır.

Emekçi halkımızın iradesi bu haksızlıkların üstesinden geleceğini göstermiştir.

Burjuvazi bir kez daha çaresizliğin, acizliğin göstergesi olan kaba kuvveti kullanarak halkımıza susması için baskı yapmıştır ama buna gereken cevap verilmiştir: “Susma, sustukça sıra sana gelecek” sloganıyla burjuvazinin yüzüne haykırmıştır.

Evet bütün bu gelişmeler karşısında Türkiye'nin birçok yerinde direnişler başladı, mahkum arkadaşlarla görüşmeler olana kadar devam etti.

Bu eylem bize bir kez daha gösterdi ki, eğer yeterince birbirimize kenetlenir ve iyi bir örgütlülük yarattıysak büyük başarılar elde etmemiz mümkün. Ülkenin her tarafına yayılmak an değil.

Sorun ve sorunlara tepki, almış başını gidiyor, yeter ki biz örgütlülüğümüzü güçlendirelim.

Bugüne kadar görülmemiş toplumsal patlama ile karşılaşacağımız kesindir.

Salih Kırmızı

Tüm Türkiye'nin kalbi alanlarda atıyordu

Patlayan cezaevleri, gergin saatler

4 Ocak 1996'da Ümraniye cezaevine baskı. Büyük çatışma yaşanıyor. Üç devrimci tutsak ölüyor. 37 yaralı var. Yaralılardan bir kısmının ağır olduğunu öğreniyoruz. İstanbul'dan başlayarak tüm Türkiye haberle çalkalanıyor.

★ Ankara merkez kapalı cezaevinde isyan başlıyor. Tutsaklar dokuz gardiyan ve müdür yardımcısı Zeki Yaman'ı gözaltına alıyorlar.

★ İstanbul Yenibosna'da büyük çatışma. Molotoflu korsan gösteri polislerle çatışmaya dönüşüyor.

★ Buca cezaevinde'nde isyan. Tutsaklar müdür yardımcısı Bahattin Gülük, Gürbüz İryalı, Hayati Derol ve 15 gardiyanı gözaltına alıyor.

★ Dergimiz *Kervan* bu konuya yoğunlaştı. Acil olarak çıkardığımız basın bildirisinde, azgınlaşan hakim sınıflar karşısında, “Gazi'deki şanlı ayaklanmayı ve Ankara Kızılay'daki barikatı

aşarak inen işçileri hatırlatıyoruz. Rüzgar ekiyorsunuz, fırtına biçceksiniz. Bu cezaevlerinde yanan ateşe 12 Eylül generalleri bile dayanamadı. Şunu iyi bilmelisiniz ki, cezaevine düşen her devrimci halkıyla etle tırnak gibidir. Onların kökleri işçi semtlerinde, fabrikalarda yanan sınıf ateşindedir. Onlara sıkılan kurşunlar halka sıkılmıştır.” değerlendirmesinde bulunuyoruz.

★ İstanbul Bayrampaşa, Bartın, Ceyhan, Yozgat, Iskenderun cezaev-

lerinde barikatlar kuruluyor, eylemler başlıyor.

★ İstanbul'da 6 Ocak'da ivedi eylem alanı tesbit ediyoruz. Sultanahmet meydanı (aileler ve avukatlar) suç duyurusunda bulunacaklar. Yer: Haydarpaşa hastahanesi (tutsak yaralılar orada). Ümraniye cezaevi, Okmeydanı, Gazi Mahallesi, Bayrampaşa cezaevi önü.

★ İvedi eylem alanı Sultanahmet'te saat 13'te eylem başlıyor. Tutsak anaları ile kolkolayız. Müda-

Bizi vurmak kurtuluş mu?

4 Ocak 1996 günü burjuva devlet ve onun katil sürüsü Ümraniye cezaevinde onurumuz olan devrimci-tutsaklara saldırıp, 3 canımızı öldürmüş, 40'a yakınını yaralamışlardır. Acımızı yüreğimize gömüyoruz.

Bütün krizlerini bunalımlarını yıllardır halkımızın sırtından zamla, baskıyla, işkenceyle, katliamla geçiştirme-ye çalışanlar şunu iyi bilsinler, halkımızın öfke seli sizi boğacak. Burjuvazinin bu yaptıklarını yanlarına bırakma-yacağımızı söylüyoruz.

Gazi Mahallesi barikat ateşi, Kızılay Meydanı'nı dolduran işçilerin coşkusu, Buca cezaevi direnişi, Ümraniye direnişi dalga dalga Anadolu'ya yayılacak, bu bozuk düzeninizi tarihin çöplüğüne atacaktır. Ümraniye cezaevinde çıkan kıvılcım Ankara, İzmir, Buca, Çanakkale, Yozgat, Bayrampaşa cezaevlerini de tutuşturmuştur. İstanbul'un işçi semtlerinden Okmeydanı, Gazi, Yenibosna ve Ümraniye'de yürekler tutuşmuş, katliamı protesto gösterileri yapılmıştır.

5 Ocak günü protesto için Sultanahmet'ten adliyeye gitmek isteyen mahkum aileleri, avukatlar ve onları destekleyen duyarlı-demokrat insanlar, polis tarafından tartaklanmıştır. Kurucu genel başkanımız Hayriye Yurtsever ve kurucu üyemiz Tekin Kırmızıtaş polise direndikleri için feci şekilde dövülmüş, gözaltına alınmıştır.

Bütün yapılanların hesabını soracağız. 15 yıl aradan sonra kurduğumuz İGD'miz bu demokrasi kavgasında, üyelerinin tüm varlığıyla doğuşacaktır.

12 Eylül generallerini titreten cezaevlerindeki devrimci tutsakların isyan ateşini elimizde meşale ediyor geliyoruz.

Yüreği insanlıktan, sevgiden, barıştan ve demokrasiden yana olan tüm gençler analarımızın feryadını duyalım. Katil sürüsünden hesap sormak üzere ileri atılalım.

Ekilir ekin geliriz
Ezilir un geliriz
Bir gider bin geliriz
Bizi vurmak kurtuluş mu?

İGD GENEL MERKEZİ
KURUCU YÖNETİM KURULU

Tutuklular onurumuzdur

Türkiye işçi ve emekçi halkı bu gidişe dur dedi. Türkiye sokakları, cezaevleri isyan rüzgarları ile çınıladı

Yine faşist namlular konuştu. Daha önce Buca cezaevinde olduğu gibi, bu kez Ümraniye cezaevinde tutuklu bulunan devrimcilerimizin üzerine kurşun yağmuru tutuldu. Üç devrimcimiz şehit olurken, kırk kadar devrimcimiz de yaralandı. Bu da bize gösteriyor ki, burjuvazi iyice köşeye sıkışmış, ne yaptığını bilmez hale gelmiştir. Devletin bu kez de tutukluları hedef alması, halkımızı bir hayli öfkeliendirdi.

Ümraniye cezaevi katliamının ertesi gün, Sultanahmet meydanında basın bildirisi okunacağını haberi duyuldu. Yalnız tutsak aileleri değil, duyan, geçerken gören, tüm devrimci, demokrat vatandaşlar yığın yığın Sultanahmet meydanına koşular. Alana gelen herkes yine o mide bulan-

dırıcı manzarayla karşılaştı. Her taraf polis kaynıyordu. Amaçları halkımızı meydanlardan yıldırma. Cezaevlerinde eli kolu bağlı insanları, gözlerini kırpmadan öldüren bu gözü dönmüşler, bugün de Sultanahmet meydanında, basın açıklamasına gelen duyarlı halkımızı genç, yaşlı demeden tartaklayarak gözaltına aldılar.

O gün biz de olayı protesto etmek amacıyla Sultanahmet meydanına gittik. Faşist katiller öyle bir zincir oluşturmuşlardı ki, geleni geçeni döverek gözaltına alıyordu. Neredeyse gökte uçan kuşun bile basın bildirisini dinlemeye geldiğinden şüphelenip tutuklayacaklardı!

Polis, "bizim içerde yakınlarımız var, haber almak için geldik" diyenlere, savcılıktan izin alıp gelmeleri gerektiğini

söylüyorlardı. Fakat götürüldüğümüz karakolda, yanımızdaki tutsak ailesi olan oniki kişi savcılıktan izin kağıdı çıkartıp geldiklerini söyledikleri halde, onlar da bizimle beraber tam altı gün gözaltında tutuldu.

Dışarı çıktığımızda yine faşist saldırıların devam ettiğini gördüm. Cezaevi şehitlerimizin Alibeyköy cemevinde yapılacak olan cenaze törenine ailelerin bile zor katıldığını, Alibeyköy'de evinden bakkala gidenin dahil olduğu iki binden fazla insanın gözaltına aldıklarını duydum.

Fakat bundan daha da kötüsü Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe'yi de katledip bir duvarın dibine bıraktıklarını duydum. Vay efendim, Metin duvardan düşüp ölmüş!! Ama diğer "katili belirsiz!" cinayetler gibi Metin Göktepe'nin katilinin de devlet olduğunu herkes biliyordu. Bu kaza süsünü kimsenin yutmayacağı, bütün basın kuruluşları olmak üzere herkesin çok kısa zamanda tepkilerini dile getirmesi ile çok açık belli oldu.

Bu geçen günler, halkın devlete karşı olan tepkisinin daha yükselmesini getirmiştir. Çekilen acıların hesabını sormak hepimizin hakkıdır ve soracağız. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

S. Çalışkan

hale adliyenin önünde oluyor. Büyük arbede çatışma oluyor. 126 kişi gözaltında. Birçok canımız polisle boğuşma yaşıyorlar.

✱ İstanbul karışıyor. Her yerden eylem haberleri geliyor. Tüm sıcak bilgilerle yoldaşlardan haberler alıyoruz. Cumartesi günü Galatasaray lisesinin önü için "sıcak bölge" tespiti yapılıyor. Bir basın açıklaması daha yapılıyor.

✱ Basın açıklamasında, "gözaltına alınan yoldaşlarımız serbest bırakılsın, tüm diğer arkadaşlarımız serbest bırakılsın" denildi. Bizim tutumumuz: Ümraniye ateşinin içinde kavrulmaktadır. Halkın ateşinin içinde olmaktadır. Sultanahmet eylemine "varan bir" diyoruz. Tüm halkımızı bu vahşice saldırılara karşı dayanışmaya ve birlik olmaya çağırıyoruz.

✱ Tutsaklardan ölenlerin net isimlerini tespit ediyoruz. A. Mecit Seçkin, Rıza Boybaş, Orhan Özen. Devrim için savaştılar, anıları mücadelemizde yaşayacaklar.

✱ Yaralılar Haydarpaşa Numune Hastanesinden Bayrampaşa cezaevine naklediliyor.

✱ Ümraniye'den HADEP'de toplantı olduğu haberi geliyor.

✱ Nurtepe'de büyük korsan, otobüsler yakılıyor.

✱ İstanbul'un dört bir yanından eylem haberleri geliyor. Polis bol miktarda gözaltı yapıyor. Gazi ve Okmeydanı gergin...

✱ Cumartesi Galatasaray'ın önündeyiz. Kayıp aileleri ile beraberiz. Bayrampaşa'nın önünde gergin saatler. İçeriyle 3 temsilcinin görüştüğü haberi geliyor. Tutsaklardan, isyanı sürdürdüklerinin haberi geliyor. Dışarıdaki kitle ise toplumsal direnişe devam ediyor.

✱ Galatasaray lisesinin önü bir "halk demokrasisine" dönüşüyor. Bir tutsak yakını "ne istiyorlar bunlar bizden, üzerimize gelmesinler" diyor. Bir başkası "o çocuklar orada zaten esir, hangi vicdandır eli kolu bağlı olanı öldürmek" diyor. Bir başkası,

"oğlumu askere yollamıyacağım, bu devlete inanmıyorum, adalet istiyorum" diyor. Sloganlar atıyoruz. Sonra Bayrampaşa ve Okmeydanı, Beyazıt'a doğru ayrılıyoruz.

✱ Galatasaray lisesinin önünde 3 basın açıklamamız dağıtılıyor.

✱ Gazi'de yine izinsiz gösterilerin olduğu haberleri geliyor.

✱ Esenler'de, "Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük-TKP" imzalı pankart asılıyor. Büyük bir lastik yakılıyor. Sloganlar atıldıktan sonra ilgili ekip dağılıyor.

✱ Alibeyköy'de ölen iki tutsağın cenazesine gidiliyor. Yüzlerce gözaltı haberi geliyor.

✱ İçerdekilerden haberler geliyor sık sık. Yoldaşlar ve diğer tutuklanan tüm insanlar tam bir direniş destanı yaratıyorlar. Sultanahmet'te gözaltına alınanlar açlık grevinde, yine Alibeyköy'de alınanlar da slogan ve marşlarla, nezarethaneleri inletiyorlar.

✱ Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin işkencede katledil-

diğinin haberi duyuluyor. Haber yayılır yayılmaz insanlar "yeter artık" diyerek sokağa çıkmağa başladılar.

✱ Sabancı'nın öldürülmesi haberi yayılıyor...

✱ Ertesi gün Sultanahmet'te büyük yürüyüş var. Metin'in öldürülmesi protesto ediliyor. 4 bine yakın insan var, oradayız.

✱ Bir sonraki gün Metin Göktepe'nin cenazesindeyiz. Yenibosna'dan hareket eden kortej 6 saat yürüyor. Yüzlerce slogan atılıyor.

✱ Atılan sloganlar: "Katil devlet, katil polis", "Taşanlar istifa", "Zindanlar yıkılsın, tutsaklara özgürlük", "Metinler ölmez", "Özgür basın susmaz" ve benzeri yüzlerce slogan.

✱ Metin'i sonsuzluğa uğurluyoruz.

✱ Bu arada cenaze kortejine, Ümraniye cezaevinde yaralılarından bir kişinin daha öldüğü haberi geliyor.

✱ Cezaevlerinde eylem durdu, ama Türkiye'nin her yanında eylemler çeşitli düzeylerde devam ediyor. ●

ANALARIMIZ DESTAN YARATTIKLAR

Cezaevlerinde tutuklulara yapılan saldırılara karşı bir grup avukat ve tutuklu yakını suç duyurusunda bulunmak için 5 Ocak günü saat 13.00'de Sultanahmet Adliyesi önünde toplandılar.

Bunun duyurusu bir-iki gün önceden radyolarda yapıldığı için cezaevinde yakınları olmayan halktan da, insanlık görevi olarak, katılımlar bekleniyordu.

Devletin çevik kuvvet dedikleri vahşi polisi, barikatlarla Adliyeye giden bütün yolları, ara sokakları barikatlarla kapatmıştı, panzerleriyle hazır bekliyorlardı. Tutuklu yakınları sivile-ri, polisleri ikna etmeye çalışıyorlardı, "biz sadece suç duyurusunu verip gideceğiz" diyorlardı ama dinleyen yoktu tabii. Derken hep beraber zorla barikatı aştık ve adliyenin önüne gittik. Tüm basın oradaydı, hep beraber sloganlar atıyorduk: "Baskılar bizi yıldıramaz", "insanlık onuru işkence-

yi yenecek". Orada suç duyurusu dilekçesi okundu.

Bu durum üzerine çevik kuvvetin etrafımızı sardığını gördük, bir ses duyduk: "Saldırın". Birden sanki ormandayız da, vahşi hayvan saldırısına uğruyormuş gibi olduk. Yaşlı analar ayaklar altında sürünüyordu. Coplarla vurmalar, tekme tokat girişmeler, gözleri dönmüştü. T.C. devleti analara böyle sahip çıkıyordu! Biz onlarla diş bir mücadele veriyorduk, direndikçe çıldırıyorlar ve iyice azgınlıyorlardı. Tekme-tokatlarla otobüse bindirildik ve Eminönü Merkez Karakoluna getirildik. Kadın-erkek hepimizi bir yere ıktılar ve bize -hepiniz çökün- emri verildi. Hepbir ağızdan "çökmüyoruz" dedik. Buna deli olan siviller (terörle mücadele-den) bize, "burada artık bizim borumuz öter, basın yok, kamuoyu yok, b... yediniz o..... çocukları" diye bağırıyorlar ama biz yine çökmedik.

Aramızda tutuklu yakınları, gazeteciler, olaya duyarlı davranıp gelen insanlar ve hatta sokakta yürürken polisin tutuklama furçasına tutulan insanlar vardı. Aramalar yapıldı, adresler vb. derken biz 38 kadını Küçükpazar karakoluna götürdüler. İsimler, adresler gibi bitmek bilmeyen işlemler bir kaç kez önümüze geldi.

İnsanların çoğu terörist ilan ediliyor-du. Bir işlem için yukarı çağrıldığımızda yaşadığımız bir olayı anlatmak istiyorum.

Yine isimlerimizi sordular, cezaevlerinde yatan yakınlarımızın olup olmadığını sordular. 50-55 yaşlarındaki bir anaya sıra geldiğinde, anaya "ismini söyle" dediler. Ana söylemez. "Bizimle dalga mı geçiyorsunuz, geldik geleli 5-6 defa isim, adres verdik. Şimdi de vermiyorum, kimliğim elinizde zahmet et de bul" dedi. Polis "bak ana, beni zor durumda bırakma, ismini söyle" deyince, ananın cevabı "sen bana ana diyemezsin, sizler evlat olamazsınız. Evlat anaya dayak atar mı? Bak bacağımın morluklarına! Oğlum yaşındakilerden yedim bu dayağı" deyince, polis birşey demeden çıktı odadan.

Ananın direnişi hepimiz için birer örnekti. Sonra hep birlikte karar aldık, açlık grevine başladık. Çok baskı yapıldığı halde, polise ifade vermedik. Açlık grevinde olduğumuz için deli oldular, bir ara suyu ve şekeri kestiler. Bizler sloganlarla, kapıya yumruklama-larla, şekeri de aldık, suyu da aldık.

Gözaltında kaldığımız 6 gün içerisinde halaylarımızla, marşlarımızla, türkülerimizle bitmek bilmeyen bir coşkunun, dostluğun güzelliğini yaşadık. Hiç kimsede yılgınlık, bitkinlik yoktu. Tam tersine bu devlete karşı kin vardı, direnmek vardı.

Gözaltındayken, 8 Ocak günü saat 11'de Ümraniye cezaevinde katledilen Rıza Boybaş ve Orhan Özen için 1 dakikalık saygı duruşuyla devrim şehitlerini bir kez daha andık, sloganlar attık. Devrim şehitlerinin ölümsüz olduğunu karakollarda bile birkez daha haykırdık.

Bu arada bir gün sonra Metin Göktepe'nin polislerce öldürüldüğünü duyduk ve hepimiz çok üzüldük. Bu olay emekçiler üzerinde estirilen devlet terörünün çok açık yansımasıydı. Üzüntümüz kimsenin moralinin düşmesini getirmede, tam tersine kinimiz arttı. Halkımız bu yapılan katliamlara, işkencele, baskılara karşı susmayacaktır. Daha inatla, daha militanca bunun hesabını soracaktır. Bizi savcılığa götürecekleri gün, Ozan Arif'in kasetini çaldılar. Arabanın içinde de, sesini sonuna kadar açarak, "İslam devleti-nin vaazlarını dinlettiler"!

Bu eylemde analar destan yarattılar. Bu analar köyde çocuklarını ne çilelerle yetiştirdiler, tarlada, çapada çalışarak büyüttüler. Daha iyi şartlarda yaşayabiliriz umuduyla büyük şehirlere geldiler. Kapıcılık yaparak, fabrikalarda çalışarak evlatlarını okutmak istediler. Bu devlet, onların evlatlarını cezaevlerine attı. Attığı gibi vahşi saldırılarını tutuklular üzerinde devam ettirdi. Kimilerini yaraladılar, kimilerini öldürdüler. Bunlara analar, bacılar dayanır mı? Tabii ki meydanlarda haykırmak isteyecekler.

Bu sistemin ne yasası, ne kuralları vardır. Olan "yasalarıyla" da kendileri bile çalışmaktadır. Bu sisteme karşı onbinlerce insanımız bugün meydanlarda "bana mısın" demeden diremiyor. Bu sistem çöküyor. Direnen halkımız kazanacaktır.

Sevgi Eryaman

14 Ocak'ta Gazi-Ümraniye Şehitliği açıldı

Halkız, onurluyuz zalime teslim olmayacağız

Gazi ve Ümraniye'de, halkımıza egemenler tarafından yapılan saldırının üzerinden neredeyse bir yıl geçiyor. 12 Mart günü başlatılan saldırı dizinine karşı onuru, insan haklarını, özgürlüğü korumak için onbinlerce insanımız barikatlara koştu.

Direnin görkeminden, coşkusundan korkan egemenlerin emriyle, Gazi Mahallesi ve Ümraniye'de polis katliamı yaptı. İnsanlarımızın üzerine nişan alınarak, hedef gözetilerek ateş açıldı. Kadın-erkek, yaşlı-genç, din-dil ayrımı yapmaksızın oraya toplanan insanlarımız birer birer toprağa düştüler. Gazi'nin Ümraniye'nin alevlerini kanlarıyla kızıştırdılar. Toplam yirmiiki insanımız şehit düştü.

Gazi ve Ümraniye ayaklanması yarattığı değerler ve geleneklerle, haklı ve meşru mücadelemizin halkası oldu.

Ailelerin de görüşü ve izniyle bir şehitlik yapılmasına karar verildi. 'Gazi ve Ümraniye Şehit Aileleri Haklar ve

Özgürlükler Platformu' kuruldu ve Haziran 1995'de şehitliğin yapımına başlandı.

Tabii buna polis, terörü ile karşılık verdi. Mezarlığı yapan usta, Hasan Özbakır gözaltına alınıp, mezarları yapmaması yönünde tehdit edildi. Halkımızın değerlerine, geleneklerine hiçbir saygısı olmayan polis tarafından mezarlık basıldı, mezarlar tahrip edildi.

Bunun gibi bir çok engellemelere rağmen Ekim 1995'de şehitliğin yapımı bitti. Gazi ve Ümraniye şehitlerinin anısına oluşturulan Şehitlik 14 Ocak 1996'da törenle açıldı.

Tören, toplanma yeri olan Gazi Cemevi'nde saat 12.00'de başlayacaktı. Her köşe başı, her sokak faşist köpekler tarafından tutulmuştu. Buna rağmen katılım 4 binin üzerinde idi.

Saat 13.00'e doğru pankartlar açıldı, ve mezarlığa doğru sloganlarla ağır ağır yürüyüş başladı. Mezarlığa vardığımızda sloganlar coşkuyla atılmaya devam

ediyordu. Ancak bu arada devrimci hareketlerin yine "benciliği" aşamadığı durumlar oldu. Tabii böyle durumlar, halkla, kaynaşmayı etkiliyordu.

Şehit aileleri konuştuktan sonra, dağılmadan tekrar cemevine yüründü. Yürüyüş sırasında sloganlar atılmaya devam ediliyordu.

Biz *Kervan* dergisi olarak tek pankart altında yürümek istiyorduk. Sürekli ortak sloganlar attık. Hatta bazı yapılar kendi örgütünü halktan tamamen soyutladı, tıpkı futbol maçları gibi biri diyor çökün, bir diğeri rep yapıyor. Biz de ortama uyalım diye "timsah yürüyüşü yaptık". Evet bu kadarı da fazla diyeceksiniz ama gerçek bu. Bu yürüyüşten iyi dersler çıkarmamız lazım. Hepimiz birlik olup bu yolu yürümemiz lazım.

Ben bu yürüyüşte duymak istediğim en güzel sözü de duydum diyebilirim. 50 yaşlarında bir teyze evlerinin pence-relerinden bakanlara sesleniyor, "ne

bakıyorsunuz? Ölenler bizim çocuklarımız, onlara biz destek olmalıyız. Onlar bizsiz bir yere varamazlar" diyordu. Ve elinden gelen her çabayı bu yol için vereceğini söylüyordu. Bu ana ve daha onun gibi niceleri bizim onurumuzdur.

Yürüyüşe katılanların sayısı hiç de az değildi. Daha fazla insan katılmasında yukarıda belirttiğim gibi çeşitli uygulamaların etkisi olmuştur ama asıl nedeni kendimizde aramalıyız. Mitingler halktan "soyutlandığı" sürece halkın dilinden konuşulmadığı sürece halkı kazanamayız.

Ülkemizde hergün onlarca insan işkence, infazlarda, katledilirken, köyler boşaltılırken, yakılırken, kısaca devlet terörü her geçen gün boyutlanırken, halkımız açlığa ve yoksulluğa itilirken, kurtuluş yolumuz bireyci çıkışlardan arınmış ortak yumruğumuz sallamamızdır.

Sidar Çalışkan

Kavgasını bağrımıza bastık

E vrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe polisler tarafından dövülerek öldürüldü. Bir insanı, bir devrimciyi daha katlettiler.

Ümraniye cezaevinde özgürlük savaşçıları Rıza Boybaş ve Orhan Özen'in faşistlerin silahından çıkan kurşunlarla ölmeleri tüm Türkiye'yi

sarsmıştı. Bir gazeteci olarak Metin Göktepe'nin olayları incelemesi namus borcuydu. Ama Metin oraya geldiğinde, orada bulunan binlerce insanla birlikte Eyüp Kapalı Spor Salonu'na kapatıldı. Sonuç Muaviye'nin evlatları bir can daha aldı...

Metin'in cenazesi *Evrensel* gazetesi-

nin önüne getirildiğinde tam bir izdiham yaşanıyor. Artık insanlar bu ölümlere isyan ediyordu. Sabahın erken saatlerinde onbinlerce aydın, demokrat ve çeşitli kitle örgütleri Yenibosna sokaklarını abluka altına alarak, bu canilere lanet yağdırıyor. Alan gümbür gümbür sloganlarla ilerlerken, Metin Göktepe'nin annesinin acılı feryatları orada toplanan canların gözlerinden yaş getirdi.

Törende, Ç.G.O Başkanı Mustafa Ekmekçi konuşmasında, bu ölümün sorumlularının açığa çıkarılmasında yoğun olarak çalışacaklarına dikkat çekti. *Evrensel* gazetesi yayın yönetmeni İhsan Çaralan, Metin'in dövülerek öldürülmesinin kanıtlarının sadece otopsi raporunun olmadığını, tanıklarının da olduğunu belirtti. Çaralan, "Metin'i infazi, yıllardır basın emekçileri ile toplumun her kesimin üstünde estirilen devlet terörünün kaçınılmaz bir

sonucudur. Metin'in öldürülmesinden doğrudan siyasi iktidar sorumludur." dedi.

İngiltere Daymer genel koordinatörü Yaşar İsmailoğlu'da şu sözleri ifade etti: "Bugün ağlama günü değildir. Suçluların yakalanıp, en ağır şekilde cezalandırması gerekmektedir."

İngiliz *Journalist* gazetesinden katılan David Oslar da bir çok konuşmacının değindiği noktalara değinerek, Metin'i ve savaşçıları selamladı. Yapılan konuşmalardan sonra arkadaşımızın cenazesini arabaya koyarak Yenibosna, Bahçelievler, Papaz Köprüsü, Çiftlik, Yavuz Atışalan, Yüzyıl mahallesi güzergahı izlenerek yaklaşık 20 kilometre yürüdük. Metin'in evine geldiğimizde, orada büyük bir kitle ile kucaklaştık.

Metin ve daha nice şehitlerimiz Türkiye halkının mücadelesinin kopmaz parçalarıdır.

D. Çilekeş

METİN GÖKTEPE'Yİ EŞKİYALAR KATLETTİ

Ü mraniye cezaevinde öldürülen iki arkadaşımızın cenaze töreni için binlerce insan gibi, biz de Alibeyköy Pir Sultan Cemevi'ne gittik. İstanbul'da bir çok eylemde karşılaştığımız Metin Göktepe de basın görevini yerine getirmek için oradaydı.

Yoldan, belediye otobüslerinden, minibüslerden yüzlerce, binlerce insan gözaltına alındı. Şehir, sanki eşkiyalar tarafından basılmıştı. İnsanlar yolların ortasında dövülüyordu. "Bu katliamlara dur diyeceğiz" diyen binlerce insan sindirilmeye çalışılıyordu.

Eşkiyalık şehre inmiş, haramiler bizim semtlerimizi basmıştı.

İşte bu gözaltına alınan binlerce insan arasında bir basın emekçisi,

devrimci gazeteci dostumuz Metin Göktepe de vardı.

Metin Göktepe'yi döve döve alacakça katlettiler. Bu faili belli bir cinayettir. Bundan onu vuranlar kadar, "Metin Göktepe gözaltından bırakıldıktan sonra yüksek bir yerden düşmüş" diyecek kadar bayağı, aşağılık konuşan İçişleri Bakanı da sorumludur. Halkımız bu tip İçişleri Bakanlarını "yüksekten düşürecekler".

Evrensel çalışanları, dostlar,

Acınızı yürekten paylaşıyoruz. Hepimiz birer "METİN"iz, bunu bilmeyi istiyoruz.

Başımız sağolsun, halkımızın başı sağolsun.

KERVAN DERGİSİ

İnadına hepimiz birer Metiniz

G azeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesinin üzerinde 10 gün geçti.

Devletin vurucu terör örgütlerinden biri olan polis bu seferki yargısız infazını yüzüne gözüne bulaştırmıştı. Kısa bir sürede, ülke içi ve ülke dışında oluşturulan geniş çaplı kamuoyunun basın ve kararlılığı karşısında, üç-beş polisini "adalet'e" teslim ederek polis kurumunu aklamaya çalıştılar. Kan rengiyle kızışan kurumun neresini aklayacaklarsa?

Ama yine de "karamsar" ve "önyargılı" davranmayalım. At gözüklerimizi çıkarıp şöyle bir etrafımıza baktığımızda birçok şeyin "değiştiğini" göreceğiz.

Bir polislerini bile feda etmeleri, halktan yükselen tepkinin yoğunluğu

sonucundadır. Örneğin;

Bugün 27 Ocak 1996. Yer: Eyüp Spor Salonu. Metin Göktepe'nin öldürüldüğü yer. Saat, bir-birbuçuk suları. Binlerce kitle yine bir arada, bu yargısız infazi protesto ediyor. Bu sefer Göktepe'nin öldürüldüğü yere karanfiller bırakılacak.

Çeşitli demokratik kitle örgütlerinin de katıldığı gösteride, kitle örgütlerini temsilen konuşan yetkililerin ortak noktası, olayın direk polis tarafından gerçekleştirildiği, bu tür olayların artık devletin günlük politikası haline geldiği, bu tür olayları ancak halkın örgütlü gücü tarafından püskürtüleceği belirtildi. Eylemde yoğunluğuyla, "katil polis, katil devlet", "İnadına hepimiz birer Metiniz" sloganları atıldı.

Can Onur

KATLEDEN DEVLETTİR

SUSMAYACAĞIZ

E vrensel Gazetesi muhabiri Metin Göktepe, Ümraniye'de katledilen 2 devrimcinin cenaze töreni ile ilgili haber toplamak için, Alibeyköy'e gitmişti. Devletin kolluk güçleri tarafından minibüslerden ve otobüslerden indirilerek gözaltına alınanlar arasında Metin Göktepe'de vardı. Polis tarafından gözaltına alınan Metin Göktepe katledildikten sonra devlet tarafından her zamanki gibi "faili meçhul" bir cinayet gibi gösterilmeye çalışılmışlardı.

Biz Metin'i katledenlerin kim olduğunu biliyoruz. Basın emekçisi Metin Göktepe'yi katledenlere bir kez daha sesleniyoruz. Halkımız yapılan bu katliam-cinayetler karşısında susmayacaktır, susmayacağız.

Evrensel gazetesi ve basın emekçilerine baş sağlığı diliyor ve bu tür saldırılara karşı her türlü dayanışmaya hazır olduğumuzu bildiriyoruz.

DEVİRİMCİ BASIN SUSMAZ, METİNLER ÖLMEZ!

İGD GENEL MERKEZİ

FEHİMİ'yi sağ aldınız, sağ istiyoruz

Geçen her gün kayıp insanlardan haber alınamayan günlere bir yenisini daha ekliyor. 4-5 gün, 15-16 oluyor, 23-24 oluyor ve 78 oluyor 79...

Bugüne kadar Fehmi TOSUN'un kayboluşunun üzerinde tam 105 gün geçti. Tam 105 günden bu yana ailesi ve yakınları Fehmi'nin nerede olduğunu, sağlık durumunun nasıl olduğunu, hatta yaşayıp yaşamadığını dahi bilmiyor, kendisinden haber alamıyorlar.

Fehmi TOSUN, Diyarbakır'ın Lice ilçesinin Licok Köyü nüfusuna kayıtlı, 1959 doğumlu, evli ve 5 çocuk babasıdır. Çocuklarının en büyüğü 15, en küçüğü 5 yaşında. Ailesinin geçimini işportacılık ve seyyar satıcılık gibi, günü birlik işlerde kazanan Fehmi'nin bu isteksiz gidişinin ardından, 5 çift ufak göz anlam veremedikleri bu ayrılığın şaşkınlığı içinde, babalarının tanıdık yüzünü bekliyorlar.

Son olarak 19 Ekim 1995 tarihinde evinin önünde görüldü Fehmi. 19 Ekim perşembe günü, saat 19.00 sularında ellerinde telsiz ve silah bulunan sivil

giyimli üç kişi tarafından 34 UD 597 plakalı beyaz renkli Broadway marka araca zorla bindirilerek kaçırıldı. Kaçırılmayı takip eden birkaç gün içinde mahalleye gelen kimliği belirsiz kişileri olayın görgü tanıklarını tehdit etti ve her zaman olduğu gibi onlardan gör-düklerini unutmalarını istedi.

Kaçırılırken bağırdı Fehmi TOSUN: "İmdat! Beni kaçırıyorsunuz. Beni öldürecekler."

Bir an önce olay yerinden uzaklaşabilmek için kapıları dahi kapamadan gazladılar. Feryad eden bu insanın sesini koca bir mahalle duydu, ama her zaman olduğu gibi devlet hiç bir şey duymadı, görmedi ve bu yüzden de konuşmadı!

İzlemeye alışık olduğumuz üç maymun kumpanyası yeniden sahnelendi. Devlet bir suçluya yaraşır biçimde sustu ve susarak Fehmi'yi kaçırılanların kimler olduğunu anlattı bizlere.

Biz Cumartesi insanları olarak yeniden haykırıyoruz ve diyoruz ki:

FEHİMİ TOSUN'U SAĞ ALDINIZ, SAĞ İSTİYORUZ. ●

Öğrencilerin açlık grevi 2. ayına girdi.

Sorunlarımız birdir

Öğrencilerin açlık grevi 2.ayına girdi.

"Harçları ödemiyoruz" mitingi 4 Şubat'ta Taksim Meydanında, 5 Şubat'ta Kızılay Meydanında yapılacak.

Harçların sadece öğrencilerin sorunu olmadığına değinen öğrenciler, "öğretim görevlileri, işçileri ve emekçileri; sizin sorunuz bizimkinden farklı değildir. Sizleri baskılara karşı, mitingimizde el ele olmaya çağırıyoruz dediler."

Harçların her yıl katlanarak yüzde 400 oranlarında artmasına karşılık, kredilerle günde bir simit bile alınmazken, öğrenciler, "har(a)çlar kaldırılсын, krediler 10 milyona çıkarılсын ve her 6 ayda bir enflasyon oranında arttırılсын, eğitimde özelleştirilme durdurulsun, üniversitelerdeki polis-jandarma-özel güvenlik birimleri okuldan çekilsin" diye dile getirdikleri haklı talepleri karşısında gözaltı tehdidi ile karşılaşmakta ve halktan koparılmaya çalışılmaktadır. Buna karşılık gerçekleri görebilen halkımız soruna duyarsız kalmamıştır. Eğitim-Sen 1, 2, 4, 5, 7 nolu şubelerinden bir gurup eğitim emekçisi, üniversite öğrencilerinin başlattıkları açlık grevini desteklemek için 3 günlük açlık grevi yapmışlardır.

Orta öğretimde, "katkı payı" adı altında toplanan paraların nereye kullanıldığı tam olarak netleşmezken, toplanan paralar 1 trilyon 300 milyar TL'yi

geçti. 78 bin okul ve 13 milyon öğrenciden toplanan paraların akıbeti bilinmiyor. Bakanlık İstanbul 2.idare mahkemesi tarafından iptal edilen katkı payına hukuki bir çerçeve uydurmak için Danıştay'a başvuruldu.

Pendik Lisesi Edebiyat öğretmeni

MHP'li Hasan Yazıcı'nın toplanan paralardan büyük bir kısmını Pendik Ülkü Ocağına yatırdığı saptandı.

90 milyon TL.'lik badana masrafını faturada oynayarak 900 milyon olarak gösteren İnan Türkeş İlköğretim okulu müdürü Sabahattin Saltı'nın Ümraniye

M.Eğitim Müdürlüğüne bildirildiğini, ancak buna rağmen yasal bir işlem yapılmadığı öğrenildi. Saltı'da MHP'ye yakınlığıyla tanınıyor.

Halkımızın gözü üzerlerindedir. Öğrenciler er ya da geç haklarını alacaklar. Sultan Uçar

Son sözümüz söylenmedi

Kervan Dergisi ve İGD hazırlık komitesi tarafından 28 Ocak Pazar günü M.Suphi ve 15 yoldaşı anma toplantısı yapıldı.

Türkiye'nin gündemine yerleşen cezaevleri direnişlerini desteklemek amacıyla yapılan eylemlerin yoğunlaşması ve İGD başkanı Hayriye Yurtsever'in de gözaltına alınması panel çalışmalarını etkiledi. Bunun üzerine programın anma toplantısına çevrilmesi ve başka bir zamanda gençlik panelinin yapılması kararlaştırıldı.

Toplantı için gerekli hazırlıklar yapıldı. Pankartlar hazırlandı. M.Suphi'nin büyük bir resmi yapıldı. Çevremizdeki insanlar, dostlarımız, okurlarımız etkinliğimizden haberdar edildi, katılmaları yönünde çağrıda bulunuldu.

Anmanın yapılacağı salon önceden hazırlandı. İGD pankartı duvara asıldı, 15 kırmızı karanfille çevrili "Onbeşleri kavgamızda yaşatacağız" yazılı pankartı ve ölümsüz savaşçı M.Suphi'nin görkemli resmi salondaki yerini aldı. Girişte kitap ve dergi standı açıldı. Katılan dostlara M.Suphi'nin resmi olan kokartlar dağıtıldı.

Salona gelen Bozışık Yoldaş heyecan ve coşkuyla alkışlarla karşılandı. Program 15'ler ve tüm devrim şehitleri için *Enternasyonal* eşliğinde saygı duruşuyla başladı. İlk sözü İGD İzmit Hazırlık Komitesi üyesi Devrim Yılmaz aldı. Yılmaz, konuşmasında M.Suphi'nin hayatına geniş yer verdi. Türkiye Komünist Partisi'nin tarihinden bahsetti.

Ardından İGD'den Emel arkadaş N.Hikmet'in "Kalbini" isimli şiirini okudu.

Daha sonra Türkiye'nin en yaşlı komünisti, TKP eski Politbüro üyesi Mehmet Bozışık yoldaş kürsüye geldiğinde salon alkışlarla inliyordu. Bozışık yoldaş güzel bir anı anlattı:

"Genç yoldaşlar M.Suphi hakkında size geniş olarak malumat verdiler. Artık ben daha fazla söz söylemeye lüzum görmüyorum.

"Ben 1928 yılında Kudre'de, Doğu

Emekçileri Komünist Üniversitesi'nde öğrenciyken, M.Suphi ile arkadaşlık yapan Ali Yazıcı isminde bir profesörümüz vardı. Ondan M.Suphi hakkında bazı haberler öğrenmiştik. Onlardan kısa bir haberi size iletmek istiyorum. Haber şu: M.Suphi'nin Türkiye'ye gelme meselesinin parti merkez komitesinde konuşulurken gitmesi hakkında bazı endişeler olmuştu. M.Suphi buna itiraz ediyor, diyor ki 'bizim Türkiye'ye gitmemiz lazım'. Kemalizmin ne olduğunu, ne gibi hunharca cinayetler yapacağını bildikleri halde Türkiye'ye gelmeye karar veriyordu. Nedeni de şuydu: 'Eğer biz Kemalizmin bize karşı yapacağı suikastları nazar-ı dikkate alarak Türkiye'ye gitmeyecek olursak, Türkiye halkına, Türkiye işçi sınıfına burjuvazi diyecek ki 'işte bak kurtuluş harbi olduğu halde komünistler Türkiye'ye gelmiyor'. Bu töhmet altında kalacağız. Ne olursa olsun Türkiye'ye

gideceğiz ve harbe iştirak edeceğiz.' Bazıları bunu tehdit ediyorlar tabii. Buna rağmen M.Suphi kendi fikrini kabul ettirmeye muaffak oluyor ve Türkiye'ye geliyor.

"Türkiye işçi sınıfının politik ve gerçek gelişmesinin önemli kaynağı ve temeli olan değerli İzmit'li işçi yoldaşlarıma ve değerli halkıma selamlarımı sunuyorum."

Bozışık yoldaş konuşmasının bitiminde dakikalarca ayakta alkışlandı. Program üç arkadaşın şiirler okumasıyla sona erdi.

Salondan çıkışta Bozışık yoldaşın etrafı bir hayli kalabalıktı. Uzun sol-

betler yapıldı. Yoldaş sohbetin sonunda şöyle dedi: "Bazen düşünüyorum ve diyorum ki, artık senin vaktin doldu. 95 yaşını geçtin, toprağa girme vaktin geldi. Ancak etrafımdaki cıvıl cıvıl, dinamik, ateşli gençleri görüyorum ve fikrimi değiştiriyorum. Sen yaşamalısın Memet, daha yapacak çok işin var, toprağın altında çürümeyen sana ne fayda getirir, gençlere yol göstermelisin diyorum ve inadına yaşamaya devam ediyorum."

Yoldaşın bu konuşması inancımızı artırıyor, mücadele azmimizi kamçılıyor, yolumuza ışık tutuyor.

A.Helvacioğlu-T.Doğan

İzmit'teki gençlik ve kavga

Bilindiği gibi Kocaeli bir işçi şehri. İş alanlarının fazlalığıyla birlikte, her yerde olduğu gibi işsizlerin de şehri. Diğer illere nazaran sosyal aktivitelerin bir hayli fazla olduğu bir yer. Sanat Sokağı Kültür Etkinlikleri adı altında, geçen sene faaliyetlerine başlayan bir sokağımız var. Sanat sokağının bir bölümü de bize ait. Arkadaşlarımızın süs eşyasından incik boncuğa, kitaptan karta kadar satış yaptıkları standlarımız var. Faşistler tarafından solcuların yeri olarak görülen bir Sanat sokağına sahibiz kısacası.

Kocaeli Üniversitesi'nde ve liselerde, iki seneden beri İslamcı gericilerle ve faşistlerle mücadelemiz var. Fakat faşistlerin son saldırısından sonra herkes sokaklara çıktı. Akşamüstü 17.30 civarında, Sanat sokağında başlayan kavga İzmit'in çeşitli yerlerinde son buldu. Devrimci-demokrat herkes oradaydı. Örgütlülüğümüz dağınık olmasına rağmen faşistler epey hırpalandı.

Ertesi gün, tezgahları açtığımızda, Sanat sokağının her tarafı resmi ve sivil polislerle kuşatılmıştı. Bu olay İzmit'te sağlam bir örgütlenmenin şart olduğunu bize gösterdi. İGD çalışmalarını bu yönde artırdık. İGD olarak, Halkevinde bir toplantı düzenledik. Toplantıda tüm devrimci-demokratların birlikte hareket etmesinin önemine değindik.

İlknur İleri

Faşistlere hınçlıyız

Türkiye'de emekçi halklar üzerindeki baskının aynısı bugün liselerimizde de yaşanmaktadır. İlimiz Kocaeli'ndeki liselerde faşist saldırılar dönem sonuna doğru artmıştır. Birçok devrimci-demokrat arkadaşımız bu saldırılara maruz kalmıştır.

Bu saldırılar boyalı basın tarafından çete kavgaları ya da basit sağ-sol çatışması olarak gösteriliyor. Bu tür yaklaşım faşistlerin daha çok işine gelmektedir. Okullarımızda çete kavgası yoktur. Yoğunlaşan faşist saldırılara karşı savunmamız vardır.

Kocaeli'ndeki devrimci-demokrat eylemciler olarak bu baskı ve saldırılar karşısında sessiz kalmayacak, susmayacağız. Saldırıları karşı her geçen gün sesimizi yükselteceğiz.

Gerçek demokrasiyi savunanlar, işçi sınıfı mücadelesine gönül verenleri, anti-demokratik uygulamalara karşı koyanları, baskılarla, gözaltılarla yıldırabileceklerini sanıyorlarsa yanılıyorlar. Aksine bu uygulamalar içimizdeki sınıf kinini, hırslarımızı daha da artırıyor.

Gelecek onun için savaşanlarındır!

Kocaeli Devrimci-Demokrat Liseliler

MUMLAR GAZETECİLER İÇİN YANDI

Biz biliyoruz ki, hiçbir cinayet "faili meçhul değildir". Halkımız bunun hesabını soruyor: Altıyol'da Göktepe için, Bab-ı Ali'de Mumcu için mumlar yandı.

17 Ocak'ta Altıyol'da kayıp ailelerinin, öğrencilerin demokratik kitle örgütlerinin katılımıyla gerçekleşen mum yakma eyleminde mumlar gazeteci Metin Göktepe için yakıldı ve katliam protesto edildi.

Demokratik Mücadele Platformundan Münevver İltimur yaptığı basın açıklamasında, "katillerin belli olduğunu, artık devletin kolluk kuvvetlerinin kaçacak yerleri kalmadığını" belirtti. *Evrensel* gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin ağabeyleri İbrahim ve Paşa Göktepe de, "bir Metin ölür yerine binlerce Metin doğar. Kardeşimizin katilleri bellidir" dediler. Sık sık "Metinler ölmez", "Özgür basın susturulamaz", "Susma, sustukça sıra sana gelecek", "İnadına hepimiz birer Metiniz", "Katil polis" sloganları atıldı. Bir tutsak annesi, "çocuklarımızın halkın sesi olmaktan başka suçları yoktur. Evlatlarımıza terörist diyorlar ama asıl terör estirenler, ellerinde demir çubuklarla eli kolu bağlı insanları öldürerek ortalıkta dolaşıyorlar. Yüreğimiz yanıyor çocuklarımıza ama bu öyle bir ateş ki birgün çepeçevre dev yangın arasında kalacaksınız" dedi.

Bir dakikalık saygı duruşundan sonra yaktığımız mumları orada bırakarak ayrıldık.

24 Ocak 1993 Ankara. Karlı sokak, kanlı sokak, kirli sokak. Uğur Mumcu sokağı. 24 Ocak 1996 yine aynı sokak. Uğur Mumcu cinayeti dosyası hâlâ faili meçhullerden! olarak bekliyor. *Cumhuriyet* Gazetesi yönetim kurulu

24 Ocak 1993'de arabasına bomba konularak katledilen Uğur Mumcu'yu ölümünün üçüncü yılında anıyor ve şeriatçı-faşist katilleri lanetliyoruz. Laiklik ve demokrasi şehidi değerli gazeteci Uğur Mumcu için, öldürülmesini izleyen günlerde Derviş Baba'nın yazdığı ve onun insani özelliklerini tanıtan şiirini anısına yayınlıyoruz:

SELAM SANA UĞUR MUMCU

Bir mum söndürüldü bin mum
yanacak
Ülkemiz öyle mi aydınlanacak
Katil veren ağaçlar budanacak
Selam Uğur Mumcu sana bin selam

Sendin Piyade'nin Sakıncalı'sı
Devlet soyanların canalcısı
Demokrat aydının en inançlısı
Selam Uğur Mumcu dostu bin selam

Bölücü mafya gericisi düşmanı
Bu dosyalar için sen verdin canı
Demokrasi aybı yerdeki kanı
Selam Uğur Mumcu sana bin selam

Namuslu kalemse bir gazeteci
Soysuz yönetimde sonu pek feci
Derviş Baba bu dost çok verdi acı
Selam Uğur Mumcu dostu bin selam

Londra, 1 Şubat 1993

başkanı Alev Coşkun yaptığı açıklamada, "Uğur'un kahpece öldürülmesinin üzerinden 3 yıl geçti. Bu çok ince hesaplarla düzenlenmiş örgütlü bir cinayetti. Bu, Abdi İpekçi'yi, Çetin Emeç'i, Bahriye Üçok'u, Muammer Aksoy'u öldürenlerle, Sivas'ta 37 cana kıyanlarla, Onat Kutlar'ı ve bugün Metin Göktepe'yi katledenlerle aynı temelde çalışan güçlerin cinayeti" dedi.

24 Ocak'ta Sultanahmet meydanında toplanan yaklaşık binlerce insan özgür basına yönelik saldırıları kınadılar. İHD İstanbul Şube Başkanı Ercan Kanar, Av. Levent Tüzel (ÇHD. İst. şube

başkanı) Servet Öncü (Eğit-sen 7 nolu şube başkanı) Necmettin Çobanoğlu (Sine-sen Başkanı) Kemal Parlak (Hadep İstanbul il Başkanı) Makine mühendisleri odası yönetim kurulu üyesi Sinan Tatal'ın ortak açıklamasını İHD Başkanı Av. Ercan Kanar yaptı. Kanar konuşmasında şunları dedi:

"Uğur Mumcu'nun öldürülmesinin 3. yıldönümü. Devlet, kesin sözler vermesine rağmen, hâlâ katilleri yargı önüne çıkaramadı. Üstelik aradan geçen zamana yenileri eklendi. En son M.Göktepe ile birlikte 23 gazeteci-yazar daha katledildi.

"M.Göktepe gibi katliamlarının ya-

şanması istenmiyorsa, cezaevlerinde insanların öldürülmesi istenmiyorsa, minibüslerin taranması istenmiyorsa, insanların yakılarak öldürülmesine karşı çıkıyorsa, insanların stadyumlara doldurularak işkenceye götürülmesine karşıysak, gür bir ses olarak hep birlikte tepki gösterebilmeliyiz.

"Tüm gazetecilerin katillerinin niçin ortaya çıkarılmadığı açıktır. Onlar, gerçek demokrasiye ve özgürlüklere karşıdılar. Barışı değil savaşı savunmaktadırlar. Sorun sadece iki-üç kişinin yakalanması sorunu değildir. Bununla birlikte, toplumda asıl suç işleyen odakların ayıklanması gerekmektedir. Kalıcı demokratik çözümlerin Türkiye'ye getirilmesi sorundur. Polis vazife ve selahiyet yasası gibi daha binlerce anti-demokratik yasalar değiştirilmelidir. Ayrımsız bir panel, AF gündeme gelmelidir.

"Düşüncesi ve inançları ne olursa olsun, basın özgür olmalı. Her türlü zulüm düşünce ve gazeteciler üzerinden elini eteğini çekmelidir"

Daha sonra valiliğe kadar yürünerek hazırlanan metin vali yardımcısına teslim edildi. *Cumhuriyet* gazetesi önünde yapılan törende, *Cumhuriyet* gazetesi genel yayın kordinatörü Hikmet Çetinkaya da, cinayetlerin katillerinin belli olduğunu vurguladı.

Bir dakikalık saygı duruşundan sonra kalabalık, "özgür basın susturulamaz" sloganlarıyla dağıldı. Uğur Mumcu'nun fotoğrafının bulunduğu masayı mumlarla ve karanfillerle bıraktık.

Sultan UÇAR

Dergimiz yayın yönetmeni İsmail Yıldırım, Temsilciler Meclisi'nin çalışmalarına katılan ama 24 Aralık seçimleri öncesinde bu çizginin gittiği yeri görüp, aralarından ayrılan Alevi sanatçı Musa Eroğlu ile görüştü. Musa Eroğlu, Alevi toplumunda parti temelinde çalkalanışları, DBH'nin yanlışlarını irdeliyor. M. Eroğlu, "Alevi toplumu sizce soldan kopar mı?" sorusuna; "O zaman Alevi olmazlar. Aleviler dün nerede ise bugün de aynı yerde olacaklardır" yanıtını vererek söyleşiyi nokt alıyor.

ALEVİ PARTİSİ TABAN BULAMADI

Bildiğiniz gibi, Alevi toplumunda son yıllarda bir hareketlilik, canlanma meydana geldi. Bu hareketlilikten neyi bekliyordunuz? Alevi örgütlülüklerinin ne yapmalarını bekliyordunuz?

Son 7-8 yıldır sıkça kullanılan bir ifade, bu "Alevi örgütlenmesi". Aşağı yukarı 7-8 yıldır bu meselenin de içindeyim. Önceleri federasyonla, derneklerle, köy dernekleriyle başlayan, Pir Sultan Abdal (PSA), Hacı Bektaş Veli Kültür Dernekleri (HBV) adı altında kendi kimliklerini telafuz etmeye çalışan insan yığınlarıydı Alevi örgütleri. Geçmişte siyasi partilerde yer aldılar, partileri desteklediler, hatta

kendileri bir parti kurdular. Böyle bir örgütlenme adı altında Alevileri toparlama çabası başlamıştı. Ancak ileriki aşamada Avrupa'da bu, federasyona dönüştü. Orada kurulan dernekler federasyona gitti. Çeşitli kuruluşların siyasi otoritelerin diyelim artık, Alevi otoritelerinin düşünceleri doğrultusunda bir birliktelik, Alevilerin örgütlenmesi söz konusu oldu. Bunun Türkiye kanadını da Hacı Bektaş Veli Kültür Dernekleri, PSA Kültür dernekleri ve köy dernekleri oluşturuyor. Aralarında bir bağ oluşmuştu. Bir hayli sevindiriciydi, güzeldi. Çeşitli kültür gecelerine de katıldım.

Bu perspektiften baktığımız zaman, halkın büyük bir kesimi olaya umutla

bakıyordu. İlk kurulma-toparlanma aşamasındaki sıcaklığın, -ki ufak tefek çarpıklıkların olmasına rağmen-, yine halk adına kaybedildiğini sanmıyorum. Yeter ki bu kurumlaşma aşamasında önünde yürüyen, önderlik yapan insanlar tutarlı olsunlar. Tabii son gelişen güncel olayları şimdilik bunun biraz dışında tutmak istiyorum.

Yani bu örgütlülük sürecinde, Alevi toplumunun kendi çıkarına yönelik hâlâ yapabilecekleri, kullanabileceği bir şans vardır diyorsunuz? Öyle de, ne yapmalıdır?

Ben hâlâ şans olduğunu inanıyorum. Ancak, üst kurumlarının çok iyi paral-

lelik kurması lazım. Karşılıklı danışılması lazım. Bir dernek yöneticisinin, ya da yönetim kurulunun, sadece düşünce bazında değil de, daha açık bir biçimde Aleviliğin özüne uygun hareket etmeleri ve uzunca bir çalışma yapılması gerektiğine inanıyorum.

"Aleviliğin özü" dediniz. Bazı detaylara kadar, Aleviliği birçok yönden tanımlayabiliriz... Ancak siz bize Aleviliğin özetlenebilir çok temel ilkelerini nasıl sıralayabilirsiniz? Çünkü Alevi toplumunun bundan sonraki örgütlülüğünün önemi de buna dayalı olacaktır.

Geçmişte Aleviler örgütlüydü. Geç-

mişteki hedef belliydi; birlikte hareket ettiler ve çeşitli kurum ve kuruluşların içine yayıldılar. Devamlı horlanan bir kesim olduğu için, hiçbir zaman sömürünün içinde kimliğini ifade etmiyor. Alevi toplumunun geçmişteki örgütlülüğünü dedeler sağlamıştı. Dedelerin, Anadolu'ya yayılan dedelerin, köy köy gezen dedelerin büyük bir önemi var; onların bir "genel merkez"de toplanması gibi, bilgilerini getirip kültür alışverişi yapmaları gibi.

Bu çalışmaları "genel merkez"e bağlı yürütüyorlardı?

Adını koyalım: Hacı Bektaş Veli Dergahı'dır bu genel merkez. Diyelim ki Ege'nin herhangi bir köyündeki bir dede vekilinin, Hacı Bektaş'tan gelecek bir dedeye ya da başka bir yerden gelecek dedeye, kendi çevresindeki sorunları, halkın istemlerini anlatması, bunların merkezde toplanarak değerlendirilmesi gibi bir işlerlik var geçmişte.

Dergah'ta, Serçeşme'de birlikten söz ediyorsunuz yani?

Evet, Dergah'ta, Serçeşme'de birlikten konuşuyoruz. Derginizde dergah konusu gündeme getirilmişti. Elbette tıpa tıp geçmiştekinin aynısı şekilde ele alınması söz konusu değil, daha bilimsel bir şekilde ele alınmalı; bilim kurulu gibi, tarih-edebiyat-araştırma kurulu gibi. Danışma kurulu gibi birşey düşünülüyordu sanırım derginizde. Onun gibi, yani içiçe birbirleriyle koordineli bir şekilde işleyen bir olayın olmasını düşünüyordum ben Alevi örgütlenmesinde...

Tekrar soruma dönmek istiyorum: Size göre Aleviliğin özünde ne vardı? Temel ilkeleri neydi? Kısaca özetler misiniz?

Bir kere Aleviliğin özündeki olay, dar bir siyasi yapılanmanın ötesinde -felsefesini kastediyorum- dünyayı kucaklayan bir görüşü, yaşam biçimini sunmasıydı. Kendi hümanizması içinde, açıklaması içinde, yargılaması da içinde. Yani, sorulu-cevaplı bir yaşam biçimi, bu görüşün hayata geçirilmesi.

Böylesi bir yaşam biçimi içerisinde, özgürlüğün, eşitlikçiliğin, paylaşımcılığın, katılımcılığın yerini açsak...

Onu çok geniş biçimde açabiliriz ama kısaca söyleyelim: İnsanın yaşamına verdiği değerden dolayı siyasi yapılanmasına, kültürüne son derece saygılı, ama kendisinin de saygı gördüğü biçimde bir yapılanmadır bu yaşama biçimi.

Aleviler geçmişte toplumun hangi kesimini oluşturuyordu? Nerede yer alıyor, kime karşı ve neyin mücadelesini veriyordu?

Alevilerin geçmişteki sözünü ettiğimiz örgütlenmeleri, tamı tamına o günkü siyasi yapılanmanın karşısında bir örgütlenmeydi. Adını koymak gerekirse; emekten yana, insancıl düşünceden yana olmayan despot düşüncenin karşısında örgütlendi Aleviler. Bu, dini görünümün altında da olsa, böyleydi. Ve Aleviler örgütlüydü. Bence, dağılan o örgütlülüğün toparlanma çabasıdır, bugünkü hareketler.

Bugün Alevi toplumu kendi demokratik hakları için örgütlenirken ve bunun mücadelesini verirken, bu yolda başarılı olabilmesi için, toplumun hangi kesimleriyle birlikte davranması gerekir?

Bir kere şunun altını çizmek lazım; ülkede yaşayan Aleviler, en sağ kesimden en sol kesime kadar geniş bir yelpazenin içinde yaşamaktadırlar. Bu yelpazeyi gördükten sonra, Alevilerin kimlerle birlikte olabileceği zaten kendiliğinden ortaya çıkar. Şimdi salt bir Alevilik adı altında Alevilerin gelişebileceğini düşünmek zaten mümkün değil. Çünkü koşullar zorlamaktadır bazı şeyleri. Örnekleme gerekirse, işçi sınıfı, yani çalışan kesim, emekçi kesimi, yazarı-çizeri yani demokrasiden yana tavır koymuş herkesi kucaklaması lazım, örgütlenebilmesi için.

Sadece inanç bazında Alevilerin örgütlenmesi hiç doğru bir şey olmaz zaten. Ülkenin çalışan kesimleriyle sorunları ortak, düşünceleri ortak; emekten, haktan yana tavırları aynı. Salt Alevilikle sınırlandırmak doğru değil.

Alevilerin "bağımsız kimlik"leri deniliyor. Sadece "kimlik" için mi mücadele edilmeli? Yoksa, tarihten bu yana beslenen getirilen düşlerin ve ideallerin yaşama geçirilmesi konusunda Aleviler mücadele yürütmeli midir?

Birincisi çok dar bir şıktır. Koşulları da çok dar bir şık. Bu ülkede yeteri kadar bir demokrasi olsa, Alevilerin böyle bir derdi olmaz zaten. Üstelik, Cumhuriyetten bu yana 70 yıllık bir demokrasi denemesi var. Bu demokrasi de tartışılmalı.

"Bugün Aleviler sağdan sola geniş bir yelpaze içeriyorlar" dediniz. Yani Alevilerde bugün burjuva da var, esnaf kesim ve küçük burjuva da var. Ama daha çok da geniş emekçi bir Alevi kesim var. Geçmişte aşağı yukarı tek sınıf vardı. Tanımladığınız bu yelpaze kalıcı mı, ya da Aleviliğe uygun olarak ne yana doğru gidiyor?

İki durumu ayırmak lazım. Birincisi inanç bazı, diğeri de yaşamın kendisi. Onu birbirinden ayırmak lazım. Yani Alevilerin inanç bazında bu yelpazenin içinde yer almaları, kendilerini yoketmeleri anlamına gelir. Sadece inanç bazında dünyayı kucaklamaları hiç mümkün değil. Burjuvazi, Türkiye kapital dünyası içindedir. Alevilerin de emekte, barışta söz sahibi olmaları gerekir.

Alevi burjuva olarak billen, Polat holding, Süzer Holding ya da örneğin Veziroğlu gibilerinin Alevi görüşleriyle uyumlulukları var mı, ya da varolabilir mi?

Ben, şu ortamda onun paralel yürüyeceğini pek sanmıyorum. Çünkü aralarında bir irtibat kopukluğu var. Yeni bir yapılanma diye düşünüyorum bunu. Belki 20 yıl evvel, 30 yıl evvel başlasaydı böyle bir ortak nokta çıkabilirdi... Şimdi öyle bir şey göremiyorum. Sadece güncel hareketlerden dolayı öyle bir ses geliyor. Alevilerin

burjuva ve bürokrat kesiminden yeni yeni sesler gelebiliyor. Onun için Alevilerin, o tabandaki istemleri, diyelim ibadetleri için cemevlerini, yine Alevilerin kendileri toplayıp yaptırabiliyorlar. O kapital sahibi kesimden buna yardım gelmiyor. Ama bugün, politik bir varyant olduğu için, o sesler ortaya çıktı. Dün yoktu onlar.

Bugün Alevi emekçisiyle, Alevi burjuvası arasındaki "ortak nokta" sadece Aleviliği telaffuz etmekten öteye geçemiyor.

Son yıllardaki canlanmayla beraber aşıkların, ozanların, sanatçıların da belli rolleri oldu. Ozanlar, sanatçılar bu rollerini layıkıyla yerine getirebildiler mi?

Sanatçıların son yıllarda Alevi toplumu için görevlerini tam anlamıyla yaptığını söyleyemem. Bunların geçmişten bugüne taşınan müziklerini yapmış olabilirler, türkülerini söylemiş olabilirler. Yalnız hemen biraz geriye döndüğümüz zaman, aynı paraleldeki Alevi sanatçıların devrimci kesimlerin içinde ilk sıralardaydılar. Demek ki, ileriye doğru değil-geriye doğru çekilmiş bir durum var. Bir özleştirici de kabul edebilirsiniz bunu. Benim Ali'ye, Hasan'a, Hüseyin'e elbetteki saygım var, ama onların temcit pilavı gibi söylenmesine hiçbir zaman gönlüm razı değildi. Alevilerin önüne düşenler, işte demekler, köy demekleri, örgütlülükler aynı nakaratları söyletme gibi bir duruma soktular sanatçıları. Ben şahsen şu an bu noktada tıkanıyorum.

Ama bugünün Hasan-Hüseyin sorunları var...

Tabii, bugünün koşulları farklı. Mesela, Ali'nin gelip, Anadolu'daki işçinin-emekçinin yanına taşınması gibi söylemlerimiz var, türkülerimiz var. Bu kültürün içini açabilme, içini dünyaya duyurabilme gibi, yeni ozanların söylemleri var. Mesela, "sevgi bizim dinimizdir / başka dine inanmayız" gibi söylemler var. Oysa Hasan geldi, Hüseyin gitti, Mehmet şöyle yaptı'nın ötesine geçilemiyor. Çünkü ozanların, toplumu ileriye, daha aydınlığa, yine o inançlarını zedelemekten ileriye taşımak istediği şiirleri-türküleri bile bu toplum tarafından eleştirildi. Bu toplumu yönlendirmeye çalışanlar tarafından, hatta ozanlar tarafından da eleştirildi. Bu bunalımdan süratle kurtulunması lazım. İçinde ben de olmak üzere sanatçıların görevlerini tam olarak yaptıklarına inanmıyorum.

Şu açıdan önemli bulup da sormuştum. Ozanların geçmişten bugüne, ve hâlâ bu kültürün taşınmasında...

Emeği var. Büyük emekleri vardır. Onları tıkanmadığı sürece... Zaman zaman tabanın algılayabildiği ama yönetimin algılayamadığı sanatçılar var. Bunlardan birisi benim. Senelerce Ali-Hasan-Hüseyin diye hep söyledim. Yine de söylerim. Fakat sorunların onunla bitmeyeceği, sadece inanç perspektifinde onların sıkıştırılmasına hiçbir zaman razı olmadım, olmayacağım da. Çünkü o güzel ve kutsal bilinen insanların da çalışan insanlar, üreten insanlar olduklarını hep düşünürüm.

Bir de, bu hareketlilik sürecinde ozanlar, aşıklar, gecelerde sahneye çıkartılıp çeşitli türküler söyletildi, deyişler okutuldu. Acaba bununla beraber Alevi kültürü, sanatı ve ozanın kendisi, tüketilme gibi bir sonuca terk edilmiş olmadı mı?

Tüketildi aslında. Herhangi bir kurum öyle birşey düşlediğini sanmıyorum. Ama düşledi ya da düşlemediyse bile, ozanlar şu an kendilerini tükettiler o bağlamda. Tükendi, malzeme bitti. Malzeme sadece geçmiş hatırlamadan öteye gidemez oldu. Bu müzik çalışmalarında filan da bunu görüyorum ben. Ali-Hasan-Hüseyin-Muhammet için ne kadar söylenenler varsa söylendi. Onları tekrar etmenin fazla yararı yok, eğer toplumu ileriye taşıyacaksak.

Dedeler vardır yine Hasan'ı Hüseyin'i çalsın söylesinler. O toplumun, o ibadet çerçevesi içinde kalan zakirler-saz sanatçıları, türkücüler var, bir de onun ötesinde toplumu ileriye taşımak isteyen ozanlar. Bunların ikisini de ayırmak lazım. Onların Ali-Veli istem-

MUSA EROĞLU İLE SÖYLEŞİ

Halk kahramanlarımızı verdiği kahramanlıklarla anacağız yaşatacağız, ağıtlarımızda, türkülerimizde... Ama sizin de ifade ettiğiniz gibi, ağlayan bir toplum değil, hakkını arayan ve almasını bilen bir toplum olmalıyız.

Sorgulayan bir toplum olmak zorundayız. Aleviliğin özünde de var o sorgulama. Ama dünkü kavramıyla değil, bugünkü kavramıyla sorgulama olmalı. Toplumun en alt ve en üst dilimlerinin arasında mekik dokuyorum. Buralardan bilgiler ediniyorum. İnsanların istemlerini dinliyorum, neleri arzuladıklarını, neleri arzulamadıklarını... Bunun için, toplumun o mistik inanç kalıplarını belirli bir ölçüde sağlıklı tutup, onları daha başka kalıplara, kendi yaşamının içinde olan, örneğin Aleviliğin içinde olan o inanç bazının iyice irdelenmesinden yanayım. Bir biçimde irdedeceğiz. Gecelerde bu toplumun önüne hep o mistik kalıplar konuyor. Halbuki başka söylemleri var. Onbinlerce şiir yazılmış. Geçmişte direnen Alevi ozanlar var. Ama onlardan hiç kimse söz etmek istemiyor nedense.

Örneğin Pir Sultan Abdal "Sancak kalsın Kazova'ya dikilsin... Alim ne yatarsın-günlerin geldi" diyor...

"Kıpırda!" diyor. "Senin de çarkın kırılır" diyor. Ama öbür taraftan "Ah Hüseyin. vah Hüseyin"le böyle, ağlama duvarı gibi bir biçimde toplumun önüne konulmak istemiyorum, bir sanatçı olarak. Artık bu ağlama duvarını aşıp, Pir Sultan'ın deyişiyle, sancağı Kazova'ya dikmek lazım!

Geçmişten bugüne kımlerlin "Alevi müziği", kımlerinin de "deyişler" ya da "türküler" dediği, Aleviliğin , tarıhtan bugüne taşıyıp getirdiği bu toplumun müziği konusunda sanatçıların, onu geliştirme noktasında ne yapmaları gerekir?

Biz bu tarihin tüketimini yaptık. Alevi dedelerinin geçmişten bugüne taşıdıkları, köylerde cemlerdeki sohbet, yarının biçimlenmesi, kendi konumları.. Dedeler anlattı daha sonra da bizlere geldi. Bizler de anlattık ama, yeterli mi? Bu soru önemli. Bence yeterli değildir. Enflasyona uğradı bu. Moda halini aldı.

Mesela Seyit Nesimi'nin bir şiiri beyit beyit insanlara sunulduğu zaman, sanatçıların %98'i oradaki ifadeleri hiç anlamadan, ezgi heyecanının içerisinde söyledi. Hatta, öylesine cılız yaklaşımlar oldu ki, "Alevi müziğini filan filan şarkıcı da söylüyor; demek bu iş gidiyormuş!" gibisinden demogojik, olayı geriye doğru çekme aşamalarına girildi. İsim vermek istemiyorum; Alevi türkülerini söyleyen bir sürü sanatçıdan pek çoğunun, söylediklerinin içini içeriğini anladıklarını zannetmiyorum. Ama Aleviliğin önüne düşen ya da düştüğünü zanneden sanatçıların burada çok büyük sorumlulukları var, diye düşünüyorum. Hasan'ın Hüseyin'in methiyesi, Ali'nin Veli'nin methiyesi,

ya da o felsefenin methiyesini, öyle sulandırılmış bir biçimde değil, tam özüyle kavrayarak söylemek gerekir. Çok ünlü herhangi bir şarkıcının söylemesi önemli değil. Söylerken ne hissettiği ve ondan ne anladığı önemli.

Sadece istemler doğrultusunda güzel şeyler, yani onları düzgün bir akortla, düzgün bir müzikle sunmanın dışında birşey yapıldığını sanmıyorum. Belki de bu iyidir ya da kötüdür, orayı tartışmıyorum. Ben bu tutumun uç noktalarına çekilmesine karşıyım. O zaman, görevimizi yaptığımızı söyleyemeyiz. Mesela televizyonda türkü söyleme gereği duyduğum zaman, Alevileri ilgilendiren bir mesaj vermeye çalıştığım zaman, veremiyorum onu. Veremiyoruz. O televizyon programlarını da pek sevmiyorum. Çünkü ben meselemi anlatamadığım televizyona çıkmanın da bir anlamı olacağını sanmıyorum. Sadece popüler kalmak gibi, kendimi aşağılayan bir şey yapmayı sevmiyorum. O zaman ben gider, Sheraton'larda bir papyon takar, rahatlıkla türkülerimi söyleyebilirim. Bu toplumun bir sürü alt türküler de var, yani ideolojik olmayan türküler var. Onları söylerim. Hiçbir derdim de olmaz. Eğer Alevilerin önüne bir sanatçı olarak düşmüşsem, bulduğum her konumda -gerek radyoda olsun, gerek televizyonda- meselemi anlatmalıyım, sonra türküsünü çalıp söylemeliyim. Yani onlara ben ayak uydurmamalıyım, onlar bana ayak uydurmalı. Değilse, sadece görüntüde öyle şaklabanlık yapmanın bir anlamı yok.

Yani müziğin tüketimi noktasında, bu müziğin gelişigüzel çeşitli zeminlerde, gelişigüzel amaçlarla popüler edilmesinden söz edebilir miyiz?

Aynen onu söyleyebiliriz. Düğün salonlarında Kerbela türküsü söylemekle, meyhanelerde devrim türkülerini çığırnak eşdeğerdir. Onun için çok dikkatli olmak lazım.

Ozanlar, müziğin geliştirilmesinde neler yapmalıdır?

Her şeyden önce yazarları, şairleri ele alalım. Şairler, bugünü anlatan şiirler yazamıyorlarsa, müzikçiler bugünü anlatan şiirleri seçip-besteleyip toplumun önüne sunamıyorlarsa, bu iş tıkanmış demektir. Yoksa, bin sene evvel söylenen şeyleri söylemenin bir anlamı yoktur.

Geçmişteki Alevi türkülerini, deyişleri de, zaten o günün yaşamından, mücadeleden...

Onlar yaşamı en uç noktaya taşıyan şiirlerdi. Ama bugün değil. Bugün mistik kalıplar içinde kaldı onlar. O çerçeve içinde değerlendirmeleri, mesela Pir Sultan'ı niye ayırıyoruz biz? Pir Sultan bir kavgacı. Mistik şiirleri on tane ise, doksan tanesi de kavgacı ve ileriye doğru insanı dürtükleyen bir yapısı var. Alevilik nostaljik yapısı önde olan birşey değildir. Sanatçıların yanıtladıkları noktalar orası zaten. Ama bir Pir Sultan, bir Seyit Nesimi, bir Edip Harabi... 600 sene evvel, bugünkü toplumun istemlerine cevap veren şiirler yazmışlarsa, onların gündeme geti-

rilmesi lazım. Bir korkaklık var. İbreti diye bir ozanımız var. İbreti'nin şiirlerini söylemekten sanatçılarımızın çoğu korkuyor. O insan bugün yaşıyor. Bugünün kavramına da çok iyi cevap veriyor, tanrıya kafa da tutabiliyor. Bir tarafta, duvarın dibinde "İmam Hüseyin attan düştü!" diye ağlayan birini düşünün, bir de İbreti'yi düşünün. İkisi de bu Alevi toplumunun içinde. Alevilerin de bunun ayırımına varması lazım.

Alevi toplumu kendi hakları için mücadele ederken siyasal bir davranış söz konusudur. Bu siyasallaşmanın ölçüsü, bileşimli konusunda ne düşünüyorsunuz?

İsteseler de, istemeseler de, Alevilerin bir siyasal biçimleri var. Bugüne kadar basında, televizyonlarda söylenildiği gibi, hep sol yelpazede yer aldığı söyleniyor. Bu doğrudur. Ancak, dünyadaki hızlı siyasal değişim, Sovyetler Birliği'nin uğradığı o değişimden sonra, dünyada insanların dine doğru bir yönelmeleri var. Alevileri bundan soyutlayamayız. Alevileri, Türkiye'de yaşayan diğer bütün insanlardan soyutlayamayız. İşte bu temelde siyasallaşma zorunlu olarak şekillendi. Alevileri bölen bir partinin siyasal arenada varlığı da bu temel içindedir. Ama siyasi yapılanmalarına öncülük eden insanların bu dünyada oluşan, Türkiye'de oluşan hareketlenmeleri çok iyi izlemeleri lazım. Çok sağlıklı bir zemine oturtması lazım, ki Alevi toplumuna hatasız, dürüst ve inandırıcı bir mesaj verebilsinler.

Zaten konuya kendimiz geldik... Alevi Partisi konusunda ne düşünüyorsunuz?

Aleviler politize bir topluluktur. Siyasetin içerisinde dirler. Alevi partisi bu toplumun çıkarına değildir. Altını kalınca çizmek lazım; Refah Partisi'ni meşrulaştırmadan öteye gitmez Alevi Partisi. Yani senin var, benim de olsun! Adı bir kere dinsel imaja dayalı. Sen istediğin kadar onun içini doldur.

Sonra Türk Alevisi, Kürt Alevisi, bilmem Çeçen Alevisi vb. etnik ayrımlara Alevilerin adları konuyor şimdi. Çünkü çok malzemesi var bunun. Öyle bir malzeme ki, düşüncesi kurumlaşmamış. Kurumlaşmadığı için her tarafa çekilebilen bir malzeme. Alevi Partisi çok sakıncalı olur.

Alevi Partisi yavaş yavaş topluma sunuldu. Gizlenerek bugüne geldi. Bu doğrultuda şimdi birşeyler oluştu. Örneğin "Demokratik Barış Hareketi" adıyla bir oluşum meydana geldi. Bu, Alevi Partisi girişimi midir?

Tabii. Kadrolara baktığın zaman, Avrupa'dan AABF, buradan Hacı Bektaş Veli örgütlülüklerinin birinci dereceden insanları, dernek başkanları.. Yani bu bir Alevi Partisi değildir dememin bir anlamı yok. Çünkü malzeme ortada.

Söylemlerini dinledim. Yeşil kitabı filan (DBH-Hedef ve ilkeleri- Kervan) okudum. Ve olayları, sağduyulu bir sanatçı olarak, sadece bir gözlemciliğini yaptım ben. Şöyle bir imaj verilmeye çalışıldı: Ben, Alevilerin önünde benimsedikleri, sevdikleri bir sanatçıydım. Öyle bir kurum ve kuruluşun

lerini yine dedeler yerine getirisinler. Ama dedeleri dünkü tıkanma noktasına getirdikleri gibi, bugün toplumun önüne düşen, toplumun değer verdiği bizleri de şu anda tıkamış durumdalar. Çünkü konserlerde görüyoruz bunu; akşamın saat 19.00'undan gecenin 02.00'lerine kadar söyleneni, dün de söylüyordum. İki yüz yıl önce dedenin söylediğiyle biz ozanların söyledikleri arasında bir farklılık yok. Sadece bir hatırlatma oluyor.

İstemeyerek de olsa bir tane örnek vereceğim: "Kerbela'nın yazıları / Fatma ananın kuzuları / Ah Hüseyin vah Hüseyin" ile ağlama toplumu oluşturuluyor. Ben bunu ne kadar yırtmaya çalıştıysam, önüme o kadar engeller çıktı. Artık o kervana ben de katıldım. Ama halk o kadar duyarsız değil. Emekten yana, o çalışmaların içinde söylediğim bir iki parça toplumun fevkalade dikkatini çekti. Mistik kalıpların dışında söylediğim şeyler toplum tarafından dikkatle algılandı. Ve sadece Alevi toplumu içinde değil. Demek ki ortak yanları çok var çalışan ve üreten insanların.

içinde olmalı mıydım, olmamalı mıydım? Böyle düşünen Alevilerin çoğunlukta olduğuna inanıyorum.

Alevilerin, bir Refah Partisi paralelinde seyretnmeleri hiçbir Alevinin işine yaramaz. Öncelikle benim işime yaramaz.

Şöyle birşey olabilirdi; "Ben komünistim" diyene öcü gibi bakılmasa, eminim komünistlerle oluşturulacak birliktelikte, bugün ortada görünen Alevi Partisi destekçilerinden daha fazla sayıda Alevi, bu işin arkasında olurdu. Tabanı daha geniş olurdu.

Yani DBH, Alevi Partisi girişimidir. "Aleviler de kendini ifade etsin, partisi olsun" şeklindeki bir düşünceye kesinlikle katılıyorum.

Peki, bugün kendini Demokratik Barış Hareketi adıyla siyaset sahnesine koymaya çalışan bu girişim nereden doğdu, ana kaynağını nereden buldu?

Görüntüde derneklerden, Avrupa'daki yapılanmadan kaynaklandığını sanıyorum. Aleviler, "kendi partilerini mi kurmalılar, kendilerini nasıl ifade etmelidirler?" biçimindeki söylemlerden doğmaya başladı. Fakat okuduğum yazılarda bunu Alevi tabanının zorlaması gibi ifadeler kullanılıyor. O kelimeleri kullanan arkadaşlarımızın çok dikkatli olmaları lazım.

Yani sizce bu hareket Alevi tabana dayanmıyor mu?

Bence o, çok keskin bir ifade. Keşke bu hareket devam etseydi ve seçimlerden çekilmeseydi, -onların da içinde olduğumu itiraf edeyim- boyumuzun ölçüsünü alırdık. Bir daha da sivri laflar etmezdik.

Ama bu hareketi "Parti" olarak devam ettireceklerini söylüyorlar.

Göreceklerdin ileride. "Göreceğiz" demiyorum, göreceklerdin. Çünkü, Türkiye'de bir Komünist Partisi seçimlere girse, ben oyumu ona verirdim. Alevi Partisine oyumu vermem.

Örneğin, Alevi toplumunun, yerine getirilmesi gereken çeşitli istemleri var. Dernek kurmak, cemevi açmak, basın yayın organlarına sahip olmak-televizyon, gazete gibi enstitüler kurmak... Bunlar için Alevi toplumu bin türlü zorluklarla bir-iki milyon TL'yi biraraya getirmeye çalışırken, öte yandan bu kadar paralar ortaya saçıldı.

Bu milli piyango, Alevilere "Demokratik Barış Hareketi" ile çıkan bu milli piyango!, beş yıl evvel çıksaydı durum değişik olabilirdi. Sivas şehitlerimizin mezarını yaptırmak için, Avrupa'daki sayın A.Rıza Gülçiçek'in başkanı olduğu federasyonun önderliğinde bir sürü geceler yapıldı. Sanatçı olarak biz de katıldık. Ne kadar para toplayabildiysek topladık. Hatta zorlama ile bir de radyo kuruldu. Bugün yayın alanı 20 km'yi geçmiyor. Bu milli piyango o zaman çıksaydı hem güçlü bir radyo, güçlü bir televizyon gibi alanlarda kullansaydık insanlara anlatabileceğimiz çok şeyler olabilirdi. Şu an benim söyleyeceklerim 100

kişiyi, 500 kişiyi ancak ilgilendiriyor. Çünkü radyolarda, TV'lerde bunu anlatamıyoruz. Mesela radyonun gücü 20 kilovat olsaydı orada söyleyeceğimiz doğru veya yanlış şeyleri Alevilere daha iyi anlatabilirdik. Ama yayın mesafesi 20 kilometreyi aşmayan, yani Ankara'nın her tarafında dinlenemeyen küçük bir radyomuz var. Çünkü Alevilerin biriktirdikleri paralarla bu kadarı yapıldı. Ama böyle yığılı bir paranın, bir televizyon için kullanılmasını istemedim. Partiyi hallederdik sonra. Halka derdik ki, "parti kuruluyor, herkes gücü oranında katılsın. İşte radyonuz, işte televizyonunuz. Sizlere şu kadar ulaştık!" Bir anda olağanüstü, Alevilere "destek" çıkan, para harcayan birileri çıktı geldi.

Nereden geldi bu para?

Tam bilmiyorum. Türkiye'de Alevi zenginleri var diye hep söyleniyor. Ama öbür tarafta sadece köyde hayatlarını sürdürmek isteyen köy dernekleri var. Ben bu yüz küsur dernekten sadece Çorum'da üyeyim. Hepsisi de parasal sıkıntı içinde. Onlara verilecek 3-5 kuruş dergilerini, kitaplarını, oradaki derlemelerini yapmaları için, bence bir hizmet olur. Benim param olsa, onlara verirdim. En azından televizyonlarını kurardım. Bu gazetelere filan harcayan paraları (milyarlık ilanlar-Kervan) da, bu sömürücü gazetelere vermezdim.

Örneğin, Alevilikle ilgili bir enstitü kurulamaz mıydı?

Alevilere şöyle bir çağrı yapmıştım: Bir ay sigara içmeyin, bunun karşılığı olan parayı verin radyo kuralım, kitaplık kuralım, sadece bize ait enstitü kuralım. Ben Alevilerin inancına çok saygılı birisiyim. Ancak "bir cemevi mi?", "bir enstitü mü?" derlerse, ben "enstitü" derim. Fakültelerde kürsü açılınsın. Biz cemimizi evimizde de yaptık, ormanın içinde, jandarmaya karşı önlem olarak da yaptık. Şimdi şehirde, şehrin göbeğinde semahı dönmek güzel birşey. Ama sadece o, onun cilası dibi değil. Onun dibi bilimsel kurumlardan geçmeli. Medya çağı diyorlar ya! Ben düşüncelerimi medyadan anlatabilirim. O zaman, Alevi zenginleri bizim televizyonumuza para versinler. Kuralım, orada anlatalım herşeyi.

Alevi toplumu kendi kurduğu örgütlerine ve eğer bunların başındaki yöneticilere de güven duyarsa, kendi ihtiyaçları için cebinden para çıkarıp vermez mi? Zorluklara rağmen, çıkarıp verdiklerini hepimiz de gördük. Ama bir anda ortaya milyarlar saçıldı. Alevi toplumu televizyon, gazete, enstitü derken para kaynağını oluşturanlar neredeydi?

Benim gözlemlerim, Aleviler şu an şaşkınlık içindedirler. 10 Mark, 20 Mark gibi, bir zorlamayla işte anıtlar yapıldı. Şu yapıldı, bu yapıldı... Yoktan küçük de olsa bir radyo kuruldu. Ama ben zannetmiyorum, Alevi toplumunun önüne düşecek demekler bazında, Türkiye'de ve Avrupa'daki dernek genel başkanlarımızın sağlıklı birer insan olduklarını düşünüyorum. Fakat bu siyasetin içine girdikleri zaman, uğra-

yacakları zararları vardır, sanıyorum kendileri düşünüyorlardır. Yeter ki onların önüne sağlıklı, tablolar koyabileyim. Güven verici olalım. O zaman herşey doğru kanala akar.

Peki bazı isimleri kastettiniz. Ama bu partiyi birileri destekledi. Olay bir Ali Haydar Veziroğlu ismiyle sınırlı ve bağlı değil. Bunun ana temelini oluşturan kişi ve kurumlar kimler oldu?

Mesela, sayın Veziroğlu'dan bu paraların yarısını radyo-televizyon için vermesini dilerdim, bir Alevi olarak ben. Hatta, demek yöneticileri olarak da. Sayın Selahattin Özel'in bu konuda zeki olduğunu hâlâ düşünüyorum. Alevilerin istemleri doğrultusunda hareket edeceğinden hâlâ ümitliyim.

Bir kez daha sormak istiyorum. Finansman yönü dışında, bu DBH'yi oluşturanlar kimler olmuştur?

İşte ortada hepsi... Alevilerin, zaman zaman ayrışsalar da, başlangıçta AABF ve HBV örgütleri birliktelerdi. (PSA bu olayın dışındaydı).

Bunlara, örgütlerin üst düzey yöneticileri de diyebilir miyiz? Üst düzey yöneticileri de diyebiliriz.

Bildiğiniz gibi, Demokratik Barış Hareketi'nin 24 Aralık seçimleri için saptadığı bağımsız adaylarını, son anda geri çektiğini ilan etti. Bu adayları DBH neden geçti? İkincisi, artık kendilerinin de açıkça belirttikleri partileşme hedefiyle dolu olan DBH'nin geleceği konusunda ne düşünüyorsunuz?

Şu anda kahinlik yapmak istemiyorum. Ancak, bugünkü Alevi toplumunu temsil etme bazında başarılı olacağını sanıyorum. Yani şu olaylardan sonra; Alevi toplumunun önünde bu perspektif tam açıklığıyla konulmadığı için bir kargaşa yaşandı.

Ayrıca seçimler konusunda da kendi aralarında ikilem yaşadılar. Aday gösterildi, adaylar çekildi. Spekülasyonlar yapıldı. Hatta son iki üç güne kadar adayların birçoğu, "söz verdik, direnceğiz" dediler. Federasyon da onu destekleme gibi şeyler çıktı..

Federasyon desteklememe yönünde...

Federasyon meselenin özünü destekledikleri ama bu son şekliyle adayların devam etmesine karşı olduklarını söyledi ve kendi adaylarını çektiler. Adayların çoğu kaldı ama. Alevilerin sol bir partiyi tekrar desteklemeleri imajı verilerek, bu tutum alındı. Artık bu son gelişmelerde Aleviler düşüncelerini değerlendireceklerdir yine de.. İlk hareket noktasını ben Almanya'da duymuştum. Türkiye'deki bütün Alevi örgütlenmeleri, derneklerin bağımsız adayların desteklenmesi için karar aldıklarını.

Ben de sevinçle orada destekleyeceğimi açıklamıştım. Buraya geldiğim zaman, olayın hiç de öyle olmadığını gördüm. Sonra olayın sadece seyircisi oldum, diyebilirim. Ve seyrettim gelişmeleri. Onun için bu konuda ilk defa konuşuyorum. Hatta benim kendi şah-

sımla ilgili de bazı şeyler oldu. Onları açıklamak istemiyorum. Gelineen nokta burası. Önümüzdeki süreç ne gösterecek? Ama Alevi toplumu önüne temiz bir perspektif konulmadığı için, bu olaya sıcak baktığını söyleyemem. Olsaydı, bu kalabalıklar farklı olurdu. Oradaki (Kapalı Spor Salonundaki) kalabalığı ben şöyle değerlendiriyorum. Benim konserlerime de bu kadar insan geliyor, hem de para vererek geliyorlar. Kültürleriyle ilgili bir şeyde, ben 200-300 bin insan bekliyordum. Demek ki mesele iyi anlatılamamış Alevilere...

Gözlemlerinize göre Türkiye ve Avrupa'daki Alevi kitle, bu yeni partiye (DBH) sıcak bakmadı?

Söyleyeceğim şeyler yalnız beni bağlar. Tabii gördüklerimi söylüyorum. Sıcak baktığını söyleyemem. Yani tereddütle bakmışlardır. Çünkü çok acele olan, çok ivedilik kazanan, bir saatte kararın değiştiği bir konuma geldi insanlar. Ayak uyduramadılar bu sağlıksız gelişmeye.

Kapalı spor salonu toplantısında sitem eden çok insanla karşılaştım. Avrupa'daki Aleviler buraya getirilirken, "gelin devrimcilerle, demokratlarla, sol'la birlikte bir parti kuruyoruz" diyerek getirilmişler. Türkiye'deki HBV Derneklerinin her birine de 200 ila 500 milyon arası otobüs parası yollanmış. Kalabalık sağlanması için..

Ben onları pek bilmiyorum. Çünkü o ara Almanya'daydım. Ben gazetelere baktığım zaman bir yürüyüşün olacağı söyleniyordu. Adayların açıklanacağı kulağıma gelmişti. Hemen sabahleyin de o oluşumun olduğu yere gittiğim zaman hiç o gazetelerde duyduğum şeyle karşılaşmadım. Oradaki dernek yöneticisi arkadaşların şaşkınlığından fazlaca farkım yoktu benim. Hiçbirşey anlamış değilim yani o olaydan. Anlamadım.

Alevi Temsilciler Meclisi diye birşey var. Bunun bugünü ve geleceği için ne düşünüyorsunuz?

Şimdi Temsilciler Meclisi kurulduğu zaman önce ben içindeydim. Sanatla ilgili. Birkaç toplantıya da katıldım. Orada aldığımız kararlar vardı. Mesela Hukuk Kurulu, Danışma Kurulu oluşturulması, edebiyat, araştırma kurulu... Tabii bunlar fazlaca hayata geçmedi. Ve son toplantılarına da ben katılmadım. Sanıyorum çıkarılmışımdır.

Bu Temsilciler Meclisi, Alevi toplumunu temsil edebilecek yapıda, perspektifte, güfte ve yeterlilikte midir?

Tabii şu an o çok tartışılır. Şöyle en azından 100-200 dernek eliyle sadece toplumun belirli bir kesimini temsil ettiği kanısındayım.

Aleviler bugün soldan koparılmaya çalışılıyor. Alevi toplumu soldan kopar mı?

Sanmıyorum, sanmıyorum. O zaman Alevi olmazlar. Yani sağda olacaklar diye veya solda olacaklar diye bir kaide yok ama Aleviler dün nerede idilerse bugün de orada olacaklardır. ●

Senden iyi yezit mi var?

Ali Baba Evlatlarından
Tahir Aslantaş Dede

Bir gerçeğe indir başı
Durmaz akar gözüm yaşı
Yezitin elinde taşı
Vura gelmiş vura gider

Çorum ilinde çıkartılan aylık, haber, makale, yorum, inceleme bülteni **ONDÖRT MASUM**'un sahibi ve sorumlu müdürü Teoman Şahin, Muaviye gibi kurnaz, yezit gibi şeytan ve Yavuz Sultan Selim gibi Alevi düşmanıdır. Bay Teoman Şahin maksatlı ve taraflı olarak şu fikirleri savunuyor.

“Bektaşilik Oniki İmam yolunun yayılmasını önlemek için, Anadolu'yu denetlemek ve Sünnileştirmek için kurdurduğu bir dergahtır. Bugünkü Bektaşilik içinde her türlü fikrin olduğu bir kültür sentezidir. Alevilik ise ilahi bir yaşam programıdır.”

Hacı Bektaş Veli, Horasan'dan Osmanlı'nın kuruluşuna yardım etmek için gelmedi. Anadolu'daki yanlış fikirleri ortadan kaldırmak güzel ahlak ve hakkın ve adaletin yolunu yaymak için gelmiştir. Ayrıca Selçuklu sarayından uzak durmuş; ne maaş almış ne de devlet tarafından korumaya alınmıştır. Hacı Bektaş Veli, köylülerle beraber yaşamış, sığır bile gütmüştür. Saraya karşı köyden yana, zengine karşı fakirden yana, zalime karşı zayıftan yana ve yanlışla karşı doğrudan yana olmuştur.

Hacı Bektaş Veli'yi bıyık ve sakalını kesmemiş diye, Muaviye düzenine uymuyor diye, bir kafirden daha kötü birisi gibi görenler ve aynı zamanda Bektaşiler için 16. yüzyıllarda “katli vaciptir” diye fetva verenler ile bugün Teoman Şahin gibilerinin bir farkı yoktur. Doğrudan ya da dolaylı yollarla o güzel pirimize *Evliyanın Ser Çeşmesi* Hünkar Hacı Bektaş Veli'ye

hakaret edenler, Yavuz Selim'in yarıdakılığını ve barbarlığını yapmaktadırlar.

Oniki İmam'ın yolu Bektaşilerle beraber Anadolu'ya yayılmıştır. Bektaş demek, Alevi demektir. Hacı Bektaş demek, Hz. Ali demektir. Bay Teoman Şahin! Bilmeden mi konuşuyorsun yoksa ortalığı karıştırarak yaygara yapıp, bundan bir çıkar mı bekliyorsun? Tekrar ediyorum: Alevilik ve Bektaşilik aynı görüş ve inanışları içerir. Birbirinden farkı yoktur. “Bizler Alevi'yiz” diyorsun ama “bal bal” demekle ağzın bal olmaz. Sen ve senin gibi “Aleviyim” diyenlerin içi Muaviye-Yezit, dışı Ali görünür. Bir Alevi-Bektaşî ozanının söylediği gibi:

Zahir perest olma yakın gör yakın
Yezitin kurnazı Ali görünür
Aman çarpılırsın kendini sakın.
Uğursuz münafık Veli görünür.

“Alevileri yüzyıllardır ekonomik ve fikri yönden sömüren dedelik kurumu artık yok olmalıdır. Bektaşilik ve Dedelik sömürü düzenidir” diye yazıyor.

Dedeler yüzyıllardır ezilmiş, çile çekmiş, Alevi toplumunun yükünü sırtında taşımış, bugünlere kadar Aleviliği getirmişlerdir. Alevilik bugünlere kadar geldiyse, dedelerin çaba ve istekleriyle olmuştur.

“Dedeler Alevileri sömürüyor” diyen Teoman Şahin'e soruyorum: Aleviliği sömürselerdi, bugün dede çocukları maddi imkandan dolayı okulunu bırakıp, daha küçük yaşta çalışmaya başlanmazlardı. Benim babam da dede ve ben de dedeyim. Dedelerin, fabrikaları, arsaları, arabaları, uçakları mı var? Alevileri nasıl sömürmüş dedeler?

Dedeler, ibadet için maaş almaz, devlet lojmanında oturmamış; tarlada bahçede, fabrikada ve değişik yerlerde çalışarak geçimini sağlamış, aynı za-

manda Aleviliği, yani Ehlibeyt-Oniki İmam yolunu cem, cemaat yaparak öğretmişler, bugünlere kadar getirmişlerdir. Böyle mi sömürmüşler?

Hacı Bektaş Veli, “çalışmadan geçinenler bizden değildir”, “en büyük keramet çalışmaktır” diyerek insanları refaha, kurtuluşa, doğruya yönlendirmiştir. Dedeler de bu ilkelere yaşatıcı ve uygulayıcı görevlileridir.

“Cem ve semah birer kültür olayıdır, gelenektir, eğlencedir. Oniki İmam yolu ile ya da ibadetle hiçbir ilgileri yoktur. Kırklar Cemi diye bir olay yoktur, kaynağı uydurmadır” diyor yezidin avukatlığını yapan Teoman Şahin.

Bu konuda Hacı Bektaş Veli'nin bir dörtlüğünü geçtikten sonra, sana hakettiğin karşılığı bir mananın iki dizesiyle vereceğim:

Haşa ki, bizim semahımız oyuncak değildir
İlahi bir aşktır salıncak değildir.

Kim ki semahı bir oyun sayar

Mümin diye namazı kılınacak değildir

Yezidin avukatın Teoman Şahin,

Ne anlarsın sazdan kemandan
Sana lazım arpa samandan

“Halk ozanları, artık dedeleri sırtında taşımaktan ve yaşatmaktan vazgeçmeli ve Pir Sultan'ın yoluna gelmelidir” diyor, Teoman Şahin.

Bir de utanmadan Pir Sultan'ın adını ağzına alarak, halk ozanlarını Pir Sultan yoluna davet ediyor! Kafa karıştırmak için uğraşmanın, daha doğrusu yezitliğin dikası! Pir Sultan Abdal'ın, Hacı Bektaş Dergahı'na bağlı ve Dergah'tan icazetli bir Alevi-Bektaşî dedesi olduğunu bilmezlikten geliyor. Amaç Pir Sultan'ı İran Şiiliği yandaşı ve Şii şeriatçısı göstermek. Küçük aklınızla tarihsel gerçeği değiştiremezsiniz. Bizim ozanlarımız Pir Sultan'ın kim olduğunu iyi bilirler ve onun geleneğinin sürdürücüleridir; ilhamlarını da Oniki İmam'dan ve Hacı Bektaş Veli'den almışlardır. Zaten bilmelisiniz ki; “pelitden kaşık, yezitten aşık olmaz.”

“Alevi toplumunun, Oniki İmam (CAFERİ) mezhebine göre abdest alınan, ezan okunan, namaz kılınan ibadet edilen camisi olması gerekir. Alevilerin merkezi (işte bu tür) Ehlibeyt camileridir.” diyorsun.

Bu cami de nereden çıktı? Kuran-ı Kerim'de bile camii de ibadet edilecektir diye birşey yoktur. Emeviler, Abbasiler, Osmanlılar zamanında halk cami yapmaya zorlandı. Tanrı ile kul arasında büyük binalar ve yüksek minareler yapmaya başladılar. Kuran-ı Kerim'e ve Ehli Beyte inanmayıp, bidatlar meydana koydular. Hakiki müslümanlık Kuran'da yazılı olduğu gibi camisiz, minaresiz olarak, huzuru kalb ile Allah'a inanmak ve daima ibadet etmektir. Devam ediyor Teoman Şahin:

“Cami yapanlar Alevilerdir. Cemevi yapanlar ya cahiller ya da zalimlerdir.”

Vay kendini bilmez Şii köstebeği vay! Sen kendini ne zannediyorsun? Ehlibeyt yolu ve inancıyla alay edip, hangi hakla Alevi-Bektaşilere cahil ve zalim diyebiliyorsun? Bu fikrin, senin Ehlibeyt soyuna ve yoluna olan düşmanlığının açık en göstergesidir.

Kendilerine “camili Alevi” diyen bu gericiler, aynen Sünniler gibi yaşamamızı ve ibadetlerimizi camilerde yapmamızı istiyorlar. Siz ve sizin gibilere asla ve asla uymayacağız. Bir ozanın da dediği gibi:

Gel vaiz ikilik sokma vatana
Yüz gerek ki insanlıktan utana
Camide imamsan uyamam sana
Ruhum da kırkların yolu variken

Teoman Şahin hezeyanlarını sürdürüyor:

“Hacı Bektaş kasabasından uzak duralım, artık buraya gitmeyelim. Ve Osmanlı'nın bu oyununu bozalım. Bektaşilikten kurtulmadıkça Oniki İmam yoluna kavuşamayız. İçimizdeki Yezitleri iyi tanıyalım. Cemevine karşı çıkalım.”

Teoman Şahin, sen ve senin gibi Hacı Bektaş düşmanları, Hacı Bektaş kasabasından uzak durun. Oraya gitmeyin de, hangi cehenneme giderseniz gidiniz. Sizler de hangi görüşte, hangi inançta olursanız olun. İster Muaviye gibi yaşa, git Muaviye'yi ziyaret et. İstersen Yavuz Selim gibi ol! Bizi hiç alakadar etmez. Biz Bektaşiler, pirimiz Hünkar Hacı Bektaş Veli'ye bağlıyız, ona sevdalıyız. Onun dediği doğrultuda yaşam tarzımızı düzenliyor ve onun gibi yaşamaya çalışıyoruz.

Alevilerin, Hacı Bektaş sevgisini kırmak ve Dergah'ın çevresinde bir bütünlük sağlamamızı önlemek için, saf temiz, dürüst, yalancılık, dolandırıcılık bilmeyen Alevi-Bektaşilerin gönülünün sultanı, evliyalar şahı ve serçemesi Hünkar Hacı Bektaş Veli efendimizi dışlayarak ona bağlılığımızı koparmak istiyorsunuz.

Amacınız bellidir. Aleviliği-Bektaşiliği Şiileştirmek ve Şeriat yobazlığına çekmektir. Bu yoldaki düşünceleriniz, çalışma ve çabalamanız kursağınızda kalacaktır.

“İçimizdeki Yezitleri tanıyalım!” diyorsun. Sen var ya Teoman Şahin, yezite pabuç giydirirsin. Senden iyi yezit mi var? Günümüzün en büyük yezidi sensin.

Muhterem, muhibban canlar! Biz inancımızda birliğiz, bizim hiçbir insana düşmanlığımız yoktur. İnsan, insan olduktan sonra!

Biz Aleviler-Bektaşiler-Tahtacılar-Kızılbaşlar-Çepniler Pirimizin himmetiyle, Ehlibeyt yolunda kendimize sahip olmalı ve Hacı Bektaş Dergah'ında bütünleşmeliyiz. Başka yol yoktur.

Muhibban canlara kızılbaşça HÜ DOST? Gerçeğe Hü! diyelim ●

PIR BALIM SULTAN VE KIZILBAŞ SİYASETİ

İsmail Kaygusuz

Mürsel Baba oğlu Sultan Bali, yani Balım Sultan'ın kim olduğu üzerine çok çeşitli ve çelişkili bilgiler verilmektedir. Onun bir Sırp Prensinin oğlu ya da bir Sırp Hristiyan devşirme olduğundan tutunuz da, Gedik Ahmet Paşa'nın oğlu olduğu sarayda yetiştiği ve hatta kendisinden sonra yaşamış Sersem Ali Baba'nın oğlu olduğuna kadar üretilen söylentiler günümüze ulaşmıştır. Bütün bunlar onun Hacı Bektaş Veli soyundan gelmediğini gösterme çabasıdır ve 1527-8 Kalender Şah başkaldırısı sonrasında, Dergah'ın başına devletin atama yoluyla istediği kimseyi postnişin yapması içindir. Hacı Bektaş Veli'nin evli olmadığı iddiaları da aynı Osmanlı siyasetinin ürünüdür.

Balım Sultan'ın, Sultan Balı asıl adından da anlaşıldığı gibi özbeöz Hacı Bektaş evladıdır. Eğer Edebalı, Şeyh Balı vb. Baba İlyas halifelerinin adlarını anımsarsak, Babai kökenli bir ad taşıdığını görürüz.

"Bektaşilik tarihinde, Hacı Bektaş Veli'den sonra hemen Balım Sultan akla gelir. Bektaşiliğin ikinci kurucusudur. Bugünkü Bektaşiliği düzenleyen büyük azizdir. Yol ve yöneme ait Erkanname veya Kanun-ı Evliya adlı tüzük içeriğinde bir ilmihal kitabı vardır. Bu tüzük Bektaşiliğin eskimesini önlemiş ve yeni kuşaklara aktarılmasını kolaylaştırmıştır. Bektaşilikte bir dervişe icazetname verildiği zaman, eline de bir Erkanname verilir. Bu sebeple kutsal törenlerdeki farklılaşmanın önüne geçilmiş olur." (Turgut Koca, *Bektaş Nefesleri ve Şairleri*, İstanbul-1990 s.124)

Balım Sultan'ın sahneye çıkışı II. Bayezid siyasetinin ürünü müdür?

II. Bayezid, Arnautluk seferinde 1492-93, Manastır yakınlarındaki Pirlepe yolunda bir Kalenderi derviş tarafından hançerle saldırıya uğramış; padişaha yaklaşmış, kendisinin Mehdi olduğunu söyleyerek onu öldürme girişimini İskender Paşa önlemişti. Elbette ki Yaşar Ocak'ın yazdığı gibi, dervişin bu suikast girişimi, elbetteki kendini Mehdi gördüğü için bilinçsizce bir saldırı olduğu kabul edilemez.

II. Bayezid bu saldırıyı bahane ederek: "Rumeli'nde ne kadar bid'at

Araştırmacı-yazar İsmail Kaygusuz, çok yakında *Alev Yayınlarından* çıkacak olan *Görmediğim Tanrıya Tapmam (Alevilik-Kızılbaşlık ve Materyalizm)* kitabında Balım Sultan ve siyasetini geniş bir şekilde incelemiş bulunmaktadır. Kitapta, Balım Sultan'ın II. Bayezid ve Şah İsmail Safevi ile ilişkilerinin özellikleri sergilenmiştir. Hacı Bektaş evladı Pir Balım Sultan'a yükletilen "Osmanlı işbirlikçisi" suçlamasının dayanaksızlığı ötesinde büyük haksızlık olduğunu kanıtlayan yazıyı kısaltarak yayınlıyoruz.

Abdal ve Işık ve na-hak-gu zındıklar var ise teftiş olunup şer'ile küfür söyleyenlerin haklarından geline de-yü..." (Menakıb-i Sultan Bayezid Han'dan nakleden A. Yaşar Ocak, *Osmanlı İmparatorluğunda marjinal sufilik; Kalenderiler*, Ankara-1992, s.125, n.274) şeklinde buyruk çıkarıp, Balkanlar ve Rumeli'nde geniş bir koğuşturma ve toplu sürgün uyguladı. Bölgede yaşayan tüm Alevi, gayri-sünni toplulukları Anadolu'ya sürdü. Bölgedeki Varna'da tekkesi bulunan Otman Baba ve ona bağlı dervişler bu kıyımdan nasibini aldığı gibi, kuşkusuz Hacı Bektaş dergahına bağlı Dimetoka Seyyid Ali Sultan tekkesine bağlı olanlar da sürgüne uğradı. O yıllarda Seyyid Ali

Sultan tekkesinde Mürsel Balı oğlu Balım Sultan (1458-1518/9) oturuyordu.

Çocukluğunun bir kısmı Dimetoka'da geçmiş olan II. Bayezid'in, Kızıl Deli Sultan tekkesini hem de Hacı Bektaş Dergahını yöneten, Balım Sultan'ın babası Mürsel Baba'yı tanıdığı ve ilk müridinin O olduğu rivayetleri vardır. (M. Tefvik Oytam, *Bektaşiliğin İçyüzü II*, İstanbul-1960, s.29) Buraya özel ilgisinden dolayı, 1512'de oğlu Selim tarafından zorla tahttan indirildikten sonra son yıllarını geçirmek üzere gittiği Dimetoka yolunda ölmüştü. (Müneccimbaşı Ahmet Dede, (Çev. İsmail Erünsal), *Müneccimbaşı Tarihi Cilt II*, İstanbul-Tarihsiz, s. 439-440;

The Encyclopaedia of Islam Vol. I, Leiden (E.J. Brill)-1986, s. 1120-21)

Büyük olasılıkla, Arnautluk seferi sırasında ziyarete gittiği Dimetoka'da, eskiden tanıdığı Kızıl Deli Seyyid Ali Sultan tekkesinin başındaki, Hacı Bektaş Veli'nin torunlarından Mürsel Baba oğlu Balım Sultan'ın ricasıyla Bayezid, toplu kıyımdan vazgeçip, emrini sürgüne çevirdi.

Sultan II. Bayezid'in 1500 yılında yaptığı ve Modon, Koron ve Navarino'yu ele geçirdiği Mora seferinden sonra ertesi yıl da Adriyatik kıyılarını işgal ettiğini görüyoruz. Bu seferlerin ardından Dimetoka'dan Balım Sultan'ı İstanbul'a davet ettiği ve daha sonraki yıllar içinde (Turgut Koca'ya göre aynı yıl?) ondan nasib alarak Bektaşî tarikata girdiği bilinir. Sultan Bayezid, Balım Sultan'ın Dimetoka'ya gitmeye, Hacı Bektaş Dergahına dönmelerini istemiş ve resmen Dergah'a atamıştır. (Turgut Koca, *Bektaşî Nefesleri ve Şairleri*, İstanbul-1990, s. 124-125)

1501 yılındaki bu atama, kendine yakın gördüğü Balım Sultan'ın Anadolu'da daha geniş Alevi topluma etki yapacağı ve Kızılbaş Safevi siyasetine karşı onun kullanılabilir olmasından kaynaklanıyordu kuşkusuz. Ama öyle görünüyor ki Balım Sultan, bu ilk aşamada bile kendisine pek güven vermemiş. II. Bayezid siyasetinin bir parçası, hatta bir ürünü olarak Balım Sultan'ın dergahın başına geldiğinin ertesi yılı, Balkanlardan Anadolu'ya sürgün edilen Alevi topluluklar, doğu sınırlarında koğuşturmaya uğrayan çok sayıda Kızılbaşlarla birlikte yeni fethe-dilmiş Mora topraklarına sürüldüler. Batılı yazarların belirttiği, II. Bayezid'in 1502'deki bu büyük koğuşturması ve tek tek kişilerin yüzleri damgalanmış olarak gerçekleştirdiği bu Kızılbaş sürgününden, Türk burjuva tarihçileri söz etmemektedir.

Osmanlı topraklarındaki Alevi Türkmen topluluklarına saltanatı süresince 1492, 1502 ve 1511 tarihlerinde bilinen üç büyük kıyımı ve sürgünü uygulamış, baskı ve zulüm yapmış olan Bayezid da en az oğlu Yavuz Selim kadar acımasızdı. Bayezid-i Veli unvanı, döneminin Osmanlı siyasetinin bir parçasından başka birşey değildi.

II. Bayezid ve Balım Sultan'ın karşılıklı siyasetleri, temsil ettikleri devlet ve topluluk adına, birbirlerinden yararlanma amacını taşır. Biri devletin başında padişah; öbürü Alevi topluluk-

ALEVİLİK TARİHİNDEN

ların bağlı oldukları Hacı Bektaş Veli soyundan, onun temsilcisi ve dergahının başındaki manevi önderi. Dikkat edilirse Balım Sultan'ın, Hacı Bektaş Dergahının başına getirildiği tarih, Şah İsmail'in çevresindeki Kızılbaş kuruluşuyla birlikte ta Gilan-Lahikan'dan kalkıp Erzincan'a geldiği; kendisini Ali donunda beklemekte olan Anadolu Kızılbaşları, peyikle Şah lokmasını alır almaz, tarlada çiftini-çubunu, gerdek yatağında karısını bırakarak yanına koştuğu yılı izlemektedir. Bu gösteriyor ki Bayezid Balım Sultan'ı, başına geçirdiği Hacı Bektaş Dergahı'nı güçlendirerek, siyasallaştırıp, 1450'lerde başlamış ve giderek büyüyen ve devlet kurma aşamasına ulaşmış Kızılbaş hareketinin karşısına çıkararak onu bölmeyi amaçlıyordu. Alevi Türkmen oymak ve kabilelerin, kendilerinden bildikleri ve kuruluşunu, temelini kanlarıyla suladıkları Kızılbaş Safevi devleti topraklarına dalgalar halinde göçmelerini de önlemenin bir yolu bu.

Ancak Balım Sultan'ın beklenen nüfuzunun kendini göstermediğinin anlaşılması üzerine, 1502 yılında yukarıda açıklandığı gibi Kızılbaş Safevi yandaşı olduğundan kuşkuılanlar yüzleri dağlanarak, on yıl önce Balkanlardan sürülenlerle birlikte Mora yarımadasına sürgüne gönderildiler. Bu sürgün olasılıkla Şah İsmail'in Erzincan'a ikinci gelişi sırasında yapılmıştı. İsmail'in Kızılbaş devletinin potansiyel gücünü tezelden dağıtmak amacıyla onbinlerce Alevi-Bektaşlı hiç bilmedikleri ve yabancı oldukları diyarlarda oturmaya zorlandı. Girit'te Bektaşiliğin yayılması, bu zorunlu göçlerin adaya sarkmasıyla açıklanabilir. Bu sürgünler gösteriyor ki, Şah İsmail'in Faruk Sumer'in sözünü ettiği, bir yıl kadar önce "Baba" diye hitap ederek Bayezid'e yazdığı bir mektupta, Ustacalı Türkmenlerinin çoluk çocukları ve göçkünlerinin Osmanlı ülkesinde bırakmalarına izin vermesi için ricada bulunması işe yaramamıştı.

Genç erkeklerini Şah İsmail'e göndermiş olan aileler sürgüne gitmiş parçalanmış ve bir daha da birbirlerini görememişlerdir. Alevi Türkmen boylarından eli silah tutanların, ok ve yaylarını, kılıçlarını yüklenip, azık torbalarını boyunlarına asmış gurbete çıkar gibi aileleriyle vedalaşarak, Şah İsmail ile savaşa gitmeleri iki şey düşündürüyor:

1) Anadolu'da yaşayan Alevi-Bektaşlı toplulukları kendilerini Sünni İslamın egemen olduğu hiçbir feodal devlet ve beyliklere bağlı görmüyordu. Bir siyasi yönetim boşluğu içinde, bağımsız yaşamaktaydılar. İnancının tapınma uygulamaları olan cem düzeni, yaşam ve yönetimi biçimini oluşturmuştu.

2) Kızılbaş Safevi yönetimi Ehl-i İhtisas kurulundan Dede, Abdal ve Halifeler Halifesi gibi görevlilerin geniş siyasi propagandası onlara, çok kısa bir zamanda ailelerinin yaşadıkları bölgeleri, kısacası tüm Anadolu'yu ele geçirip Kızılbaş devletine bağlayacaklarını inandırmıştı.

Balım Sultan ile Kızılbaş Safevi yönetimini elinde tutan Ehl-i İhtisas kurulundan görevlendirilmiş propagandacı halifelerle mutlaka görüşmüş olmalıdır. Herşeyden önce onun yazmış

olduğu, cem törenlerini kurallara bağlayan Erkanname'sinin, aynı dönemde ve aynı amaç için hazırlanmış Buyruk'un içeriğiyle birbirinin aynı olması bunu gösteriyor. Erkanname'nin dil özelliklerinin ise, Osmanlıca saray ve kent diline uygunluk göstermesi, kentlerde ve özellikle İstanbul'da yaşayan Alevi-Bektaşlılar ve Yeniçeriler için yazılmış olduğu anlamını çıkarmak tutarsız bir iddia sayılmaz.

Şah İsmail'in II. Bayezid'e mektup yazıp, Osmanlı topraklarından geçerek Dulkadirli üstüne gitmesi için izin istemiş olduğunu ve bu izni aldığını biliyoruz. II. Bayezid Safevi ordusunun serbestçe geçmesine izin verdiği gibi, Dulkadirli Alaüddeve'nin yardım istediğini de reddetmişti. (F. Sumer, agy. s. 29)

Böylece 1508'de tüm Doğu Anadolu'yu ele geçirmiş Kızılbaş Safevi yöneticileri ve Şah İsmail ertesi yıl, Dulkadirli seferi için Erzurum ve Erzincan üzerinden Orta Anadolu'ya gelmiş ve uzun bir süre Osmanlı sınırında kalmıştır.

Şah İsmail'in gizli amacı Hacı Bektaş Dergahını ziyaret etmektir

Geleneksel Alevi söylenceleri ve ozanları Şah İsmail'in burada Anadolu Alevi Türkmen dedeleri ve ozanlarıyla oturup söyleştiklerini cem kurdıklarını, nefesler söyleyip semah döndüklerini anlatmaktadır. Yaşca en büyükleri olan Pir Sultan, Şah İsmail Hatayi ve Kul Himmet, üç büyük Kızılbaş ozanı burada karşılaşp nefesler söylemiş atışmışlardır. Balım Sultan'ın kardeşi ve kendisinden sonra yerine geçen Kalender Abdal, onun temsilcisi olarak bu mecliste bulunmuştur. Onlar gibi ozan olan Kalender Abdal'ın, bir arada gördüğü ve büyüklüklerine tanık olduğu bu üç ozanı öven bir şiiri vardır:

Ezel-ü ervahdan ceddım cemalım
Hatayi Kul Himmet Pir Sultan geldi
Eli kanlıların elin yumağa
Hatayi Kul Himmet Pir Sultan geldi
(...)
Kalender yok bu sözümün hatası
Beş harftendir aşıkların futası
Üç aşiktir cümle aşık atası
Hatayi Kul Himmet Pir Sultan geldi

Pir Sultan Abdal nefeslerinden birinde:

Kapıyı çaldı kırkların birisi
Birinden mestoldü cümle gerisi
Sarıkaya derler Şah'ın korusu
Konalım gaziler İmam aşkına

Burada adı geçen Sarıkaya, Yıldızeli'ne bağlı Banaz ile Bedirli'nin arasındaki yerleşme birimidir. Yani Pir Sultan'ının yaşadığı bölgededir. Ancak İlhan Başgöz'ün ileri sürdüğü gibi "belki de Pir Sultan'ın evinde misafir olan bu Şah, 1577'de, Şam taraflarında ortaya çıkan ve Bozok (Yozgat) taraflarına kadar gelip, oraları ayaklanmaya çağırın yalancı Şah İsmail" değil, Şah İsmail Safevi'nin kendisidir. Şah İsmail'in bu bölgeye geldiği; "yıldız dağında semah eylediği, binbir kelim ettiği ve Banaz'da bir süre kaldığı" nefeslere konu olmuştur.

Pir Sultan Abdal'ın oğlu Pir Mehmed'in talibi olan İsmail isimli Alevi ozam, Şah İsmail'in burada kalışının unutulmayan anısını şöyle dillendiriyor:

Şah Yıldız Dağında semah eyledi
Bir ayak üstünde bin bir kelim eyledi
İndi Banaz'ı hoş vatan eyledi
Hayli devr ü zaman geçti orada

Koca Şah Urum'a bir elma saldı
Dolandı Urum'u Banaz'a geldi
Pir Sultan elmaya bir tekbir kıldı
İnsan taaccübde kaldı orada

Bu dörtlüklerde Şah İsmail'in Banaz'da bir süre kaldığı ve Cemler kurulup semahlar döndüğü açıkça anlatılmaktadır. Şah'ın kendisinin de semah eylediği özellikle vurgulanıyor. Onu, bizzat adını anarak iyi semah dönmede örnek gösteren Pir Sultan Abdal, bir dörtlüğünde şöyle anıyor:

Bülbül gerek gül dalına konmaya
Şah İsmail gibi semah dönmeye
Musahibin yok mu derdin yanmaya
Niye geldin derler Urum sofusu

Üstelik İsmail'in ikinci dörtlüğünde verilen bilgiler, Şah'ın bizzat Pir Sultan Abdal'a lokma olarak elma gönderip, bir birlik ceminin yapılmasına önayak olmasını istediği anlaşılıyor. Şah İsmail'in gelişini büyük bir birlik toplantısının ve cemlerin yapılacağını bölgedeki, özellikle Osmanlı topraklarındaki Seyyid ocaklarına haberlemeyi Pir Sultan Abdal üslenmiştir. Büyük olasılıkla Hacı Bektaş Dergahına bağlı bir dede olarak, dergah, postnişin ve dervişleriyle haberleşme aracılığı da yapmıştır. En büyük yardımcısı da kendi talibi Safevi soyundan genç ozan Kul Himmet'tir. Yine olasıdır ki her iki ozan da Alisoylu birer dede olarak, Kızılbaş Safevi yönetiminin o döneminde, Ehl-i İhtisas Kurulu'na bağlı Halifeler Halifesi kurumunda görev almışlardı.

Elbetteki burada asıl, Osmanlı toprakları ve diğer beyliklerden gelen Kızılbaş dedeleri ve aşiret-oymak beyleriyle siyasi toplantılar yapılmıştı. Hacı Bektaş Dergahı'ndan Kalender Abdal ile birlikte, Balım Sultan'dan gelen ve onun düşünce ve siyasetini ileten başka görevliler de bulunmaktaydı. Kanımızca, Osmanlı tarihçilerinin kaydetmemesine rağmen Şah İsmail, kurmaylarıyla birlikte Hacı Bektaş türbesi ve dergahını ziyaret etmek istiyordu. Ancak Osmanlı topraklarında büyük bir siyasal patlama yapacağından korkulduğu için izin verilmemiştir. Çok büyük olasılıkla, Balım Sultan'ın İstanbul'a çağırılması da aynı döneme rastlatılmış ve Şah İsmail ile karşılaşmasına engel olmak istenmiştir. Hatta aşağıda vereceğimiz Şah Hatayi'nin bir şiirindeki dörtlük, onun bu olaydan haberli ve Balım Sultan'ın İstanbul'da olduğuna ipucu olabilir.

Yine bizce II. Bayezid'in aynı yıl, sözde Dulkadirli Beyinin yardım talebi üzerine Yahya Paşa komutasında gönderdiği bir ordunun, Ankara'da bekletilmesi (Faruk Sumer, agy. s.30) bu yüzdendir.

Şah İsmail Hatayi düşlerine giren ve görmeği çok arzu ettiği Hacı Bektaş

Veli üzerine aşağıdaki nefesi olasıdır ki burada yazmıştı. Birkaç dörtlüğünü verdiğimiz bu nefeste Hacı Bektaş Dergahı'nı ziyaret özlemi ve amacı gizlidir:

Gece gündüz hayaline yanarım
Bir gece rüyama gir Hacı Bektaş
Günahkarım günahımdan bazarım
Özüm dâra çektim sor Hacı Bektaş

Yandı bu garip kul nedir çaresi
Yine tazelandı yürek yarası
Onulmaz dertlere derman olası
Bu senin bendindir sar Hacı Bektaş

(...)
Derdimend Hatayi eyler niyazı
Ulu Pir katardan ayırma bizi
Bu mahşer günüdür isteriz sizi
Muhammed önünde car Hacı Bektaş

Görüldüğü gibi kendini dertli sayan Şah İsmail bu şiirinde gurbette olduğunu ve Hacı Bektaş'ı düşünerek gönlünü eğlendirdiğini söylüyor. Ondan yardım istiyor; yaşadığı anları kıyamet gününe benzetiyor ve Hacı Bektaşlı Ali olarak nitelendirdiği için, Muhammed'in carına (imdadına) yetiştiği gibi kendisine de yetişmesi dileğinde bulunuyor.

Ayrıca Hatayi'nin Balım Sultan için yazdığı şiir de oldukça anlamlı ve onun Hacı Bektaş Dergahı'nı ziyareti ve Balım Sultan ile görüşme isteğinin çok önemli kanıtıdır:

Gaziler dertlere derman bulunur Sultan
Balım'dan
Sınık gönüllere merhem bulunur Sultan
Balım'dan
Budur alemler alisi cümle gerçekler
velisi
Gaziler aşkın dolusu sunulur Sultan
Balım'dan
(...)
Gümansız talibe nasip verilir Sultan
Balım'dan
(...)
Dünü günü kudret hunu sürülür Sultan
Balı'mdan
Can Hatayi'm der bendesi nazar etmiş
haslar hası
Sınık gönüller aynası silinir Sultan
Balı'mdan

Şah İsmail Hatayi'nin bu nefesi, Balım Sultan'a karşı saygısını gösterdiği kadar, siyasi bir bütünleşme övgüsü olarak da değerlendirilebilir. Yine Hatayi'nin onun için, bu birlik toplantılarında siyaseten yazmış olduğunu düşündüğümüz bir şiirinde, orada bulunmayan Balım Sultan'a manevi anlamda "güzel şah" nitelemesiyle seslenip, Sultan Bayezid ile cem yürütmesine gönderme yaparak eleştirel yaklaşıyor. Kızılbaş siyaset tarihini derinliğine incelemediği için Hatayi'nin şiirlerine farklı biçimde yaklaşan ve birçok Hatayi'lerden sözeden İ. Arslanoğlu'nun Şah İsmail Hatayi adlı yapıtından (s.485), son dörtlüğü tam okunamamış bu nefesin birkaç dörtlüğünü aşağıya alıyoruz:

Arzumanın sende ey güzel şahım
Münkir münafika sayvanın mı var
Aşkın kitabını almış eline
Mühr-i Süleyman'dan fermanın mı var

Gaip erenleri kalksın yürüsün
Al kırmızı otağlarını kursun

Sultan Beyazıt'ı(l)a Cemler yürü(t)sün
Mümin kullarına süryanın(?) mı var
(...)
Şah Hatayi'm eydür bu böyle olmaz ...

Hacı Bektaş Dergahı Çevresi Kızılbaş Siyaseti ile Şah İsmail'in Siyasetinin Yönleri Farklıydı

Hatayi'nin bu şiirinde Balım Sultan'ın eleştirilmesine karşılık, Yıldız dağındaki toplantılarda asıl Şah İsmail'in geniş bir biçimde eleştirildiğini sanıyoruz: Osmanlı topraklarındaki Kızılbaş siyasetini benimsedikleri saptanan Alevilerin koğuşturma ve sürgünlere uğraması konuşulduğu gibi, Şah İsmail'in "Mülkümde gerektir ab-ı Ceyhun (Ortasya'daki Aral gölüne akan Ceyhun ırmağı- İ.K.)" ve "Ahsun vatanım-da Şadd-ı Bagdad (Dicle ırmağı- İ.K.)" diye formüle ettiği geniş imparatorluk siyasetinin yanlışlığı üzerinde durulmuş ve onun bu tutkusu tartışılmıştı.

Anadolu Kızılbaşları baştan verilen sözlerin tutulması ve Anadolu'nun merkez alınması gerektiği vurgulanmış. Balım Sultan'dan nasip almış Alevi-Bektaşî ozanı Muhyeddin'in aşığıya aldığımız küçük şiirinden anlaşıldığı üzere, elbetteki kendilerine Alisoğlu bir şahın başkomutan olmasını (Bize serleşker olmağa/Şah-ı kerem Ali gerek) diliyorlar. Ancak er verip, asker kaldırmak Sultan Balı'nın işi olmalıdır deniliyor. Yani Hacı Bektaş Dergahı'nın siyasetinin öne geçmesi söz konusudur:

Bize serleşker olmağa Şah-ı kerem Ali
gerek
Mürşiddir rehber olmağa adem Akyazılı gerek

Alem ademe çıkmağa ulu ateşler
cunmağa
Er verip leşker çekmeğe gene Sultan
Bali gerek

Muhyeddin derviş olmağa ölmezden
önden ölmeğe
Bir kişi nasib almağa edeb erken yolu
gerek

Böylece, Osmanlı'nın ortadan kaldırılması ve "Şah İstanbul'da otura" siyasetinin öne geçmesi istenmişti. Gerek Pir Sultan'ın, gerekse Kul Himmet'in şiirlerinde bu siyaset çok açıktır.

Şah İsmail'in başkenti Tebriz yapıp, eski Pers ve Sasani imparatorluklarını canlandırma politikasıyla, Anadolu Alevilerinin kurtuluşu üstüste düşmüyordu. Olasıdır ki bir yıl önce, Ehl-i İhtisas kurulunun başı olan Şah vekili Türkmen beyi Şamlu Lala Hüseyin'i alıp, yerine bir İranlı feodal beyi getirmiş olması bu anlaşmazlıktan kaynaklanıyor.

Yıldız Dağı görüşme ve konuşmalarında, öyle sanıyoruz ki Hacı Bektaş Dergahı postnişini Balım Sultan'ın kardeşi Kalender Çelebi'nin başkanlığındaki temsilcileri ve diğer Ocak temsilcileri dedeler Şah İsmail'in siyasetine karşı çıkmışlardı. Anadolu'dan Türkmen gençlerinin dalga dalga, bölük bölük Şah'ın ardından gidip bilmedikleri ülkelerde fetihlere girişmelerini istemiyorlar ve Anadolu'da birlik sağ-

layıp, Şeyh Bedreddin'in düşlerini Kızılbaş Devleti'nde ama yaşadıkları topraklarda gerçekleştirmek yanlısıydılar. Bu denli açık koyulmuş mudur? Tahmin etmek güç; örneğin belki Yeniçeri ordusunu yanlarına çekebilecekleri hesabı da vardı içinde.

Bu toplantılarda bir yandan da, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet ve Şah Hatayi'nin siyasetçi kadar ermiş aşıklar olarak ortaya çıktığı; Ali, Hasan ve Hüseyin'i temsil ettiğini Kulhimmetli dedeler aracılığıyla günümüze ulaşan "Üç Aşık söylencesi" göstermektedir.

Kemalpaşazade'nin tarihinde: "(Şah İsmail) Diyarbakır içinden dahi gitse olurdu. Ol yoldan da maksuda vusul bulurdu; amma yerinden deprenüp bir taşla iki kuş varmak istedi. Bahane ile gelip Serhadd-i Rum'da (Osmanlı sınırında İ.K.) bir zaman turmak istedi. Ta ki Anadolu'nun Kızılbaş'ı vesair evbaşı ol şem-i bezm fitnenin kenara geldiğini duyup, her taraftan yanına cem'olun... Amma umduğun bulmadı, ol dediği iş olmadı ve içinde Kızılbaş olan vilayetlerin raiyyetleri boyunlanıp bir birine merbut olmuştu (bağlanmıştı İ.K.)" yazmakta haklı görünüyordu, nedenlerini açıklayamamakla birlikte. (Faruk Sümer, agy. s.29, dipnot 41)

Balım Sultan ve Dergah çevresi siyasetinin haklılığı, birkaç on yıl sonra Kızılbaş Safevi Devleti, İran Safevi milli devletine dönüşerek ortaya çıktı. Ancak bu aradaki yıllarda başdöndürücü değişim ve gelişmeler Kızılbaş yönetimin yeniden güçlenmesini sağladı. Öyle ki bir dönem Anadolu'da Balım Sultan Kızılbaş siyaseti doğrultusunda, yani Osmanlı'ya baş kaldırarak, baskıcı şeriat yönetimini ortadan kaldırıp devleti ele geçirmek amacıyla Hacı Bektaş Dergahı (Kalender Şah) öncülüğü ele almıştı.

Şah İsmail'in Yıldız Dağı durağından olaysız ayrılması ve başında bulunduğu Kızılbaş ordusuna önemli ölçüde katılımın olmayışı, II. Bayezid'i çok sevdirmişti. Arkasından Şah İsmail'in Dulkadirli Alaüddöyle'yi yenip, ülkesini ele geçirmesine de menin oldu. Osmanlı'nın doğusundaki güçlü beylik bir daha belini doğrultamazdı. Şah İsmail'in ise Tebriz'den İran'ı yönetirken Anadolu'yu elinde tutabileceğini sanmıyordu. Anadolu Kızılbaşları da desteğini çekerse bitti demektir. Balım Sultan'ın kendisi için siyaset yaptığı konusunda yanlışmış olduğu, çok değil iki yıl sonra Şah Kulu Sultan başkaldırısıyla ortaya çıkacaktı.

Sultan II. Bayezid bir taşla iki kuş vuracağını hesaplıyor

Ziya Şakir'in de belirttiği gibi II. Bayezid'in aynı yıl, yani 1509'da Balım Sultan'ı İstanbul'a davet ettiğini görüyoruz. Balım Sultan ve dervişlerini saltanat kayıkları gelip Üsküdar'dan alıyorlar. Ziya Şakir'in tatlı romansı anlatımından bu karşılamayı izleyelim:

"Padişahın binmesine mahsus 9 çifte tebdil kayığını, öteki saray kayıkları takip ediyordu. Bunlarda da, yine saray ağalarının ve yeniçeri ustalarının arasında, sırtlarında abaları ve başların 12 dilimli yeşil sarıklı beyaz keçeden taçlarıyla 40 Bektaşî dervışı göze

çarpyordu... halka arasında fısıltılarla şu sözler söyleniyordu:

"- Yahu! Şimdiye kadar ancak padişahlara yapılan bu alay, şu abalı Bektaşî babasına mı?"

"- Yavaş söyle! Yeniçeriler duymasın. O senin bir Bektaşî babası dediğine, onlar Batın Padişahı diyorlar."

"- Asıl adı neymiş bu zatın?"

"- Balım Sultan..." (Ziya Şakir, *Mezhepler Tarihi*, Yeni Baskı, İstanbul-1992, s. 257-258)

II. Bayezid Sultan neden böyle debdebeyle Balım Sultan'ı İstanbul'a getirmiş. Sarayda Meydan açılıp, çerağlar uyandırılarak Pir Balım Sultan'ın huzurunda ikrarbend olmuş, Bektaşî tarikata girmişti. Niçin? Çünkü Sultan Bayezid bir yandan aynı tarikatın mensupları ve Sultan Cem olayında kendisini tutmuş olan Yeniçerilere hoş görünüp güven yenileyecek. Öbür yandan Balım Sultan'ın Kızılbaşlara karşı olduğunu gösterecek; Kızılbaşlık-Alevilikle Bektaşîliğin aynı inanç olmadığını ispatlamış olacaktı. Bu siyaset, tuzağa düşürülmüş görünen Balım Sultan'ı haketmediği ve kafasından bile geçmediği işbirlikçi konumunda göstermişti. Şah İsmail ile buluşamayan Balım Sultan pay-ı tahta davet edilmekten, hiç değilse Yeniçerilere ve İstanbul bektaşîlerine birşeyler söyleyebileceği ve onları Kızılbaş hareketi yönünde etkileyebileceğini düşündüğü için bir bakıma memnun görünüyordu.

Kuşkusuz böyle bir ilişkiye, yani Yeniçeri ocaklarında cem-cemaat yapmasına meydan verilmedi. Padişah katında bir ayn-i cem icra ettirilip, aynı debdebeyle uğurlandı Balım Sultan. Osmanlı siyasetini belirleyen zamanın Uleması Sultan Bayezid'in Tarikate girme keyfini görünürken -ya da telkin ederken-, Şah İsmail sorununu dahi konuşmasını sağlamışlardı. Ziya Şakir kitabında farklı bir yönden girerek, yarattığı mizansenin altında yatan düşünce, bizce bu doğruyu vurguluyor:

"- Sultanım! Bu gece sizin gece-nizdir; niçin böyle mahzun durursunuz?"

"- Ah erenler! Bu bizim makamımız; ateşten gömlek, demirden leblebidir. Ne giyilir, ne çiğnenir...Bütün endişem Şah İsmail'den yanadır. Bizim ulema guruğu, bir türlü onu çekemezler. Hatta ismini andıkça, sanki bir gulyabani anılmış gibi suratlarını bir hoş ederler... Bu yeni devlet sahibi, henüz nevcivandır. Bahtı yüzüne gülüp, bazı guna başarılar da kazanmıştır. Acep bir gün olup, şeytana uyup başımıza bir iş çıkaracak mıdır? diye tasa çekerim." demişti."

Balım Sultan konuşma aralarında Şah İsmail için şunları söylüyor:

"- Padişahım! Sen Şah İsmail için zerre kadar gam çekme. Onun murat ve maksudu; memleket kazanmak ve ganimet almak değildir. Onun bütün dileği, Erdebil tekkesinin mahrem (gizli) ve kadim (eski, baştan beri İ.K.) bir kanununu nizamı alem hükümüne getirmektir...Bu taassubu yıkmak, batıl itikatları ortadan kaldırmaktır... O küçük yaşından beri, mahir ustalar elinde pişmiştir. Onun için gerçeği çok iyi idrak etmiştir. Padişahım! Ne Şah İsmail'den ne de başka birinden zerre kadar korkma. Yalnız birşeyden kork; o

da zulüm. Halka zulmetmekten ve memurlarının halka zulmetmesinden kork... Kimsenin ahı kimseye kalmaz. Dervişlik budur, sultanlık budur." (Ziya Şakir, agy. s.269-273)

1940'larda bu araştırmayı yapan Ziya Şakir, geleneksel Bektaşî söylemleri, çeşitli elyazmaları ve ilgili yapıtlardan yararlanmıştı. Sultan Balı açıkça, Şah İsmail'in dünyayı düzeltmek ve zalimin zulmüne dur demek için geldiğini söylemiştir.

Balım Sultan Tebriz'den Yönetilen Bir Kızılbaş Devletine Karşıydı

Balım Sultan Kızılbaşlık siyasetine değil, İran milli devletinin oluşumuna ve Tebriz'den yönetilen bir devlet oluşumuna karşıydı. Balım Sultan, Sultan Bayezid'in Alevi-Bektaşîlere yaşattığı iki büyük kıyım ve sürgünü unutamazdı. Üçüncüsünü, yani 1511 yılında Şah Kulu ayaklanmasının bastırılmasıyla, bütün Tekelü Alevi Türkmenlerin Balkanlara, özellikle güney Yunanistan'a sürgün edilmesini de gördü. Kendisinin İstanbul'a getirilmesi ve tarikata girmesi, hepsi siyasetti. Balım Sultan'ın gözünde padişah, yezitlikten vazgeçmiş değildi. Balım Sultan'ın 1511'den, öldüğü yıla (1518-19) değin dergahdan çıkartılmayarak, gözaltında tutulduğu çok büyük olasıdır. Şah İsmail'in son on yıl içerisinde artık buyruklarının dinlenmediği ve kendini içki ve ava verdiği dönemde gerçekleşmiş olduğunu sandığımız bir olayı burada yorumlamaya çalışalım. Hacı Bektaş Veli evlatlarından Kalender Şah'ın Şah İsmail'i ziyaretidir söz konusu olay. Pir Sultan Abdal üzerine yaptığımız araştırma sırasında rastladığımız ve incelemede kullanmış olduğumuz Şah İsmail Hatay'ının Kalender üzerine yazdığı şiiri bunu göstermektedir.

Bu şiirinde "iki alemin gerçek sırrı ve sultanı" diye niteleyen, Kalender'in başkanlığında gelmiş olan heyete "Hak kadehinden içip mest olmuş konuklar" diyen Hatayi, Kalender'i "Mustafa (Muhammed) ve Murteza (Ali)" gibi karşılıyor. Şiirinin sonunda, ona "şöhretin dünyayı tutması göründü" derken, sanki bir özeleştirisi içinde Kalender'e el verip, önderlik yapması gerektiğini ima ediyor ve bir gelecek muhtuluyor. (İ. Kaygusuz, *Alevilik Tarihi ve Uluları I, Alev Yayınları*, İstanbul-1995, s. 342-343) Kanımızca henüz hayatta ve Hacı Bektaş Dergahı'nın başında fakat bir tutsak gibi, sıkı bir gözaltında bulunan Balım Sultan tarafından Şah İsmail'e gizlice gönderilmiştir. Beşinci beyitten anlaşıldığı üzere, "Şah'a vasıl olmuş Kalender"le birlikte, Tanrı kadehinden sarhoş olmuş misafirler", yani bir Balım Sultan heyeti gelmiştir.

Şah İsmail ve diğer Kızılbaş Türkmen önderlerle ortak toplantılar yapıp, Anadolu'ya ilişkin Kızılbaş siyasetleri gözden geçirildi. Belki Ehl-i İhtisas kurulu ile, Şah İsmail'in durumundan ötürü yeni bir yönetim düzeni tartışıldı. Belki de kuvvet toplayıp, gizlice Anadolu'ya geri gelmeleri ve mücadele edenlere yardımcı olmaları önerildi. Ama artık Küçük Asya'nın haritası tamamıyla değişmiş bulunuyordu. ●

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın varlığı, insana ve insan haklarına en büyük saldırı olduğu halde, İslamın kutsal kitabı Kuran'a (Hadid Suresi 27. ayet) da aykırıdır.
Diyanet İşleri Başkanlığı derhal kaldırılmalıdır.

RUHBAN SINIFI YARATAN “DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI”

Seyit Rıza Güven

Basında önce Diyanet İşlerinin trilyonları bulan bütçesi tartışıldı. Ardından buna tepkiler geldi. Tepkilerin özellikle geldiği yerler Alevi örgütlenmeleri idi. Artık herkes, “Diyanet İşlerinin kaldırılması” konusunda birleşiyordu. Aradan bir iki ay geçmedi ki, İzzettin Doğan'ların CEM Vakfı'nın bir açılışında Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna beklenen bombasını patlattı. “Aleviler devlet bütçesinden 3 trilyon ayrılacaktı...” Ondan sonra ortalık taş duman. Sünni şeriatın bataklığı olan Diyanet İşleri Başkanlığı belası yemezmiş gibi bu kez “Alevi şeriatçılığı” ya da “Alevi koruculuğu” azdırılacaktı. 1000 yıllık bir kavga geçmişine sahip Alevi toplumu, sadece Yıldırım Aktuna ve onun hükümetinin değil, yüzyıllar önceden Bizans geleneğini devralmış Osmanlı hanedanlığının türlü türlü entrikaları ile baş etmiş ve bugünlere gelmiştir. Bu entrikada aşılacaktır.

Diyanet İşleri'nin Kuruluşu ve Kısa Tarihi

1 Kasım 1922'de saltanat kaldırıldı. Bilindiği üzere Osmanlı devletinde devletin başı olan padişah aynı zamanda İslam dininin de en yüksek makamı olan halife idi. Bir süre sonra hilafet de kaldırıldı. 20 kanunu yani 1921 tarihli ve 85 sayılı Teşkilatı Esasiye kanunun ilk maddesine “Hakimiyet bila kaydû şart milletindir” ifadesi kondu. Yine bu anayasanın destekleyicisi bir kanun olan 364 sayılı 29 ekim 1923 tarihli Teşkilatı esasiye kanununun ikinci maddesi de “Türkiye Devleti'nin dini, dini İslam'dır” yollu değerlendirmeye ile yeni genç burjuva devletin şeriat karşısındaki niyetini açık seçik ortaya koydu.

Burjuva devlet içinde gelgitler sonucu, ilk anayasal laik nitelime 1937 yılındaki anayasada yer aldı. Bu anayasa da laiklik ilkesinin “Türk devletinin şekli ile beraber doğuş tarzının ve kuruluşunda hakim olan ve filliyat sahasında şimdiye kadar inkişaf eden umdelerden” biri olduğu belirtilir. (TBMM zabıt ceridesi V.16 (1937).

Ama aynı devlet, şer-i islamı hiç bir zaman bırakmadı. 3 Mart 1924 tarihli 429 sayılı şeri'ye ve evkaf ve erkânı harbiye'yi vekaletlerinin ilgasına dair kanun Siirt mebusu Hocca Halil Hulki ve elli arkadaşının imzasını taşıyan bir önergenin mecliste görüşülüp kabul edilmesi sonucu çıkarıldı. Yine aynı gün mecliste yapılan görüşmelerde önceleri “umuru diniye” olarak kurulması düşünülen bu kurum, “Diyanet

İşleri Reisliği” adıyla Çanakkale ve Konya milletvekillerinin önerileriyle kuruldu.

Böylece hilafeti kaldıran Kemalist Hükümet, yine İslam dininden vazgeçmiyor, onu devlet desteğinde örgütlüyordu. Kuruluş önceleri çok dar bir kadroyla kuruluyordu. Ancak gel zaman git zaman devlet desteğinde din örgütü büyüyordu. Önceleri Diyanet reisliğine bağlı olarak kurulan “Müşavere Heyetinin” adı “Müşavere ve Dini Eserler İnceleme Kurulu” olarak değiştirildi. Kadrolar artırıldı, çalışma alanı genişletildi. Yine buna bağlı olarak birçok örgütün adı ve alanı kanunlarla genişletildi. Daha önceki düzenlemelerle yer verilmemiş olan vaizler de bu kanunla taşra teşkilatı içinde yer aldı. Kanunun getirdiği bir diğer değişiklikte il müftülerinin atanmasında 1935 yılından beri yürürlükte olan mevzuat gereğince uygulanan seçim yönetiminin terkedilerek salt merkezi atama yönteminin tercih edilmesi idi.

Görüldüğü üzere diyanet işleri reisliği kurulduğu yıllardan beri dev gibi büyüyen ve mali açıdan güçlenen bir devlet kurumu idi.

Bugün halkımızın başına bir karabasan gibi çöreklenen şeriatın temel dayanağı camiler ve diyanet işleridir. Devletin her yıl trilyonlarca lirayı iç eden bu din simsarı kuruluş ve bunun çalışanları için bakın Kuran-ı Kerim ne diyor. Bakın İHLAS vakfının çıkardığı şeriatın temel kitaplarından birisi olan TAM İLMİAL SEADET-İ EBEDİYE'-de 785 sahife de neler yazıyor okuyalım:

“İbadet yapmak için adam kiralamak ve namaz kılmak için ev kiralamak hanefi ve hanbeli mezheplerine sahih değildir. Mesela ücret ile ezan okutmak, hacca göndermek, imam tutmak, Kuran-ı Kerim öğretmek, din dersi öğretmek caiz değildir... İbni Abidin bu satırları açıklarken buyuruyorki, aslında ücretle ibadet yaptırmak caiz değildir. Çünkü hadis-i şerifte (Kuran-ı Kerim okuyunuz. Fakat bunu geçim vasıtası yapmayınız.) buyruldu. Başka hadis-i şerifte ezan okuyun, ezan için ücret almayın buyruldu.”

Değerlendirme yoruma yer veremeyecek denli açık. Bugün 90 bin personelin ve trilyonlarca liralık devlet destekli şeriat örgütü diyanet mensuplarına karşı hâlâ tepki yükseltmeyenlerin dikkatine sunuyoruz. Kuran-ı Kerim'in ilgili emri açık, bu işi geçim yolu haline getirmeyiniz diyor. Milyonlarca işçi ve emekçinin inim inim inletildiği bu gaddar Sünni ve baskı sistemi insanları o denli yoksullaştırıyor ki, bunu her geçen gün kendi yaşadık-

larımızdan görüyoruz.

Bu din taciri sürüleri tüm kapitalist sistemlerinin de tıpkı faşizm gibi yedeğidir. Açıkçası tüm çabaları, bükülmüş belleriyle geniş emekçi-işçi yığınları ayağa kalkmasın dıyedir. Parayla tutulmuş bu zengin beslemeleri yazılarımızın birinde konu ettiğimiz Ülker fabrikasının bahçesindeki mescidin müezzininin toplumsal yaşamdaki yansımasıdır. Yani asgari ücretle çalışan açlıkla boğuşan işçilere “Allah Sabri Ülker'den razı olsun” dedirtecek kadar satılmışlardır. Yaptıklarının da Kuran'la alakası yoktur. Bakın ne diyor bir şeriatçı -ki bunu tüm vaizlerden dinlediğinizi varsayın:-

“Şüphesiz insanlar arasında adaletin neşri için İslamın diğer çabalara nisbetle ortaya koyduğu mücadele ve uğraşları çok daha yüksek ve ilerlerdedir. Marksizme kadar gerçekten bu düşüncenin gerçekleşmesi için en ileri mesafede yer almıştır. Bununla beraber İslam Marksizmle ayrılır. İslama göre dünyada olan her şeyin iki kaynağı vardır. İnsanın yaptığı her iş başkaları ile de uyumlu olacaktır. Sosyal bir piyestir bu (eski bir arabesk şarkıya ne çok benziyor “yalan dünya herşey yalan”- S.R.G.) Topluluk icra eder her birinin yaptığı ile diğerinin yaptığı birbirine karıştırılmaz..” (Muhammed Kutub, *Biz müslüman mıyız?*, Suna yay. S.56)

Bu masal böyle gider. Niyetleri ve objektif konumları işçiye emekçiye isyan etmemeyi telkin etmek olan bu şeriatçı sürü, diyanet adı altında da paralı-örgütlü bir çalışma içerisinde dir.

Diyanet İşlerinin Gelişimi ve Bugünü

1965 yılında yine Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili meclise bir tasarı veriliyor. Tasarının gerekçe bölümü çok ilginç, adeta bir itirafname gibi. 3. ve 4. maddeleri şöyle:

“3. Devlet memurları düzeyinde kadro ve yeterli imkanlar sağlamak sureti ile Diyanet İşleri görevlerinin birtaraftan bugünkü sıkıntılı durumlarından kurtarmak diğer taraftan da her türlü manevi ve müsbet ilimlerle mücehhez olarak yetişen gençler için bu teşkilatı cazip hale getirmek.”

“4- Dini konuların çeşitli dallarında bilimsel araştırma ve inceleme yeterliliğine sahip din işleri görevlilerini artırmak bunların çalışmaları sonuçlarını halkın aydınlatılmasına ve hizmetine arz etmek ve böylece islam dininin asla tecviz etmediği taasup ve harfleri bertaraf etmek suretiyle halkımızın ve ahlak ilkelerinin dahi birlik ve bütünlü-

ğu sağlamlaştırmak” (*Millet meclisi tutanak dergisi* 1965, s.39)

Yani hedef açık ve tam da bizim demek istediğimizi anlatıyor: Ahlaki birlik ve bütünlüğü kapitalizmde nasıl anlıyorsanız, işte öyle! Yani sömürüye, zulme, haksızlığa milyonları boyun eğdirecek bir dinci ordusu yaratmak hedefi bu.

Her geçen gün bu yetmiş yıl boyunca bu örgüt planlandırıldı, desteklendi. Gelen her hükümet bir şeyler verdi. Gelen her “meclis” bir kanun çıkardı. Yürüyen süreç bir şeyi açık olarak ortaya çıkarıyor ki, bu dev bilinçli bir tercihle büyütüldü. 60'lı yıllarda “din işleri yüksek kurulu” kuruldu ve başkanlığın atanması sırasında bu kurulun önerileri kanunla güvence altına alındı. Yine burslar verilmesi ile ilgili düzenleme, teftiş kurulu “olgunlaştırma daire başkanlığı” ile kuran kursları açma hep bu yıllarda atılan adımlar oldu. 70 yıldır gelmiş geçmiş bütün iktidarlar şeriat bataklığına çanak tutmuştur. Bakın CHP'nin 5 Haziran 1977'deki hükümet programında ne yazıyor:

“Toplumumuzun ve insanlığın ortak değeri olan İslam dini, milli birliği sağlanmasında, kalkınma çabalarımızın başarıya ulaşmasında, iç barışın oluşturulmasında ve kardeşlik duygularının geliştirilip pekiştirilmesinde kutsal bir kaynaktır... Hükümetimiz, köylerde ve dar gelirli yörelerde cami yapımına yardımcı olacaktır. Vekili İmam Hatiplerin kadro ve intibakları ivedilikle sağlanacaktır. Hükümetimiz bütün din görevlilerinin maddi-manevi huzurunu sağlamayı ödev bilecektir” (*Tutanak dergisi TBMM V-1978, s. 43*)

Daha öncede değindiğimiz gibi trilyonluk bütçelerle yüzbinleri aşan bir ruhban sınıf ortaya çıkmıştır. Şeriatçılar tarafından alçakça öldürülen Prof Dr. Bahriye Üçok'un bu konuda yazdıklarına bir bakalım:

“Yakın doğudaki komşularımız ve uzakdoğudaki Pakistan ve Endonezya gibi Ortadoğu ülkelerinde bir din adamı sınıfı yoktur. Endonezya'da yer yer cemaat tarafından her hafta seçilen bir kişi imamlık görevini üstüne almaktadır. (...) Kutsal dinimizde din adamlarına yani ruhban sınıfına yer verilmediğini kanıtlayan sağlam bir delil arayanlara Kuran-ı Kerim'in Hadid suresindeki 'onların arasında resul-lerimizi gönderdik. Meryem oğlu İsa'yı gönderdik, ona İncil verdik, İsa'ya uyanların gönüllerini esirgeme ve merhamet koyduk. Onlar bizim kendilerine farzetmediğimiz ruhbanıyeti icad ettiler. biz onlar için Tanrı'nın hoşnutl-ğundan başka birşey farzetmemiştik' 27. ayeti kesin bir cevap olacaktır ►

Yemek kavgasına girdiler

Sabri Yücel

Yıllardır söyleye söyleye dilimizde tüy bitti, yaza çize bıktık, usandık. Yıllardır sokaklarda, meydanlarda bağırımdan sesimiz, soluğumuz kısıldı. Gerçekleri dile getirdiğimiz için bileklerimiz kurtulmadı kelepçelerden... Polis copları, jandarma dipcikleri altında kafalarımız kırıldı, panzerler altında ezim ezim ezildik, hücrelere, zindanlara tıkdık, kurşun yağmurlarına tutulduk toplu toplu...

Ülkemizin, emekçi halkımızın Siyasal İslam (Şeriat) ve Türk-İslam Sentezi (Faşizm) denen çağdışı ideolojiler tarafından kuşatıldığını, Türkiye'nin emperyalist destekli bu gerici siyasetler tarafından ortaçağ karanlıklarında boğulmak istendiğini haykırdığımız için üvey evlat muamelesi gördük; itildik, kakıldık hep... Adımızın başına bölücü, bozguncu, terörist, anarşist gibi niteliler takıp, "vatan haini" ilan ettiler bizleri.

Fakat sonunda "yaşam ve zaman" malesef doğruladı savunduğumuz görüşlerimizi. 24 Aralık 1995'te bir erken genel seçim yaşadık. Siyasal islamcılar altı milyonun üzerinde oy alarak sandıktan birinci parti olarak çıktılar bu seçimlerde. Türk-İslam sentezcileri ise %10'luk ülke barajını aşamadıkları için parlamentoya giremediler ama iki buçuk milyona yakın oy alarak kitlesel bir güç olduklarını gösterdiler. Şeriatçı-faşist güçler şu anda sekiz buçuk milyon dolayında bir oya sahiptirler. 1980 öncesinin iki marjinal partisi, bugün kitle partilerine dönüşmüş durumdadır.

Bu adamlar, bu çok da "beğenilebilecek" noktaya kendiliğinden gelmemiştir. Ülkemizde 1946'larda başlayan çok partili parlamenter-demokratik sistemin yarım yüzyıllık oportünist, pragmatist, makyavelist icraatları sonucunda oluşmuştur bu tablo... 1950'li yıllarda Menderes-Bayar ikilisinin öncülüğünde yaşama geçirilen emperyalist güdümlü ekonomik-politik uygulamalarla (ve aralardaki askeri müdahalelerle) bu noktalara getirilmiş-

tir Türkiye...

Türkiye'nin 50 yıllık demokrasi tarihi dramatik, trajik, hatta kimi zamanda traji-komik sahnelerle doludur. Bizim "demokrasimiz" öyle bir demokrasidir ki, kendini yıkacak, yok edecek düşman güçlerini yine bizzat kendi elleri ile besleyip durmuştur, elli yıldır.

Faşizm ve şeriat demokrasinin her türüne (burjuva, halk, proleter) düşmandır. Bu bilimsel toplumsal-siyasal olguyu bugün dünyada öğrenmeyen kalmamıştır. Ama bizim liberal-demokratlarımız, sosyal-demokratlarımız, hatta kimi tatlısı sosyalistlerimiz, faşizmin, şeriatın demokrasi düşmanlığını görüp anlayamamışlardır.

24 Aralık 1995 seçimlerinden sonra, işte bu kesimler "uyanmışlardır". Çiller bile, o kadar bu kargaları besledikten sonra, gözünün oyulacağından korkmuş olsa gerek, yok ANA-YOL'muş, yok ANA-YOL-SOL'muş, ANA-BABA-YOL-SOL'muş, formül

arayışlarına girdi. Herkes koşturuyor, anayolcusu, babayolcusu, sosyal-demokrati, liberali...

N'oluyor size? Şimdi neden mızıkçılık yapıyorsunuz, niçin ipe un seriyorsunuz, bütün bu alıcengizlikler niye ki? Yoksa şeriatçıların demokratlığından bir şüpheniz mi var? Hani ne bileyim, şeriatçılardan korkuyor musunuz yoksa? Yoksa, sizi İranlı mollaların, Cezayirli FİS'çilerin, Filistinli HAMAS'çıların kutlama telgrafları mı ürküttü?

İnsan büyütüp beslediği, yetiştirip bugünlere getirdiği "yavrusundan" böylesine çekinir mi?

Tarikat şeyhlerinin etkilerini öperek, şeyhlerin müritlerini meclislere sokarak, her ile ilahiyat fakültesi, her ilçeye imam-hatip lisesi, her mahaleye Kuran kursu, her köşe başına cami açarak, "öğretim birliği" yasasını dinamitleyip türbanı, çarşafı, cübbeyi, sarığı bayrak yaparak; ezanı, Kuran'ı, bayrağı, dini, imanı sömürerek bir milyon genci

dinsel eğitimden geçirerek şeriatı palazlandıranlar sizlersiniz ya...

Bir zamanlar, "tesbih tutanla silah tutanı bir görmeyiz" diyen, gün gelip tesbih de çeken fanatiklerin insanları diri diri yakmaları karşısında, "halkla güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmedik" diyerek şeriatçıları aklamak isteyenler de sizlerdiniz ya...

Örnekler saymakla bitecek gibi değildir.

İlericiler, devrimciler, solcular, sosyalistler meydanlarda, "şeriatçı parti kapatılmalıdır" şiarını yükseltirken, üstümüze yüründü...

Burjuvazi oyununu düzgün oynasın. Seçimin kendi aralarındaki galibi şeriatçı partidir. Sezar'ın hakkı Sezar'a... İsa'nın hakkı İsa'ya... Şeriatçının hakkı da şeriatçıya verilmelidir!

Burjuvazi, bu konuda bile kavgasını mertçe veremiyor.

Biz bu gerçekleri görerek, kavgamızı mertçe yapıyoruz. Hodri meydan diyoruz. ●

► kuşkusuz" (B. Üçok, "İslam ve din adamı" Atatürk'ün İzinde Bir Arpa Boyu, Ankara-1985 s.24)

Bakanlar kurulunun 13 Şubat 1962 tarihli ve 6/209 sayılı kararı uyarınca kazırlanan merkezi hükümet teşkilatı araştırma projesi (METAP) uyarınca şöyle diyor:

"Diyanet işleri başkanlığının merkez teşkilatı ile il ve ilçelerdeki müftülük teşkilatı görevlilerinin genel bütçeden maaş almaları usulünü muhafaza etmek zaruri görünmektedir. Aynı usulu imamlar, hatipler ve camii hizmetleri için kabul etmek mümkün değildir. İbadet ve cami hizmetleri aslında İslam geleneklerine göre maha-

li topluluklar içinde dini bilgi sahibi hemşehriler tarafından yerine getirilen ve başlı başına bir geçim kaynağı sayılması gereken hizmetlerdir. Bu kademeye mensup din adamlarının memur sayılması ve genele idare kadrolarına geçmesi laik devlet ilkelelerine uymaz; ayrıca çeşitli etkiler altında hızla genişletilmesi mutedel olan böyle bir kadro bütünü genel idare masraflarına eklemek, devleti, karşılaşmakta güçlük çekeceği ağır bir mali külfet altına sokmak olur."

Buradan 1965 tarihli DİB kurulmasına geliyoruz. DİB'in görevleri hakkındaki kanunun 29'uncu maddesiyle bucak ve köy imam-hatipleri için, "en

az aylık 300 lira üzerinde bütçenin (0) cetvelinde DİB kısmına konulacak kadroların ihtiyacı karşılancaya kadar her yıl (2000) ikibin adet konulmak suretiyle artırılır", hükmü konulmuş. Demek ki bu iktidarın bilinçli, iradi bir tercihidir.

Diyanet İşleri halkın sırtından geçinen bir ruhban sınıfı yaratma macerasıdır. Bugün ülke çapında 70.000'e yakın camii vardır ve bu camiler 100.000'e yakın personeli beslemekte ve yine bu camilerin etrafındaki dükkan ve arsalar trilyonluk rant ve kira gelirlerini bu müezzin ve imamlara aktarmaktadır. Tekke ve zaviyeler önünde Alevi toplumuna saplanmış bir bıçak olmuş-

tur. Ama 70 yıldır cami, devlet desteğinde hükümet programlarına girerek bilinçli bir entrikayla büyütülmektedir.

İncelememizin ayan-beyan ortaya koyduğu gibi, bugün en basit haksızlığa, adaletsizliğe karşı çıkmanın yolu DİYANET'e HAYIR demekten geçmektedir. Diyanetin böyle bir kurumun varlığı, kendi kurallarına da aykırıdır. İslam dininin kitabı Kur'an'da da böyle birşeyin olmadığını gördük. En önemlisi Diyanet İşleri özünde, insan olmamıza saldırıdır ve insan hakları sorunudur.

Diyanetin kaldırılması ertelenmez bir demokratik görevdir. Devlet, bir an önce her türlü inanç üzerindeki örgütlemesinden vazgeçmelidir. ●

BİR YIL ÖNCE YİTİRDİĞİMİZ DENİZ YOLDAŞ ARAMIZDA YAŞIYOR

Deniz yoldaş 5 Şubat 1995 günü geçirdiği çok ağır depresyondan kurtulamıyarak aramızdan ayrıldı. Genç devrimci yoldaşımızın anısı daima bizimle yaşayacaktır.

HERKES ÖĞRENSİN!

Manş sahlinde Ayten için yazılmıştı

**İçten ver kendini çok sevdiğine
Aşkı arıyorsan budur bilesin
Sakın kulak asma yapma diyene
Yağıdır sana o bunu bilesin**

**Mal mülk isim namı şanı neylersin
Tamam senin olsun gönül eğlersin
Ancak bu dünyada koyup gidersin
Eser ver ki gülüm herkes öğrensın**

**İçe huzur vermez teke tek yemek
Ne büyük değerdir iş ile emek
Lokmayı da eşitçe üleştirmek
Derviş Baba gerektir hep söylesin**

*Romney Sands,
22-7-1994*

27 Şubat 1961 tarihinde Çorum'un Alaca ilçesine bağlı Karamahmut köyünde doğan Deniz yoldaş (Ayten Satı Özdemir), her Alevi çocuğunun yaşadığı aşğılamaları tüm benliğinde hissederek yaşamıştı. Alevi olduğu bile bile unutturuldu yıllar yılı. Ama Aleviliğinin farkına vardığı zaman, inancının bir numaralı savunucusu olmakta gecikmedi.

Aydın'ın bir ilçesinde başladığı ilkokulu, Erzurum'un bucak ve ilçelerinde üç okul değiştirmek zorunda kalarak bitirdi. Babasının Samsun'un Balıca ilçesine atanmasıyla, ortaokula orada başladı, ancak okulu Samsun'un içinde bitirebildi. Lise'nin ilk yılını Samsun'da okuyan Ayten, geri kalan iki yılı bir çok dersleri boş geçen Diyarbakır Lisesi'nde okuyarak tamamladı.

Ayten 1981 üniversite sınavını kazanarak ilk tercihini yapmış olduğu Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu'na girdi. 1985 yılında bu okulu bitirerek, sosyal hizmet uzmanı oldu.

İki yıl Körler Cemiyeti'nde gönüllü çalıştı. Körleri ve toplum içerisindeki yerleri ve davranışlarını inceledi. 1988 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Gençlik

Merkezi'ne girdi ve burada iki yıl çalıştı. Buradaki gençlerle ilişkileri; onları merkezde ve gençlik kamplarında yönlendirme ve okuma-eğitim verme yoluyla bilinçlendirme çalışmaları, yöneticileri rahatsız ettiğinden tehditler ve baskılara maruz kaldı. "Gençleri dinsizliğe, komünistliğe teşvik ediyor" bahanesiyle müdür tarafından kovuşturmaya uğradı ve gençlik kamplarında görev verilmeyip, büroda pasifize edildi. Bu işinden çeşitli yöntemlerle ayrılmaya zorlandı. İlk depresyonunu bu dönemde yaşadı.

Sosyal hizmet uzmanı olarak bu çalışmaları yaparken, bir yandan da master tezi hazırlıyordu. Master tezini 1989'da bitirdi. Çok iyi bir tez hazırlamasına rağmen, onu araştırma görevlisi olarak almadılar. Ailesinin uğraşması sonucu, Gülhane Askeri Hastahanesi Psikiyatri kliniğinde çalışmaya başladı. Burada güneydoğuda yaralanmış insanların rehabilitasyonunda görevlendirildi. Bu arada sık sık kolu bacağı kopmuş, gözlerini kaybetmişlerle ve işkence görmüş tutuklularla karşılaşlıyordu. Bir yazısında şu sözleri kullanıyordu Ayten:

"İnsani ve mesleki inançlarıma aykırı bu uygulamalar, insanlık dışı

yaklaşımlar, benim ruh sağlığımı oldukça olumsuz yönde etkiliyordu. Panik içinde yaşamaya başladım."

Bütün bu sıkıntılı mücadele içerisinde, doktora başlamış ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmetler Ana Bilim dalı doktora programına başarılı üç-dört bilimsel araştırma sunmuştu. Ve bu arada 28 ve 29. Uluslararası Psikiyatri Kongrelerine iki kez bilimsel bildirilerle katıldı. Ayten'in bütün istediği çok sevdiği mesleğinin üniversitede kalarak bilimini yapmak ve bu konuda yeni kuramlar geliştirip, araştırmalarını sürdürmektir. Ama onu sol düşünceli, doğru ve açık yürekli olduğu için, boyun eğmediği için almadılar. 1993 yılı Mayıs'ında bir yıllık ücretsiz izinle yurtdışına çıktı.

"İnandığı doğrulara en yakın gördüğü düşünceleri desteklediği" için aramıza girdi. Bir yandan çalışarak LİAB üyelerine hizmet verirken, öbür yandan yoldaşlara verdiği seminerlerle kendini ispatladı. Hizmet yarışında, toplumsal etkinliklerde, özveri taarruzunda hep önde olma çabasıydı.

Bir yandan da Kervan'a yazılar yazmaya başlamıştı. Ümit Gazioğlu adıyla "İşçi ve Alevi Musahibliği Üzerine" yazdığı yazıda (Kervan 43,

Kasım 1994) şöyle sesleniyordu:

"Biz Kervan dergisi olarak, Alevi ile işçinin musahibi olması gerektiğini öteden beri savunmaktayız ve bunun için bilimsel objektif verileri temel almaktayız. Elbette "işçi-Alevi musahibliği" mecazi bir anlam taşımaktadır. Bu belgi ile, Alevilik düşüncesiyle işçi düşüncesinin (Marksizmi) bir çok ortak yanı bulunduğu anlatılmaya çalışılmaktadır...Biz hiçbir zaman Aleviliği "bir ideolojinin kuyruğuna" takmıyor, onu "bir ideolojiye yamamaya" çalışmıyoruz. Aleviliğin kendisi bir siyaset biçimidir ve komünistik motifleri, sınıf olgusunu ötedenberi içinde taşımaktadır.

Alevilik, tarih boyunca ezilen, ege-men sınıflara başkaldıran emekçi Anadolu halkının inanç, felsefe ve ideolojisi olmuştur... Aleviliği bugünkü bozuk düzene çark yapma, düzene uydurma çabasındaki burjuva düşünceleri iyi tanımalıyız. Aynen Cem dergisi vb. örneklerde gördüğümüz gibi. Kim ne derse desin, biz Aleviliğin değerlerine, hümanizmine sahip çıkıyor ve sonuna kadar savunuyoruz.

İşçi-Alevi Elele Özgür Günlere!"

Bu sesi hiç unutmayacak ve seni hep aramızda yaşatacağız Deniz yoldaş! ●

KARGA KENDİ GÖZÜNÜ DE OYACAK

Uzun yıllardır devlet tarafından beslenen şeriatçı güçler, seçimlerden sonra şer-i hükümlerini işletebilecekleri ya da işletemeyecekleri bir kıvranış içindeler.

Yıllarca devlet içerisindeki örgütlenmeleri ile dikkat çeken, bu İslamcı Siyasal Harekete, devleti yönetenlerce büyük tavizler (destek) verilmiştir. Başbakanından tut da, Cumhurbaşkanı'na kadar birçoğu bu şeriatçı akımları desteklenişlerdir. 1988, 21 Mart tarihli gazetelerde de yer aldığı gibi, dönemin Başbakanı Turgut Özal, Nakşibendi şeyhlerinden olan Şeyh Raşit Erol'un kendisine gelen vatandaşlara muska yazdığı, ayağını ve vücudunu yıkadığı suyu gelenlere içirmek suretiyle sigara ve içkiyi bıraktırdığını ve bu yüzden Çanakkale'nin Bozca ada ilçesine sürgün edilmiş olduğunu, dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e ilettiği, Nakşibendi şeyhinin hiç olmazsa Çanakkale'ye alınmasını istemiştir. Devlet içinde yüksek kademelere gelecek bir şekilde örgütlenen İslamcı Siyasal Hareketin, ülkenin yönetilmesindeki etkinliği gün be gün artırılmıştır.

Şeriatçıların yoğun olarak örgütledikleri alanlardan biri de, okullar olmuştur. Daha ilkokula giden ufak beyinleri, kendi emelleri doğrultusunda yönlendirmek için ellerinden geleni bırakmamışlardır.

Sözde güvenliğimizi sağlamakla hükümlü olduklarını söyleyen polis birimlerine şeriatçı-faşist kadrolar, bilinçli olarak yerleştirilmiştir.

İslamcı Siyasal Hareketinin kendi içlerinde yaptıkları bir yemin törenleri var. Bakın bu törende şöyle diyorlar:

"Ben Muhammed Müslüman ümmetindenim. Türkiye dinsiz ve laik bir memleket haline gelmiştir. Hayatımı Mustafa Kemal dinsizliği ile savaşa adayacağım. Türkiye'yi bir din ve şeriat devleti haline getirmek için mücadele edeceğime, Kemal Paşa zamanında çıkartılan dinsiz kanunların tatbikini önleyeceğime, kısa zamanda ümmet esasına dayalı şeriat devletinin kurulması için devlet idaresinde söz sahibi olacak mevkilere gelmek için çalışacağım dinim, Allah'ım ve bütün mukaddesatım üzerine yemin ve kasem ederim."

Evet bu şer yuvaları, bu yemini gençlere ettirip, demokrasi güçlerinin üzerlerine salmaktadırlar. Ve bu gücünü de "yıkacağım" dediği devletten almaktadır. İşte bu güç, onlara RP Bingöl belediye başkanı Selahattin Aydar gibi, "on tane kellemiz olsa, her gün birini kesseler, şeriat için feda

olsun" dedirmektedir.

Yazımıza birkaç alıntıyla devam edelim.

"Şeriat Allah'ın iradesini gösteren ve bütün İslam toplumları için geçerli olan tek yasadır.

"Şeriat Allah'ın iradesini gösteren ilahî bir yasa olduğundan tartışılmaz ve insanlar tarafından değiştirilemez.

"Faiz yiyenler mahşerde ancak, şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar... kim faizcilığe dönerse işte onlar cehennemlikler... onlar orada temelli kalacaklardır." (Bakara suresi 275)

Devletin üçkağıtçılık, faizin, sahtekarlığın, hilelerin yoğun olarak yaşandığını düşünürsek, şeriatçıların temelli kalacakları yer olan cehenneme ulaştıklarını kabul etmek gerek!

Kendi besledikleri yavrularını tabii ara sıra meclis sıralarından eleştirenler de oldu. SHP'den Milletvekili olan Erdal Kalkan'ın yaptığı konuşmaya verilen cevapları hepimiz hatırlıyoruz. "Turan Dursun, Muammer Aksoy, Çetin Emec, Bahriye Üçok... Sıra kimde?" dediğinde, dönemin ANAP milletvekili olan Cengiz Dağyar, "inşallah sen olursun" şeklinde cevap vermişti. Erdal Kalkan konuşmasını şöyle sürdürüyordu: "Askerliğini bitirmiş komandolarımız terhis olduktan sonra polis olmak için başvuruyorlar: Yazılıda yüksek puan alarak sözlü sınava girmeye hak kazanıyorlar. Ancak sözlü sınavlarda sorulan "Sırat-ı müstakime nedir" vb. dini ağırlıklı sorulara cevap veremeyenler, bu kuruma alınmamaktalar" şeklinde konuşuyordu. Tabii, Yeşilköy Polis okulu müdürü Seyit Ahmet Urfaloğlu'nun "Humeyni Hazretleri" şeklinde sözler sarfetmesi de tesadüf değildi. Şeriat tohumlarının ilk ürünleri idi bunlar.

Saldırıları durmak bilmiyor. Neler mi yapıyorlar? Ya şeriatçı doktorlar? Bilime bakın, karşı cinsi muayene etmiyorlar! Üniversitelerde yapılan deneylerde kadvralar incelenirken, giyinik olunması isteniyor! Toplu taşıma aracında seyahat eden başörtüsü kullanan bir bayanın saçlarını çekilebilmektedirler. Ya da sokakta yürüyen bir bayana, "sizin o bacaklarınız cehennemde odun olarak" kullanılacak şekilde tehditler savurabilmektedirler. Temsilcilerinden birisine sorulan, "iktidara gelerseniz solcuları kesecek misiniz?", "kadınlara gülmeyi yasaklayacak mısınız?" şeklindeki sorulara ise verdikleri cevap, "İslamı sorgulamak bir yanlıgıdır" oluyor!

Öte yandan, şeriatçılarla, dine bağlı halkınız arasında bir benzerlik yoktur. Bu kesim insanlar, "Kur'an'da dine karşı zorlama yoktur" mantığıyla

hareket etmekteyken, şeriatçılar, "dini birakan bir müslümanın, ölümle cezalandırılması gerektiği" yoluyla hareket etmektedirler. Bunlar toplumun inancını, siyasî çıkarları açısından kullanmaktadırlar.

Bu adamlar, sadece dini duyguları değil, toplumu etkileyebilecek her türlü duyguları kullanmaktadır. "Bu memleket komünist olacaksa, onu da biz getireceğiz" demeleri de, toplumun coşkun bir ırmak gibi akan yönünün çevrilmeye çalışılmasının uğraşısıdır.

Seçimlerden önceki Erbakan'ın konuşması ile, seçinlerden sonraki iktidar olabilme şansını kaçırma ile yüzyüze olan Erbakan'ın konuşmaları arasında ne kadar büyük fark gözükmüyor. Dergimiz baş yazarlarından R.Yürükoğlu, bunların bulundukları konuma göre farklı davranacaklarını yazmıştı. Onu okumuş olanlar dolayısıyla bunlara hazırlıklı. Bu değerlendirmeye ulaşmamışlar ise şimdi bu farklılıkları konuşuyor. Hem de tüm dünya. Yabancı basın bile bu farklılığın dikkatinde. Erbakan ve RP, kendisini tüm toplum huzurunda deşifre ediyor.

Kervan'ın 37. sayısında R. Yürükoğlu'nun sıraladığı, İslamcı Siyasal Hareketin muhalefetteki özelliklerinden bir kaçını okuyalım:

* "(...) Anti-laik bir harekettir. Laiklik onun için küfürdür, dinsizliktir. Tüm dünya örneklerinde gördüğümüz gibi, toplumsal tansiyonu artırarak, toplumda her düzeyde çatışma yaratarak ve çatışmayı körükleyerek, tüm toplumu laikler ve dinciler olarak böler.

* "Bu hareket, yaşayabilmesi için sınıf gerçeğine ölesiye düşmandır. toplumu inananlar ve inanmayanlar olarak böldüğünde, sınıf gerçeğini gölgeler, geri iter ve sınıf potansiyelini düşürür.

* "Bu hareket, 'aydınlanma' ya, demokrasi, laiklik, kişisel özgürlükler gibi kavramlara tümüyle karşıdır...

* "Bu hareket, sınıf gerçeğine karşı olduğu gibi, ulus gerçeğine de karşıdır. Ümmeti savunur. Ulusal sınır tanımaz. Çünkü şu gerçeğin çok iyi farkındadır ki, yürüyüşünün önü belirli bir noktada kesilirse, giderek tüm dünyayı eline geçiremezse, kendisi çökecektir...

* "Bir cihat hareketidir. Kendi olmayan, kendisinin olmayan herşeye karşı kan dökerek savaşmak zorundadır. Yapısı ve tanımı gereği barışçıl bir hareket olamaz..." (R.Yürükoğlu, *İslamcı Siyasal Harekete karşı Halkın Aktif Birliğini Sağlamak Tarihsel*

Görevdir, Kervan sayı:37, s.4-9)

Yine aynı yazıdan İslamcı Siyasal Hareketin iktidardayken ki gösterdiği özelliklerinden iki tanesini alarak devam edelim:

***Modern, laik (seküler) devlet yıkılır, yerine şeriatı göre örgütlenmiş bir devlet getirilir.

***Tüm siyasal sistemi yok eder. Yerine şeriat organlarını getirir." (R.Yürükoğlu, *age*)

Yayınlarında da iktidarken neler yapacaklarını uzun uzun anlatıyorlar. Nasıl bir düzen düşlediklerini anlatan *Şeriat AŞ* isimli kitaptan sadece bir kaç örnek alalım:

"1) Cumhuriyeti iptal edip Hilafeti tekrar getirmek.

2) Dünyada bütün müslümanlar için tek bir halife seçmek için çalışmak.

3)Egemenlik Ümmetin (burada halkın diye anlayın-S.K.) değil şeriatındır, ilkesini uygulamak.

4)İslami partiler dışında başka partilere müsaade etmemek.

5) İsrail'le ilişkileri tamamen kesmek ve onunla harp hali ittihaz etmek. (Kana ne kadar meraklılar değil mi? -S.K.)

6)Okul, yüksek okul ve üniversitelerde öğretimin esasına İslam akidesi esasına dayandırmaktır ki, İslam şahsiyeti herkeste oluşsun.

7) Medeni nikahı iptal edip, sadece şer'i nikahı geçerli kılmak.

8)Boşanmayı şeri hükümlere göre gerçekleştirmek.... (Yani o meşhur hüle yöntemiyle - S.K.) (Erbil Tuşalp, *Şeriat AŞ*, Bilgi yayınevi, 1994)

Ne kadar üst üste düşünüyor herşey değil mi? Şeriatçı Şevki Yılmaz 1 Eylül 1993, tarihli *Taraf* dergisinde şöyle diyordu:

"Müslüman bulunduğu mekânda, mevkide ve zamanda davası için düzeni kullanmayı becerebilmelidir"

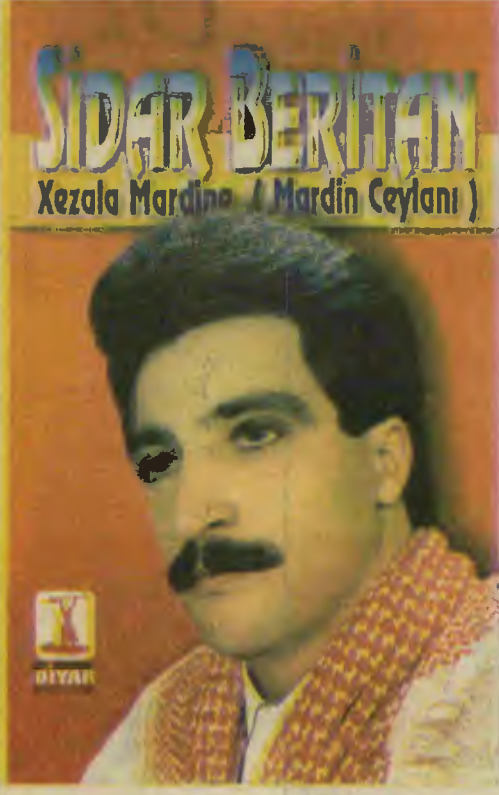
Doğrusu bunu iyi beceriyorlar. Bakın, Bodrum'da bir diskotekte ses düzeni ayarlanırken nasıl yapıyorlarmış:

"Euzibillahimineşeytaniracim, Eşhedüenlailaheillallah, ses kontrol... ses kontrol... Euzi.. Euzi... Eşhedü... Eşhedü... Bismilahirrahmanirrahim... Ses kontrol.... Eşhedüenlailaheillallah."

Siz, "bu ne perhiz, bu ne lahana" hesabı karşı olduğunuz yerlerde "ses kontrollerini" yaptırın. Türkiye halkı "bir..ki, bir..ki.." dedi ve sizi Türkiye topraklarından ebediyen uzaklaştıracığı günlerin hazırlıklarını yapıyor.

Salih Kırmızı

DİYAR MÜZİK YAPIM KIVANÇLA SUNAR

KARANLIĞI
YIRTMAK İÇİN IŞIK OLANLAR
ŞEHBEDRETTİN'DEN, PİR
SULTANA, ALİ BABALARDAN
GÜNÜMÜZE, GÜNÜMÜZDEN
YARINLAR İÇİN ÖRNEK
OLANLAR BİZDEN
HEPİNİZE MERHABA

**DİYAR
MÜZİK YAPIM**
Plak ve Kasetçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.
İ.M.Ç. 6. Blok 6643 UNKAPANI
İSTANBUL
TEL: 0212-526 11 15, FAX: 522 26 13

GÜVENAL PERDE

İbrahim MERAL

Rızapaşa Yokuşu, Bizim Han
No:61/26 Sultanhamam - IST.
TEL 0212-511 13 55 - 512 84 16

ER - KA

BÜRO MOBİLYALARI

ESKİ MOBİLYA YENİSİ İLE DEĞİŞTİRİLİR

Tüm aydın, demokrat dostlarıma duyurulur.

Ergun KAYA

Cennet Mah., Ziya Gökalp Cad., No:8 Küçükçekmece/İSTANBUL
TEL: 0212- 579 74 56

SARIKAYA EMLAK

Nihat SARIKAYA

EMLAK ALIM SATIM VE BEYANNAME DİLEKÇE
TAPU MUAMELESİ VERASAT VE İNTİKAL
İŞLERİ YAPILIR

Bahçelievler Belediyesi karşısı, Erenler İş Hanı, No:15
Bakırköy-İSTANBUL
TEL: 0212- 575 98 84 - 506 5237

YELİZ ÇİÇEKEVİ

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad., 108/25 (Efes Çarşısı Orta Kat) Şişli - İstanbul
TEL: 0212-230 56 21 FAX: 0212-224 23 02

ALEV YAYINLARI

OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR - R. Yürükoğlu	400.000 TL.
ALEVİLİK İNANÇ, KÜLTÜR, SİYASET TARİHİ ve ULULARI	
- İsmail Kaygusuz	350.000 TL.
ALEVİLİKTE DAR - İsmail Kaygusuz	200.000 TL.
NAZİMİN ÇİLESİ - Radi Fiş	350.000 TL.
SİVAS KATLİAMI VE ŞERİAT - Lütfi Kaleli	300.000 TL.
ALEVİ-BEKTAŞI FIKRALARI - Battal Pehlivan	180.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ (Cilt 1) - İsmail Metin	180.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ (Cilt 2) - İsmail Metin	250.000 TL.
ALEVİ-SÜNNİ İNANCINDA MEVLANA YUNUS VE HACI BEKTAŞ GERÇEĞİ	
- Lütfi Kaleli	250.000 TL.
ANADOLU'DA ALEVİLİK - Battal Pehlivan	180.000 TL.
PİR SULTAN ABDAL (RESİMLİ 1. Hamur) - Battal Pehlivan	600.000 TL.
İSTANBUL HEMŞERİLERİ (Roman) - İsmail Bilen	100.000 TL.
UMUT ÇİÇEĞİ - Hasan Kıyafet	100.000 TL.
MARKSİZMDE İŞÇİ SINIFININ KAPSAMI VE TÜRKİYE - Emine Engin	150.000 TL.
METAL İŞKOLUNDA SENDİKAL BİRLİK SORUNU VE TÜRK METAL'DE	
BİRLİK - Ali Babaishak - Mercan Köklü	50.000 TL.
ROMANYA'DA KARŞI DEVRİM - Mercan Köklü	100.000 TL.
FAŞİZM VE BURJUVA DEMOKRASİSİ - R. Yürükoğlu	250.000 TL.
TKP 8. KONGRE BELGELERİ	50.000 TL.
TKP PROGRAM	30.000 TL.
DR. BEDİR AYDEMİR YAŞAMI VE GÖRÜŞLERİ	250.000 TL.
SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ ÜZERİNE ÜÇ MAKALE - R. Yürükoğlu	100.000 TL.
KIVILCIM YAĞMURU (Şiir) - Abidin Aydın	60.000 TL.
ÇORUMLU HALK OZANLARI (Antoloji) - Hüseyin Çırakman	200.000 TL.

"KAVGANIN ANAHTARI DOĞRU BİLİNÇTİR"

Yayınlarımız işsiz ve öğrencilere %40 indirim uygulamaktadır.

Adres: Piyerloti Cad. No:17/4 Çemberlitaş-İST. TEL/FAX:0212-516 84 64

Türkiye’de bunalım kalıcıdır, dedik.

Türkiye’de ya devrim, ya karşı- devrim ikilemi hep atbaşı gitmiştir.

Bu seçimler de onu gösterdi. RP’nin karşısına çıkarılacak tek güç, Türkiye emekçi halkının örgütlü devrimci bloğudur. Devrimciler ve işçi sınıfı, Türkiye’de gelişen bu hareketliliği yakalamalıdır.

İşte o zaman, Türkiye’nin kaderi değişebilir.

İkilem karşımızdan bakıyor

24 Aralık 1995 pazar günü yapılan seçimlerin ardından görülen o ki, vatan- daş hiçbir partiye önem vermemiştir. Erken olan seçimin sonuç- ları -Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde olduğu gibi, gençlere yaptık- ları manevralar gibi, daha bir çok hilelerine rağmen- burjuva partilerini hayal kırıklığına uğratmıştır.

MHP seçimlerden istediğini alamadı. %10’a giremedi.

RP seçimlerden göreceli olarak birinci parti çıktı, ama hükümet kurmak için yeterli olacak birinciliğe yükselemedi. Ayrıca, RP’nin hükümet kurması, emper-

yalistleşme aşamasında olan burjuvazinin işine gelmemektedir. Bu yüzden bir oyalama süreci gidiyor. “Koltuk hırsları- na” takılmasa, tekeli burjuvazinin iste- ğinin ANAP-DYP ortaklığında yattığı açık olarak görülmektedir.

CHP daha kötü bekliyordu ki, çok da fazla üzülmeyi seçim sonuçlarına. Bu seçimlerden sonra -eğer krizlerini atlata- bilirlerse- tekeli ve tekeldışı burjuvazi arasında netleşme tekrar sağlanacak, kendi saflarında mücadeleyi yükseltme- leri sözkonusu olabilecektir.

Dönen türlü oyunlara rağmen, Kürt seçmeni kendi legal temsilcisini belirle- me eğilimi göstermiştir. Öte yandan sol,

sosyalist düşünen insanların oyları tam olarak bir yere yansımadi. Türkiye işçi- emekçi halkı partisini arıyor.

Türkiye’de bunalım kalıcıdır. Türki- ye’de ya devrim, ya karşı-devrim ikilemi hep atbaşı gitmiştir. Bu seçimler de onu gösterdi. RP’nin karşısına çıkarılacak tek güç Türkiye emekçi halkının örgütlü devrimci bloğudur. Devrimciler ve işçi sınıfı, Türkiye’de gelişen bu hareketliliği yakalamalıdır. İşte o zaman, Türkiye’nin kaderi değişecektir.

Evet, seçim hiçbir şeyi değiştirmede. Parça parça olaylar birikiyor. Ya faşizm, ya devrim ikilemi karşımızdan bakıyor.

İzmit-Kervan